

Zespół redakcji Wieści Światowe jest apolityczny, nie uprawia polityki i nie jest zależny w żaden sposób od jakiejkolwiek władzy, ale zobowiązany jest na podstawie ustawy prawo prasowe do służenia społeczeństwu i państwu, odpowiadając na listy i wyjaśniając sprawy dotyczące Czytelników

XI Zjazd Kujawiaków

Ciąg dalszy s.31

Zapraszamy na:

www.facebook.com/wiesciswiatowe.pl

Czytaj bezpłatnie na:

www.wiesciswiatowe.pl

WIEŚCI ŚWIATOWE

cena 3,00 zł

Nr 07 (71) 01 lipca 2018 miesięcznik

Czy sędzia stoi ponad prawem?

Na temat prawa stosowanego przez sędziów dotyczącego postępowania kolegów sędziów wymiaru

Ciąg dalszy s.3

Czy sprawiedliwość może wymierzać sędzia który sam nie przestrzega prawa?

Ciąg dalszy s.71

Muzeum w Redeczu Krukowym

Debata mieszkaniowa w Warszawie

Pierwsze Forum Dialogu Mieszkaniowego, nazywane też debatą mieszkaniową, odbyło się w Warszawie 21 czerwca 2018 na Stadionie Narodowym; organizatorami byli: Bank Gospodarstwa Krajowego i BGK Nieruchomości S.A. we współpracy

Ciąg dalszy s.18

Janusz Sanocki poseł na Sejm RP

cz.7



Od naszej korespondentki z Francji:

WITAMINY

Dużo dolegliwości naszego organizmu rozpoczyna się od braku poszczególnych witamin; najczęściej brakuje nam witaminy C a główną funkcją witaminy C jest zwiększanie odporności organizmu. A jeżeli ma-

Ciąg dalszy s.21

Kętrzyn Koło Przewodników PTTK lata 1959-2014 cz.1

Po II wojnie światowej turystyka rozumiana jako: „forma czynnego wypoczynku poza miejscem stałego zamieszkania związanego z celami poznawczymi i elementami sportu” praktycznie nie istniała. Dla ludzi

Ciąg dalszy s.41

Ekspert inż. Jerzy Grzeszczuk hapternolog z Goleniowa cz.19

Mistrzostwa Polski ...

Ciąg dalszy s.9

Ciąg dalszy s.38

FELIETON
Trochu straszno, trochę śmieszno

Ciąg dalszy s.74

KOMUNIKAT poselski

Ponad 285 mln zł dla jednostek OSP

Henryk Kowalczyk, minister środowiska, Jarosław Zieliński, wiceminister spraw wewnętrznych i administracji oraz Anna Król, wiceprezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej poinformowali w piątek (15 czerwca br.) o programie wsparcia dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Strażacy-ochotnicy otrzymają w tym roku ponad 285 mln zł dofinansowania na zakup sprzętu.

Wiceminister Jarosław Zieliński podziękował szefowi resortu środowiska oraz wiceprezes NFOŚiGW za współpracę przy tworzeniu programu dofinansowania dla jednostek OSP. Dzięki naszej współpracy mogliśmy skoordynować działania i zintegrować źródła finansowania. To powoduje, że możemy kupić więcej sprzętu powiedział.

W ramach wartego ponad 285 mln zł programu wsparcia dla Ochotniczych Straży Pożarnych zostaną zakupione m.in. 382 wozy bojowe. Do rąk strażaków-ochotników trafią także m.in. łodzie ratownicze oraz nowoczesny sprzęt ratowniczy. - Te 382 pojazdy przeznaczone dla jednostek OSP mają

już zapewnione kompletne finansowanie. To niezwykle ważne dla strażaków-ochotników, gdyż nie muszą już zabiegać o dalsze środki. Dzięki naszym wspólnym staraniom rekordowa ilość pojazdów trafi do OSP - powiedział minister Henryk Kowalczyk.

Anna Król, wiceprezes NFOŚiGW, podkreśliła, że konsekwentnie prowadzona współpraca obu resortów z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz oddziałami regionalnymi umożliwi szybkie ogłoszenie naboru wniosków i tym samym w ciągu kilku miesięcy do jednostek OSP trafią nowe pojazdy oraz inny potrzebny sprzęt ratowniczy. - W tym programie ułatwiono nabory wniosków. Będą się odbywały w oddziałach wojewódzkich Funduszu Ochrony Środowiska co ułatwi strażakom-ochotnikom składanie wniosków - zaznaczyła wiceprezes Anna Król.

Wiceminister Jarosław Zieliński podkreślił ważną rolę samorządów w tym programie. Samorządy przekazały, jako wkład własny, ponad 115 mln zł. Ponad 100 mln zł pochodzi z NFOŚiGW oraz oddziałów

wojewódzkich Funduszu, natomiast 52 mln zł zostały przekazane przez MSWiA w ramach dotacji na wspieranie jednostek OSP. Wiceminister zachęcił także samorządy do tego, aby w swoich przyszłorocznych budżetach zaplanowały wydatki związane ze wzmacnianiem potencjału podległych sobie jednostek OSP. Będziemy realizować ten program również w przyszłym roku - zapewnił wiceminister Jarosław Zieliński.

Obecny na spotkaniu gen. brygadier Leszek Suski, komendant główny Państwowej Straży Pożarnej wspominał o niezwykle istotnym znaczeniu jednostek OSP w krajowym systemie ratowniczym. W zeszłym roku spośród ponad 520 tys. interwencji strażaków, aż połowa została przeprowadzona przez strażaków-ochotników powiedział.

Oprócz wsparcia dla jednostek OSP, w tym roku, w ramach współpracy resortów spraw wewnętrznych i administracji z ministerstwem środowiska oraz NFOŚiGW również do funkcjonariuszy PSP trafi ponad 70 mln zł na zakup pojazdów. - Żeby straż pożarna mogła działać skutecznie potrzebuje sprzętu, a zwłaszcza pojazdów ratowniczych - podsumował wiceminister Jarosław Zieliński.

**Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
Rzeczypospolitej Polskiej**

HUMOR

Profesor nauk prawnych mówił do studentów. Kto odpowie na pytanie dostanie piątkę do indeksu. Profesor kontynuował: Powszechnie wiadomo, że najgłupsze dziec-

ko na wsi rodzice zostawiają na gospodarstwie. A pytanie brzmi: Co robią rodzice z najgłupszym dzieckiem w mieście, skoro nie mają gospodarstwa?

Profesor powtarzał pytanie trzy razy i nie uzyskał od studentów odpowiedzi; dlatego sam odpowie-

dział. Wyjaśniając: W mieście najgłupsze dziecko kieruje się na sądziego; bo sędzia, nic nie musi umieć, nic nie musi robić, wszystko źle może robić, i do końca życia ma zawsze rację i ma zapewnioną kasę.

WIEŚCI ŚWIATOWE I Ns.Rej.Pr 11/17

Redaktor naczelny : dr Ryszard Milewski, z-ca red.nacz. mgr Agnieszka Sakra. Zespół redakcyjny: inż. Cezary Sakra, Elżbieta Wielgomas. Adres redakcji: ul. Świerkowa 1, 64-520 Obrzycko. Kontakt : tel. 606559313, mail : milew@wp.pl
Wydawca : Wydawnictwo STOKROTKA, mgr Agnieszka Sakra, ul. Świerkowa 1, 64-520 Obrzycko, tel. 606559313. Po-
stanowienie SO : sygn.akt I Ns. Rej. Pr. 146/12. Druk wykonano : Wydawnictwo STOKROTKA, mgr Agnieszka Sakra, ul. Świerkowa 1, 64-520 Obrzycko.

Redakcja nie zwraca otrzymanych materiałów, oraz zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów i listów. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń, reklam, listów.

Czy sędzia stoi ponad prawem?

sprawiedliwości z bezpartyjnym czynnym biegłym sądowym i ekspertem w zakresie: polityka, public relations, dziennikarstwo śledcze, prawo prasowe, prawo autorskie, etyka, etyka dziennikarska, ochrona danych osobowych, prawa człowieka (UE), manipulacja informacją, reklama, prasoznawstwo, dr Ryszard Milewski rozmawia inż. Cezary Sakra

Czy prawdziwy jest zapis konstytucyjny w art.32.ust.1., cyt. "Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne."?

Nie!

Dlaczego?

Panie redaktorze, życie przekonuje nas, że równość wobec prawa zależy od tego kto kogo osądza.

To znaczy...

To znaczy, że jeżeli sędzia popełni czyn zabroniony prawem i sprawa trafi do wymiaru sprawiedliwości, to w zasadzie przekonujemy się, że mówimy o wymiarze niesprawiedliwości a nie sprawiedliwości. Bo tak jakoś się składa, że kolega sędzia stara się wybronić kolegę sędziego.

Pamięta pan redaktor jak w ubiegłym roku pijana sędzia z



Dr Ryszard Milewski pod kierunkiem naukowym prof.zw.nauk prawnych dr hab. Bogdana Michalskiego napisał i obronił rozprawę doktorską nt: „Problematyka prawnoprasoznawcza tzw. dziennikarstwa śledczego”. **Przedstawił** uwarunkowania prawne i metodologiczne dziennikarstwa śledczego, które w konstytucyjnym pojęciu sensu stricte nie istnieje a jest kultywowane. Stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce – w specjalizacji dziennikarstwo śledcze otrzymał 29 września 2004r. na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego.

A wcześniej pod kierunkiem naukowym prof.dr hab. Haliny Satkiewicz napisał i obronił pracę magisterską przedstawiając sposoby stosowania manipulacji w przekazie wiadomości w massmediach i otrzymał na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersyte-

tu Warszawskiego tytuł magistra dziennikarstwa.

Ukończył też różne kursy, m.in. kurs przygotowujący do pracy w charakterze syndyka i nadzorcy sądowego. Cyklicznie uczestniczy też w szkoleniach biegłych sądowych, organizowanych przez prezesów sądów okręgowych.

Wykładał przedmioty: dziennikarstwo śledcze, współpraca z mediami, prawo autorskie, prawo prasowe, public relations, jest też biegłym sądowym i wykonuje ekspertyzy dla sądów i prokuratur w całej Polsce z zakresu: dziennikarstwa śledczego, prawa prasowego, prawa autorskiego, etyki dziennikarskiej, praw człowieka (UE).

Ekspert w zakresie: polityka, public relations, dziennikarstwo śledcze, prawo prasowe, prawo autorskie, etyka, etyka dziennikarska, prawa człowieka (UE), manipulacja informacją, reklama, prasoznawstwo.

W redakcjach pracował na wszystkich etapach zawodu dziennikarskiego, był: fotoreporterem, dziennikarzem, redaktorem, kierownikiem Oddziału Wielkopolskiego w Redakcji Gromada Rolnik Polski, redaktorem naczelnym i założycielem czasopisma lokalnego w Czarnkowie – dwutygodnika „Nadnoteckie Echa”. Pracował w mediach: lokalnych, regionalnych, ogólnopolskich.

01 września 2012 utworzył własne czasopismo: Wieści Szamotulskie. A od 01 lutego 2017 zmienił nazwę czasopisma na Wieści Światowe, bo prowadzony przez dra Ryszarda Milewskiego (redaktora naczelnego) periodyk bardzo dobrze rozwija się i wzbudza zainteresowanie wśród nowych czytelników. Czasopismo wydawane jest w wersji papierowej i elektronicznej na stronie internetowej: www.wiesciswiatowe.pl

Jako dziennikarz czasopisma pt. „Forum Dziennikarzy” wydawanego przez Zarząd Główny Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich w Warszawie napisał m.in. teksty: Dziennikarstwo – służba społeczeństwu i państwu, Dziennikarstwo śledcze a prawa człowieka, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego podsłuchuje dziennikarzy? Prawo a massmedia (w opublikowanym tekście przedstawił propozycje dokładnych zmian nowelizacyjnych, które należy wprowadzić niezwłocznie w ustawie prawo prasowe).

(dop.red.)

Siemianowic Śląskich spowodowała groźną kolizję drogową? O zdarzeniu drogowym wywołanym przez pijaną sędzię w czasie kierowania samochodem można przeczytać na stronie internetowej: <https://wiadomosci.wp.pl/miala-25-promila-spowodowala-kolizje-nadal-jest-zatrudniona-w-sadzie-6257763760990337a>

I co stało się sędzi za spowodowanie wypadku pod wpływem alkoholu?

Nic. Sprawą zajęli się przecież inni koledy sędziowie.

To straszne...

Tak. W normalnym państwie prawa, sędzia już na drugi dzień nie powinna pracować jako sędzia. Ale, że sprawa wydarzyła się w Polsce, a nie w państwie prawa, dlatego sędzia w dalszym ciągu była sędzią i osądzała innych.

A policja i prokuratura nie zastosowała aresztu?

Panie redaktorze, nie ma takiej opcji, bo sędzię chroni immunitet.

A co na to minister sprawiedliwości Zbigniew Ziobro?

Panie redaktorze, okazuje się że w tej sprawie jak i w wielu innych podobnych władzę ma sędzia a nie minister sprawiedliwości.

Owszem minister sprawiedliwości powiedział „To oburzające, że postępowanie dyscyplinarne w tak banalnej sprawie toczy się przez pół roku. Zamiast ponieść konsekwencje, pani sędzia została zwolniona z obowiązków i bierze pełną pensję. To przykre, że sędziowie tak łagodnie traktują koleżankę po fachu. Nie buduje to zaufania Polaków do sądownictwa. (...) Nikt nie stoi ponad prawem. ...” (<https://wiadomosci.wp.pl/miala-25-promila-spowodowala-kolizje-nadal-jest-zatrudniona-w-sadzie-6257763760990337a>).

I okazało się, że sędzia z Siemianowic Śląskich jednak stoi ponad prawem?

Niestety tak. Kolejny raz okazało się, że kasta sędziowsko-prokuratorska stoi ponad prawem. A zapis konstytucyjny o równości wobec prawa jest pustym zapisem, tak samo jak słowa ministra sprawiedliwości, który nie ma uprawnień aby bezpośrednio i natychmiast spowodować usunięcie sędzię z funkcji sędzię za popełnione przestępstwo.

Czyli wprawdzie należy zmienić prawo?

Tak. Zmienić prawo i Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej

To może dlatego prezydent RP Andrzej Duda obiecuje referendum konstytucyjne?

Panie redaktorze, czy wierzy pan jeszcze w bajki? Referendum konstytucyjne ma odbyć się w listopadzie 2018 a jest już lipiec, i nie słyszałem jeszcze jakie pytania zamierza zadać prezydent społeczeństwu. Czyli jeszcze nie wiemy na czym ma polegać zmiana Konstytucji RP. A to już wzbudza podejrzenie, że bardziej chodzi o propagandę niż o faktyczną zmianę konstytucji.

A co powinno być w Konstytucji RP zmienione aby sędziowie faktycznie odpowiadali za swoje czyny?

Przede wszystkim, należy znieść immunitety sędziowskie i prokuratorskie i wprowadzić wybory powszechne dla osób ubiegających się o sprawowanie funkcji sędziego i prokuratora. Bo funkcja sędziego i prokuratora jest funkcją urzędnika państwowego, który jest w służbie względem społeczeństwa i państwa. A w Polsce obowiązujące prawo jest w taki sposób skonstruowane, że pełnienie funkcji sędziego i prokuratora jest jakby nieformalną przynależnością do kasty społecznej rządzącej się swoimi prawami nie mającymi nic wspólnego z Konstytucją RP i innymi ustawami.

Jakie korzyści dla obywatela może przynieść referendum konstytucyjne?

Moim zdaniem, jeżeli nic się nie zmieni, to żadnych korzyści nie będzie miał obywatel z referendum konstytucyjnego, będą tylko wydane pieniądze z budżetu państwa.

Co chciałby pan doktor powiedzieć, o co nie zapytałem?

Chciałbym dodać, że władza państwowa jest sztuką rządzenia państwem, a jej celem wspólne dobro, czyli władzy i społeczeństwa (państwa) od którego pochodzi władza nadana w wyniku wyborów powszechnych (demokracja). I Konstytucja RP powinna być zmieniona ale w taki sposób aby sędziowie i prokuratorzy nie byli w dalszym ciągu specjalną kastą społeczną wydzieloną z państwa i społeczeństwa.

Obywatele (społeczeństwo) w sposób pośredni sprawują władzę, za pośrednictwem wybranej na zasadzie art.10.ust.1. Konstytucji RP władzy

ustawodawczej, władzy wykonawczej, władzy sądowniczej. A że, prawo ustanowione w Konstytucji RP jest wewnętrznie wzajemnie sprzeczne i wzajemnie wykluczające się, to nie jest realizowany zapis w przywołanym w art.10.ust.1. Ale tylko w zakresie dotyczącym władzy sądowniczej (czyt. sędziów); dlatego Konstytucję RP należy zmienić ale zgodnie z demokracją, czyli wolą społeczeństwa jako najwyższego suwerena.

Co nazywamy państwem?

Państwo jest organizacją polityczną - wytworzoną przez społeczeństwo i jest wyposażone przez to społeczeństwo w suwerenną władzę, istnieje na określonym terytorium, składa się z: społeczeństwa, terytorium, władzy. Suwerenność oznacza niezależność w sprawach zewnętrznych i wewnętrznych państwa; zewnętrzna dotyczy niezależności od innych państw, a wewnętrzna sprawowania władzy ustawodawczej i wykonawczej oraz sądowniczej na terytorium państwa, czyli władzy nad społeczeństwem pełnionej przy pomocy aparatu przymusu i represji.

Mówiąc inaczej, państwo jest efektem umowy społecznej na zasadzie której państwo ma służyć społeczeństwu. A nie władzy.

A czy w Konstytucji RP nie ma zapisu o demokracji?

Owszem, zapis jest ale to jest tylko zapis iluzoryczny, który w zasadzie nie ma dużo wspólnego z demokracją. Można nawet zaryzykować stwierdzenie, że zapis w art.2. Konstytucji RP, cyt.: „Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.” nie ma nic wspólnego z rzeczywistą demokracją.

Chcąc mówić o demokracji w Rzeczypospolitej Polskiej trzeba wprawdzie wzorem Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej (USA) znówelizować Konstytucję RP w taki sposób aby wprowadzić wybory powszechne dla osób ubiegających się o sprawowanie funkcji sędziego i prokuratora i znieść immunitety sędziom i prokuratorom.

A nie słyszałem aby prezydent RP Andrzej Duda zapowiadał demokratyczne zmiany w Konstytucji RP.

**Dziękuję za rozmowę:
C.S.**



Kujawskie Centrum Naturoterapii

tel.: 506 210 575; 603 791 007

e-mail: kujawskie_centrum_naturoterapii@wp.pl; januszborowski@onet.pl; kcn@wp.eu

Zakres działalności:

- Profilaktyka i diagnostyka dla osób zdrowych
- Leczenie chorób nowotworowych i przewlekłych
- Leczenie depresji, alkoholizmu i innych uzależnień
- Korekcja wad i uszkodzeń kręgosłupa oraz narządów ruchu
- Masaż relaksacyjny i leczniczy
- Salon urody, relaksu i wypoczynku
- Ziołolecznictwo i zdrowa żywność

Godziny przyjęć poniedziałek–piątek: 7.00 - 15.00

Oślonki 3; 88-220 Osięciny; powiat Radziejów; woj. kujawsko-pomorskie

Mezator M1- biorezonansowy skaner diagnostyczny

Urządzenie Mezator M1 działa w technologii NLS korzystając z najnowszych osiągnięć nauki. Oferuje bardzo szczegółowy i nieinwazyjny test, który pozwala na dokładną analizę stanu zdrowia oraz podjęcie właściwej terapii.

Mezator M1 umożliwia testowanie struktur tkanek, organów, komórek i całych układów w ciele człowieka. Co więcej, test metodą rezonansu daje informację zwrotną odnośnie obecności pasożytów, wirusów, grzybów, bakterii oraz infekcji. Dokładność pomiaru wynosi aż 95%, co jest jednym z najwyższych wyników na rynku. Czas badania jest krótki- to tylko 75 minut dla całego organizmu człowieka.

Urządzenie Mezator BRT jest przeznaczone do przeprowadzania terapii biorezonansowej (BRT) za pomocą wpływu fal elektromagnetycznych. Pomagają one przywrócić optymalne funkcjonowanie systemu regeneracji i samoregulacji zniszczonego przez choroby organizmu. Zewnętrzna terapia biorezonansowa pozwala na przeprowadzenie elektroterapii dzięki prostokątnemu prądowi impulsowemu o zmiennych powtarzalnych częstotliwościach oraz współczynnika obciążenia (od 0,1 do 10000 Hz oraz od 10% do 50%).

„Kuracja Zapperem wg dr Clark” polega na przepływie przez organizm prądu elektrycznego o niskim napięciu (w granicach 5 do 10 V) i określonej częstotliwości celem uśpienia i zniszczenia mikroorganizmów znajdujących się w organizmie. Przepływający prąd jest wytwarzany w generatorze częstotliwości zwanym Zapperem opracowanym przez dr Clark. Urządzenie jest bezpieczne, a kuracja nie daje skutków ubocznych i nie przeszkadza w innych kuracjach.

Główne zastosowanie:

1. Osłabianie i likwidacja pasożytów znajdujących się w układzie pokarmowym, wątrobie, mózgu, płucach, nerkach, sercu.
2. Zabija bakterie, wirusy, grzyby, pasożyty bez stosowania leków i antybiotyków
3. Wyrównuje poziom energetyczny w komórkach
4. Umożliwia profilaktykę w chorobach nowotworowych oraz chorobach infekcyjnych i zakaźnych (wirusy, bakterie, grzyby jak i pasożyty).
5. Wzmacnianie i poprawia samopoczucie
6. Stymuluje pracę układu immunologicznego

Janusz Sanocki

poseł na Sejm RP

cz.7

Za zgodą autora publikujemy kolejny siódmy odcinek broszurki pt. *Polsko nie umieraj! Zaprowadź ustrój do lekarza!* autor Janusz Sanocki napisał i wydał w pierwszym półroczu roku 2017 (Wydawca: Vektor Press, wydanie I, Nysa 2017).

REDAKCJA

„(...) Art. 211 par. 2 Kodeksu wyborczego przesądza, że ilość kandydatów na liście nie może być większa niż dwukrotność liczby miejsc do obsadzenia w okręgu.

A zatem przypuścimy, że chęć kandydowania zgłosiło w okręgu 50 kandydatów, a liczba mandatów wynosi 10. Kierownictwo komitetu wyborczego może umieścić na liście tylko 20 kandydatów (podwójna liczba w stosunku do ilości miejsc mandatowych) pozostałym 30 musi odmówić prawa do kandydowania. Na jakiej podstawie prawnej ma dokonać tej selekcji?

Należy w tym miejscu zaznaczyć, że Konstytucja nigdzie nie deleguje uprawnień dla jakiegokolwiek ciała czy to pojedynczego czy kolektywnego do decydowania o tym, komu udzielić zgody na kandydowanie, czyli skorzystanie z biernego prawa wyborczego. Sytuacja, w której jeden obywatel ma decydować arbitralnie czy drugi może kandydować do Sejmu nie da się pogodzić z zasadą równości, powszechności praw wyborczych i narusza w sposób ewidentny art. 32 i art. 60 Konstytucji. Narusza także zasady równości i powszechności zapisane w art. 96 Konstytucji. Okazuje się bowiem, że wedle pol-

skiego Kodeksu wyborczego jedni obywatele (kierownicy partii czy komitetu) mają większe prawa niż inni w procesie wyborczym.

"Wszystkie zwierzątka są równe, ale niektóre są równiejsze" - jak opisał to niezrównany Orwell.

3. Socjologiczne przywileje dla czołowych miejsc na listach jako efekt rozwiązań prawnych Kodeksu wyborczego. Naruszenie zasady równości, bezpośredniości i powszechności wyborów.

Właściwości socjologiczne wyborów przeprowadzanych w dużych okręgach wyborczych (od 600 do 2 mln wyborców) na kandydatów uszeregowanych w kolejności na listach wyborczych - określone i wymuszone przez Kodeks wyborczy - sprawiają, że czym innym zgola - pod względem szansy na uzyskanie mandatu poselskiego - jest kandydowanie z pierwszego miejsca na liście, a czym innym z drugiego, trzeciego czy dalszych miejsc.

Z przeprowadzonej przeze mnie w 2005 r. analizy (wyniki w załączeniu) wynika, że w przypadku kandydatów partii, które uzyskały poparcie na poziomie 20% wyniku wyborczego - szansa na uzyskanie mandatu w przypadku kandydata kandydującego z pierwszego miejsca na liście wyborczej wynosiła 100%. Oznacza to, że każdy kto znalazł się na pierwszym miejscu listy zostawał posłem niezależnie od swoich walorów osobistych i - jak należy sądzić - od intensywności kampanii.

W przypadku kandydatów znajdujących się na drugim miejscu listy szansa ta wynosiła 82%, trze-

cie miejsce dawało 66%, a czwarte już tylko 39% szansy na zostanie posłem.

Oznacza to, iż o szansach kandydatów, a zatem o tym kto zostanie posłem decydują osoby układające listy wyborcze jeszcze przed kampanią wyborczą i głosowaniem.

Są to co prawda zjawiska socjologiczne, nie zapisane wprost w Kodeksie wyborczym, ale nie mniej muszą być brane pod uwagę, jako że są realne, a do tego powszechnie rozumiane w Polsce przez wszystkich uczestników procesu wyborczego. Stąd o pierwsze miejsce na wyborczej liście toczą się prawdziwe boje przed wyborami. Ten kto w partii cieszącej się sondażowym poparciem na poziomie 20% i więcej dostanie "jedynek" zostanie posłem.

To zjawisko - wynikające wprost z właściwości procesu wyborczego określonych przepisami Kodeksu wyborczego jest Polsce powszechnie znane. Oznacza ono, że w wyborach przeprowadzanych wedle polskiego Kodeksu wyborczego zostały złamane zasady bezpośredniości i powszechności, a także zasada równości. To bowiem Kodeks wyborczy daje liderom partii i komitetów wyborczych prawo określania kto ma być posłem, co samo w sobie przeczy fundamentalnej zasadzie demokracji określonej w art. 4 Konstytucji - zasadzie że to Naród ma prawo wybrać swoich przedstawicieli bezpośrednio albo pośrednio. Lider partii określający kolejność kandydatów na liście wyborczej bez wątpienia nie uzyskał do tej czynności zgody Narodu.

4. Naruszenie równości i proporcjonalności przez wymóg przekroczenia progu 5% głosów uzyskanych w całym kraju.

Art. 196 Kodeksu wyborczego przyznaje mandaty poselskie tylko tym listom kandydatów, które uzyskały minimum 5% głosów w skali całego kraju. 5% składu Sejmu liczącego 460 posłów to 23 posłów. Przeciętny okręg wyborczy liczy w Polsce ok. 10 mandatów co daje jedynie 2,2% głosów. Gdyby był możliwy indywidualny start w wyborach do Sejmu to hipotetyczny Jan Kowalski, który wystartowałby i uzyskałby 100% głosów mieszkańców okręgu nie uzyskałby poselskiego mandatu. Musiałby bowiem wystawić listy w pozostałych okręgach kraju i tam prowadzić skuteczną kampanię co przekracza możliwości pojedynczego obywatela.

Wymóg uzyskania 5% poparcia (8% w przypadku koalicji partii) w całym kraju eliminuje wiele ugrupowań politycznych i łamie konstytucyjną zasadę proporcjonalności zapisaną w art. 96, rozumianą jako reprezentacja wprost proporcjonalna do ilości głosów jakie padły na listę danej partii.

I tak partia Prawo i Sprawiedliwość uzyskała 5.711.687 głosów wyborców i ma w Sejmie 235 posłów. Tymczasem Komitet Wyborczy Zjednoczonej Lewicy uzyskał 1.147.102 głosy poparcia i wobec 235 posłów PiS powinien mieć w Sejmie 47 reprezentantów. Komitet "KORWIN" dostał 722.999 głosów i proporcjonalnie w stosunku do PiS jego reprezentacja powinna wynosić 29 posłów. Tymczasem ani "KORWIN", ani Zjednoczona Lewica nie mają żadnego miejsca w Sejmie, ponieważ nie przekroczyły progu wyborczego.

Szczególnie drastyczne naruszenie zasady proporcjonalności widać na przykładzie Komitetu Wyborczego Mniejszości Niemieckiej, na którego listę wystawioną tylko na Opolszczyźnie padło zaledwie 27.530 głosów (0,18%). Jednak Mniejszość Niemiecka ma 1 posła, ponieważ - zgodnie z art. 197 Kodeksu wyborczego - jako komitet mniejszości nie musi spełniać wy-



Janusz Antoni Sanocki (ur. 5 marca 1954 w Nysie) – polski dziennikarz, polityk, działacz opozycji antykomunistycznej w PRL, samorządowiec, burmistrz Nysy w latach 1998–2001, poseł na Sejm VIII kadencji.

W 1979 ukończył studia na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie na Wydziale Organizacji i Zarządzania. W tym samym roku podjął pracę w Fabryce Pomocy Naukowych w Nysie. Następnie był zatrudniony w Nyskim Przedsiębiorstwie Budowlanym i Opolskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Przemysłowego nr 1. W 1993 zaczął kierować lokalnym tygodnikiem „Nowiny Nyskie”.

Jest autorem książek („Powódź w Nysie” - 1997, „WoJOWnicy z 2005 i Za oknem mur, kolczasty drut... z 2008), a także licznych publikacji w prasie krajowej i lokalnej.

W 1980 należał do założycieli NSZZ „Solidarność” w Nysie. Kierował MKZ Ziemi Nyskiej, był delegatem na I Krajowy Zjazd Delegatów związku w Gdańsku. We wrześniu 1981 współtworzył i stał na czele nyskiego Klubu Służby Niepodległości. Po wprowadzeniu stanu wojennego 13 grudnia 1981 został internowany, przebywał w obozach internowania w Opolu, Grodkowie, Kamiennej Górze, Gł-

gowie, Nysie, Uhercach. Zwolniony został 10 grudnia 1982, zaangażował się w podziemną działalność wydawniczą i samokształceniową.

W 1985 za działalność opozycyjną aresztowany, po pięciu miesiącach pobytu w areszcie skazano go na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. W 1986 inicjował powstanie jawnej regionalnej struktury związkowej – Tymczasowej Rady Regionalnej NSZZ „Solidarność” Śląska Opolskiego. W 1989 brał udział w obradach Okrągłego Stołu jako ekspert w zespole polityki mieszkaniowej, w tym samym roku w okresie wyborów współorganizował kampanię „Solidarności” w województwie opolskim (jako wiceprzewodniczący wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego). Wycofał się następnie z działalności związkowej.

W 1990 utworzył nyski Komitet Obywatelski, który wygrał pierwsze wybory samorządowe w Nysie. W 1991 został członkiem Kongresu Liberalno-Demokratycznego, w latach 1992–1993 należał do Unii Polityki Realnej. W 1993 wycofał się z partyjnej aktywności i założył lokalne stowarzyszenie Liga Nyska. Od 1996 związany z Ruchem na rzecz Jednomandatowych Okręgów Wyborczych.

W 2000 został wybrany na pre-

mogą przekraczania 5% progu wyborczego. Co samo w sobie gwałci konstytucyjną zasadę równości i zakaz dyskryminacji zawarty w art. 32. 2 Konstytucji, a przy okazji nie da się w żaden sposób pogodzić z zasadą proporcjonalności.

5. Naruszenie zasady bezpośredniości przez sposób obliczania wyniku wyborów.

Wybory przeprowadzane w Polsce do Sejmu określone przez Kodeks wyborczy zmuszają do kandydowania z list. Wyborca ma jednak możliwość wskazania kandydata, na którego oddaje swój głos. Jest to zgodne z zasadą bezpośredniości wyborów określoną w art. 96 Konstytucji. Jednak już sposób przydzielenia mandatu poszczególnym kandydatom gwałci tę zasadę, mechanizm opisany bowiem w Kodeksie wyborczym prowadzi do przekazania głosu oddanego na jednego kandydata, innemu kandydatowi niż wyraził to wyborca w akcie głosowania, bez pytania o zgodę wyborcy czy godzi się na przekazanie głosu temu właśnie kandydatowi. Jest to w czystej formie naruszenie zasady bezpośredniości wyborów.

Sposób przydzielania mandatów określają art. 232, i 233 Kodeksu wyborczego. Sposób ten polega na tym, że najpierw zlicza się głosy jakie padły na całą listę, następnie przydziela ilość mandatów liście, a potem przydziela mandaty kandydatom, którzy otrzymali w kolejności największą liczbę głosów. Jednak większość kandydatów nie uzyskuje mandatu, a wyborcy którzy oddali głos na nich nie określili, na którego kandydata miałby przejść ich głos w sytuacji, gdyby "ich" kandydat nie dostał mandatu poselskiego.

Weźmy dla przykładu ostatnie wybory do Sejmu z 2015 r. okręg 21 - województwo opolskie i listę PiS. W wyborach padło na tę listę 93.926 głosów, obecnie w Sejmie zasiadają czterej wybrani z tej listy posłowie:

Patryk Jaki (29.923 głosy), Antoni Duda (8085 gł.), Katarzyna Czochara (3857 gł.) i Bartłomiej

zesa Stowarzyszenia na rzecz Zmiany Systemu Wyborczego „JOW”. Pełnił tę funkcję do 2008. Od 1994 do 2006 był radnym rady miejskiej w Nysie, a w latach 1998–2001 sprawował urząd burmistrza Nysy. W 2006 został wybrany do rady powiatu nyskiego.

W wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2009 jako bezpartyjny bez powodzenia ubiegał się o mandat europosła z ramienia Prawicy Rzeczypospolitej w okręgu wyborczym Katowice. Pełnił funkcję pełnomocnika okręgowego tej partii w Opolu. W wyborach samorządowych w 2010 i w 2014 uzyskiwał reelekcję do rady powiatu z listy Ligi Powiatu Nyskiego. W wyborach parlamentarnych w 2011 został kandydatem Prawa i Sprawiedliwości do Senatu w okręgu nr 51 (jako bezpartyjny). Po ujawnieniu przez media wypowiedzi dla białoruskiej telewizji, w których Janusz Sanocki miał zarzucać polskim mediom kreowanie nieprawdziwego obrazu Białorusi, poparcie PiS jeszcze przed wyborami zostało wycofane.

Od 2011 r. blisko współpracował z **Pawłem Kukizem** organizując szereg imprez ogólnokrajowych (np.

Kongres Protestu – Warszawa 2012, Kongres Oburzonych w Gdańsku – marzec 2013) a następnie w kampanię Pawła Kukiza przed **wyborami prezydenckimi w 2015**. W **wyborach parlamentarnych w tym samym roku** stworzył listę wyborczą zorganizowanego przez niego **komitetu wyborczego wyborców** w okręgu opolskim. Uzyskał mandat posła VIII kadencji, otrzymując 15 705 głosów. Nie został przyjęty do **klubu parlamentarnego Kukiz'15** i pozostał posłem niezrzeszonym.

W Sejmie w listopadzie 2015 r. zainicjował powstanie Poselskiego Zespołu na rzecz Nowej Konstytucji. Zespół zorganizował trzy konferencje w Sejmie RP dla osób pokrzywdzonych przez sądy i prokuraturę, wydał dwa raporty na temat sądowego bezprawia w Polsce i opracował projekt ustawy o ustroju sądów powszechnych.

Po ogłoszeniu przez Prezydenta RP zamiaru przeprowadzenia referendum konstytucyjnego, Poselski Zespół zgłosił poparcie tej akcji.

Od urodzenia mieszka w Nysie. Żonaty, jest ojcem trzech córek.

Stawiarski (3299 gł.). Razem na zasiadających w Sejmie posłów PiS z Opolszczyzny padło 45.164 głosy, czyli 48% głosów jakie padły na całą listę w tym okręgu. Na innych kandydatów padło 48.762 głosy. Wyborcy, którzy oddali owe 48.762 (52%) głosów, gdyby mieli wskazać, na którego kandydata miałby ich głos przejść w przypadku gdy ich wybraniec nie uzyskał mandatu, być może wskazaliby kogoś innego niż posłów, którzy uzyskali mandaty. Jednak nikt ich nie spytał o zgodę, a ich głosy mechanicznie dały mandaty kandydatom, których być może oni nie chcieliby widzieć w Sejmie. Ten mechanizm wynikający z przepisów Kodeksu wyborczego łamie zasadę bezpośredniości wyborów, jako że mechanicznie przekazuje głosy oddane na jednego kandydata, innym kandydatom - bez zgody wyborców.

Opisane wyżej naruszenia bierzącego prawa wyborczego przez unie-

możliwienie indywidualnego kandydowania, naruszenie równości i powszechności prawa wyborczego w procesie ustalania list kandydatów, a także naruszenie zasady proporcjonalności poprzez wprowadzenie progu wyborczego oraz naruszenie zasady bezpośredniości wyborów przez mechanizm liczenia głosów wynikający z ustawy, są poważnymi naruszeniami konstytucyjnych praw obywateli. (...).”

Janusz Sanocki
Nysa 16 kwietnia 2017 r.

Cdn.

**Zgodę na przedruk
wyraził autor broszury:
Janusz Sanocki
poseł na Sejm RP
(niezrzeszony) z Nysy
Przygotował:
R.Milewski**

Ekspert inż. Jerzy Grzeszczuk haptenolog z Goleniowa

cz.19



Fot. E. Pietruch

19 lipiec

Publikujemy 19 odcinek z książki pt. **Haptenowe (antygenowe) działania organizmów – przyczyna wielu zjawisk i chorób**, autorstwa p. Jerzego Grzeszczuka eksperta inżyniera haptenologa z Goleniowa. Książka wydana była w roku 1998; a zainteresowanych zakupem książki informujemy, że nakład jest wyczerpany. Ale książka jest dostępna w **czytelniach** następujących bibliotek: 1) Biblioteka Narodowa w Warszawie, 2) Biblioteka Lekarska w Warszawie 3) Biblioteka Pedagogiczna w Warszawie, 4) Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie, 5) Biblioteka Wojewódzka w Szczecinie. A także w Bibliotekach Uniwersyteckich w: 5) Katowice, 6) Kraków, 7) Lublin, 8) Łódź, 9) Toruń, 10) Wrocław.

W dzisiejszym odcinku przedruk rozpoczynamy kontynuacją rozdziału: **Śmierć od haptenu męża**, cyt. „(...) Prawdziwość zeznań Władysława potwierdzają także ślady od ucisku po obu stronach szyi u zmarłej. Mogłyby to być ślady palców powstałe podczas przyciskania twarzy do tapczanu. Władysław lewą dłonią trzymał żonę za szyję, obejmując ją od strony karku i ściskając palcami.



Jerzy Grzeszczuk, rok urodzenia 1939. Matura w 1957, Technikum Budowy Maszyn w Elblągu. 1957-60 pomocnik tokarza w Zakładach Mechanicznych im. Gen. Karola Świerczewskiego w Elblągu. 1960-61 zasadnicza służba wojskowa. 1961-1963 nauka w Oficerskiej Szkole Lotniczej w Dęblinie, tytuł pilota w stopniu podporucznika. 1972-75 studia zaoczne w Wyższej Oficerskiej Szkole Lotniczej w Dęblinie, dyplom inżyniera - pilota. W roku 1983 zwolniony ze służby wojskowej w stopniu majora.

Od 1981 zainteresowania biologią molekularną. Autor dwóch wynalazków (linijka z podziałkami

krotności jednostek miary układu SI oraz podwozie do wózka dziecięcego przystosowanego do jazdy po schodach).

Udział w 24 konferencjach naukowych w Polsce i za granicą. Autor czterech publikacji naukowych o toksycznym działaniu ludzi:

1/ Rumyantsev S.N.; Grzeszczuk J.: "Nasilno mił nie budiesz"(w j. rosyjskim). Chimija i Żizń. Akademia Nauk ZSRR Moskwa. Styczeń 1990. 1, strony: 34-37.

2/ Rumyantsev S.N., Grzeszczuk J.: **"Pathogenic Effects of the Human Chemical Biofield"**. Medical

Wersje Władysława potwierdza także wymieniona w protokole wybroczyna (2 x 1,5 cm) od ucisku w okolicy lewego kąta żuchwy. Wybroczyna ta może pochodzić od kciuka lewej dłoni Władysława, który trzymał żonę za szczękę w chwili pocałunku połączonego z wdmuchnięciem powietrza do płuc. Mariola nie broniła się, bo po współżyciu miała już dość szkodliwych dla niej haptenów we krwi. Była ledwo żywa. Jej serce przestało nagle bić w momencie gwałtownego pojawienia się w płucach ogromnej ilości haptenów obecnych w powietrzu wdmuchniętym przez Władysława. Wdmuchnięte hapteny mogły spowodować pojawienie się licznych drobnych krwawych wybroczyn w krtani, tchawicy i tkance płucnej.

Z badań wynika, że Władysław ma grupę krwi 0 Rh dodatni i jest wydzielaczem antygenów H.

Mariola miała grupę krwi AB. Z dokumentów zgromadzonych podczas procesu nie wynika, czy to była grupa krwi A₁B czy A₂B, a ma to znaczenie dla sprawy, bowiem u osób z grupą krwi A₁B mogą występować przeciwciała anty-H, natomiast u osób z grupą krwi A₂B przeciwciała anty-H nie występują.

W 1991 roku dowiedziałem się, że Mariola miała grupę krwi A₁B Rh ujemny, a w roku 1996 uzyskałem informację o antygenach Le^a, Le^b, I, Sd^a. Mariola mogła być pozbawiona tych antygenów, zatem po trzykrotnej immunizacji mogła ulec silnemu uczuleniu na te antygeny, które wdmuchnięte przez Władysława do jej płuc mogły spowodować masową hemaglutynację bierną we krwi. W takim przypadku przepływ krwi w ogromnej ilości naczyń włosowatych zostaje utrudniony i prowadzi do nagłej śmierci z powodu niewydolności układu krążenia.

Wnioski:

1/ Sztuczne oddychanie metoda „ust-usta” może niekiedy spowodować śmierć.

2/ Antygeny Władysława we krwi Marioli mogły powodować silne zmiany chemiczne, dlatego Mario-

Hypotheses. Churchill Livingstone of Edinburgh, London, New York, Philadelphia, San Francisco, Sydney and Toronto. 1995; 45, 1: 94-98.

3/ Grzeszczuk J.: "Lewis Antigens as a Possible Cause of Sudden Death of Previously Healthy Adults and Infants and of Diseases and Phenomena Linked to Tissue Ischemia". Medical Hypotheses. Churchill Livingstone of Edinburgh, London, New York, Philadelphia, San Francisco, Sydney and Toronto. 1997; 49, 525-527.

4/ Grzeszczuk J.: "A Possible Reason for the 'Fatal Vision' of the Famous American Surgeon Jeffrey MacDonald" w: Tymieniecka A.T. (redaktor): „The origins of life”. World Institute for Advanced

Phenomenological Research and Learning. Kluwer Academic Publishers. Dordrecht, Boston, London. Analecta Husserliana LXVI, 349-355. 2000.

Wymienione trzy prace [2, 3, 4] opublikowane były w języku angielskim, bo naukowcy na całym świecie porozumiewają się językiem angielskim. Dostęp do publikacji jest przez internet.

Poza tym, Jerzy Grzeszczuk wydał kilka książek w języku polskim. Wszystkie są dostępne w Bibliotece Narodowej w Warszawie oraz w bibliotekach uniwersyteckich.

Od roku 2002 prowadzi własny Instytut Haptenologii – pierwszy w świecie.

(red.)

la intuicyjnie czuła śmiertelne zagrożenie ze strony męża i stanowiąc żądała rozwodu.

CIĄG DALSZY

Na początku roku 1992 wydrukowano piątę, poprawioną i uzupełnioną wydanie książki „Chemiczne oddziaływanie ludzi, zwierząt, roślin i mikrobow” [110]. Opisałem w niej naturę zjawiska toksycznego działania organizmów, a także nowe, nieznane dotąd sposoby przewidywania, profilaktyki i leczenia. Pośród 50 przykładów opisałem dramat Władysława i Marioli.

Na stronie 14 zwróciłem się do Ministra Sprawiedliwości w Polsce z prośbą o wniesienie rewizji nadzwyczajnej w sprawie Władysława K., który moim zdaniem żadnej zbrodni nie dokonał, ale wbrew swej woli nieumyślnie spowodował śmierć żony. Wyjaśniłem rolę haptenów, występujących w ślinie, spermie, pocie i w wydychanym powietrzu, jako przyczynę śmierci. W tej samej sprawie zwracałem się także listownie do zmieniających się Ministrów Sprawiedliwości i do dwóch Rzeczników Praw Obywatelskich.

Wcześniej, bo 24 czerwca 1991 r., odwiedziłem Władysława K. w więzieniu. O domniemanych przy-

czynach śmierci żony Władysława K. rozmawiałem z naczelnikiem więzienia i wychowawcą Władysława K. Przeprowadziłem też wiele rozmów z adwokatem, sędziami i innymi osobami, które miały związek z tą sprawą. Efekt tych działań był taki, że Władysławem K. zainteresowali się przełożeni i wychowawcy w więzieniu oraz sędzia, który sprawował nadzór nad resocjalizacją Władysława K., a także zbadały go dwie niezależne komisje składające się z psychologów i psychiatrów. Wszyscy zgodnie orzekli, że ten więzień sprawuje się nienagannie i może przebywać na wolności.

Wkrótce, bo po czterech i pół miesiącach od mojej pierwszej rozmowy z władzami więziennymi (po trzech i pół latach więzienia) zaczęto wypuszczać Władysława K. na kilkudniowe przepustki.

W dniu 13 września 1992 r. tygodnik „Wprost” opublikował mój artykuł „Zabójcza miłość” o domniemanej przyczynie śmierci żony Władysława K., a w miesiąc później ten sam artykuł został przedrukowany w tygodniku „Angora”.

W dniu 10 grudnia 1992 roku po czterech i pół latach więzienia Władysław K. został wypuszczony na wolność.

Sędziowie, którzy zdecydowali przedterminowo zwolnić Władysława K. z więzienia, znali dowody na to, że Władysław może być niewinny, bo były przedstawione przeze mnie w listach, publikacjach i rozmowach, ale główną podstawą do przedterminowego zwolnienia było jego nienagane zachowanie w więzieniu oraz opinie psychologów i psychiatrów. Uważam, że sprawa Władysława K. nie jest zakończona, bo on nie dokonał żadnej zbrodni. Został skrzywdzony wielokrotnie:

- stracił żonę, którą bardzo kochał,
- został oskarżony o zbrodnię i skazany na więzienie,
- pozbawiono go praw publicznych i obywatelskich,
- odebrano mu prawa rodzicielskie do dziecka,
- gdy zmarła Mu matka, to nie pozwolono mu być na pogrzebie,
- w oczach opinii publicznej nadal jest zbrodniarzem.
- W roku 1993 wydrukowałem broszurkę „Alergia na męża” i postanowiłem z treścią tej broszurki zapoznać mieszkańców miasta, gdzie żyli Mariola i Władysław, bowiem w roku 1988 mieszkańcy tego miasta żywo interesowali się przebiegiem procesu Władysława K. i pisała o tym ogólnopolska prasa. Wtedy wszyscy byli wstrząśnięci tą zbrodnią. Natomiast od roku 1990 w prasie zaczęły ukazywać się moje publikacje o tym, że Władysław K. może być niewinny, a niesprawiedliwy wyrok sądowy mógł być spowodowany powszechnym brakiem wiedzy o naturze zjawiska toksycznego działania organizmu ludzkiego.

W kwietniu 1993 pojechałem do lokalnej rozgłośni radiowej w mieście, gdzie dotąd żyje rodzina Marioli. Przedstawiłem swoje rewelacje reporterowi radiowemu, a ten po zapoznaniu się z tematem zaprosił mnie na dwugodzinną audycję radiową. Żeby do głośników przyciągnąć jak najwięcej słuchaczy, na kilka godzin przed audycją nadawano komunikaty o planowanej godzinie mego wystąpienia. W dniu 30 kwietnia 1993 r., kilka minut po godzinie 13-tej zacząłem mówić przez radio o naturze zjawiska toksycznego oddziaływania organizmów ludzkich i podawałem

przykłady, gdzie ta wiedza ma zastosowanie. Audycja była nadawana na żywo. Słuchacze mogli telefonować do rozgłośni, a ja odpowiadałem na pytania. W przerwach audycji nadawano muzykę i komunikaty reklamowe. Około godziny 14-tej opowiedziałem o rzekomej zbrodni dokonanej przez Władysława K.

Około godziny 14.30 nagle otworzyły się drzwi i do naszego studia radiowego wpadła jakaś bardzo wzburzona kobieta. Od progu krzyczała głośno. Była to matka Marioli. Wołała, że głupoty opowiadamy przez radio. Jej rodzina przy głośnikach jest wstrząśnięta tymi bzdurami. Ona przyjechała taksówką, przywiozła ze sobą wyrok sądu – potrzasała trzymanym w ręku plikiem kartek. Krzyczała: „On z premedytacją zamordował moją córkę. Jak śmiecie twierdzić, że ten bandyta jest niewinny! Jakim prawem mówicie, że on kochał swoją żonę! Tu mam czarno na białym napisane w wyroku, że to zbrodniarz!”.

Prowadzący audycję redaktor powiedział tej pani, żeby to wszystko powtórzyła do mikrofonu, niech ludzie usłyszą. Ale matka Marioli nie zgodziła się mówić do mikrofonu. Audycję przerwano. Z matką Marioli udałem się do innego pomieszczenia. Krzyczała do mnie:

„Kto pana sponsoruje? Ile pan dostał za gadanie takich bredni?”

Wiedziałem, że ta kobieta musiała przeżyć wstrząs, którego byłem sprawcą. Ze spokojem wysłuchałem wszystkich pretensji, aż nieco się uspokoiła. Była zaniepokojona faktem, że ten zbrodniarz jest na wolności i że on teraz może ich mordować. Gdy już przestała krzyczeć, odezwałem się spokojnie. Powiedziałem jej, że nikt mnie nie sponsoruje, bo gdyby mnie sponsorowano, to bym chodził w porządnym butach. Na dowód pokazałem dziurę w moim przetartym bucie. I wcale nie jestem taki mocny, żeby otwierać przestępcom bramy więzienia. Powiedziałem, że interesuje się naukowym wyjaśnieniem zjawiska wzajemnego toksycznego działania organizmów ludzkich poprzez substancje zawarte w ślinie, pocie i wydychane z powietrzem. Mam oparcie ze strony kilku naukowców. Na

to, żeby przed terminem wypuścić z więzienia człowieka oskarżonego o zbrodnię, potrzeba było przekonać wiele osób, że ten człowiek **może być niewinny**.

Odniosłem wrażenie, że matka Marioli zaczynała mnie rozumieć, bo uspokoiła się całkowicie. Mówiła, że to małżeństwo nie było udane, że były częste nieporozumienia, awantury, agresja. Ja także wiem, że to prawda. Oczywiście, ona – jak to matka – trzymała stronę córki i całą winę za nieudane życie córki zwała na Władysława K. W jej wypowiedziach początkowo wyczuwałem wielką nienawiść do tego człowieka. Ale po rozmowie ze mną ta nienawiść zmalała. Zaczynała dostrzegać, że ja mogę mieć trochę racji. W końcu naszej rozmowy powiedziała mi, że ponad rok temu przyszła do niej serdeczna koleżanka Marioli. Ta koleżanka ma wyższe wykształcenie medyczne i jest kierownikiem laboratorium.

Ja spotkałem już raz tę serdeczną koleżankę - kierowniczkę laboratorium. To było chyba w końcu 1991 r. Pojechałem do laboratorium, w którym badano Marioli krew. Spodziewałem się, że z archiwum wydobędą i udostępnią mi wyniki badań krwi Marioli. Tam właśnie spotkałem tę koleżankę. Poinformowała mnie o wynikach badań, a także wykazała wielkie zainteresowanie teorią o możliwości spowodowania śmierci z udziałem haptenów. Serdeczna koleżanka Marioli była mi życzliwa, ale po krótkiej rozmowie więcej jej nie spotkałem. Teraz, gdy matka Marioli wspominała mi o rozmowie z nią, to zapytałem, co ona jej powiedziała. Odpowiedziała, że byłem u niej i mówiłem na temat domniemyanych przyczyn śmierci Marioli, i że ona nie negowała możliwości takiej przyczyny śmierci.

Ta wiadomość jest dla mnie budująca, bo serdeczna koleżanka Marioli jest zawodowym znawcą właściwości cząsteczek, które tworzą ludzkie organizmy. To dobry znak, jeśli ona nie neguje mojej hipotezy.

Zapytałem matkę Marioli, dlaczego z takim impetem i zdenerwowaniem wpadła do rozgłośni. Odparła, że ona przecież straciła córkę i z tego przeżycia nie otrząsnęła się do chwili

obecnej. Powiedziałem wtedy, że upowszechnienie wiedzy o toksycznym działaniu jednego organizmu na inne organizmy ludzkie umożliwi zmniejszenie liczby podobnych tragedii. W przyszłości małżeństwa skłócone, żądające rozwodu, powinno kierować się na zbadanie, co mogą zrobić antygeny jednego małżonka we krwi drugiego małżonka. Wyniki badań mogą wykazać, że kontynuowanie małżeństwa jest groźne dla zdrowia, a nawet życia. Miłość bywa przekleństwem, ale ludzie dotąd nie wiedzieli dlaczego.

Przed zakończeniem rozmowy matka Marioli dodała, że wiadomość o śmierci Marioli silnie podziałała na przewodniczącą zespołu sędziów, którzy odmówili udzielenia rozwodu Marioli. Otóż ta sędzia podobno bardzo ciężko przeżywała wiadomość o śmierci Marioli i z tego powodu rozchorowała się. Do dziś podobno żałuje, że nie udzielono rozwodu. A Mariola tak stanowczo go żądała. Matka Marioli nie ma pretensji do tej sędzi, bo ona przecież działała dla dobra rodziny, dawała szansę, żeby się pogodzić, żeby żyli ze sobą. Z matką Marioli rozstaliśmy się spokojnie. Ona powinna jeszcze przemyśleć to, o czym niespodzianie dowiedziała się 30 kwietnia 1993 r.

Sprawa przyczyn śmierci Marioli nie została wyjaśniona przed sądem, ale działania zostały podjęte. Dnia 21 stycznia 1994 r. otrzymałem zawiadomienie od byłego senatora, adwokata Jerzego Chmury, który złożył do sądu wniosek o wznowienie postępowania w sprawie Władysława K. Adwokat Jerzy Chmura podjął się prowadzenia obrony bez pobrania należnej mu opłaty, bowiem znał bardzo trudną sytuację materialną Władysława K.

Natychmiast wysłałem telegram z tą wiadomością Władysławowi K., ale poczta zwróciła mi go z adnotacją: **telegram niedoręczalny adresat wyjechał**. Wysłałem pod ten adres znajomego, który stwierdził, że w tym domu nikogo nie ma. Tak więc Władysław K. gdzieś przepadł, a bez niego nie można rozpocząć sprawy sądowej.

Po pewnym czasie pojechałem osobiście do miejsca stałego zameldowania Władysława K.. Stwierdziłem, że dom był zamknięty i nikt w nim nie mieszka. Ogród wokół domu był zaro-

śnięty wielkimi chwastami. Sąsiedzi powiedzieli, że lokator gdzieś wyjechał. Pojechałem do siostry Władysława K.. Ale ona nie chciała ze mną rozmawiać o swoim bracie. Prosiła, żebym jej nie dokuczał, bo ona zbyt wiele przeżyła. Zatrzasnęła przede mną drzwi swego mieszkania. Stałem jeszcze kilka minut przed zamkniętymi drzwiami, ale ich nie otworzyłem. Wtedy zatelefonowałem do niej, ale ona płaczącym głosem powtórzyła, żebym dał jej spokój. Później wysłałem do niej list, ale mi nie odpisała. Jest prawdopodobne, że skazanie Władysława K. spowodowało głęboki wstrząs psychiczny u jego siostry, a także u matki, która zmarła wkrótce po sądowym orzeczeniu, że jej syn jest zbrodniarzem.

Nie wiadomo gdzie obecnie przebywa Władysław K. Jeśli ujawni swoje miejsce pobytu, to będzie można wznowić sprawę sądową o jego uniewinnienie z zarzutu zbrodni.

DEMONICZNY ADAM

Latem 1982 roku poznałem pewnego starszego pana, którego w tym tekście będę nazywać Adamem. Opowiedziałem temu panu o naturze chemicznego oddziaływania ludzi. Pan Adam zainteresował się tym, bo uznał, że znalazł rozwiązanie zagadki, na którą szukał odpowiedzi przez wiele dziesięcioleci. Opowiedział mi o swoich bardzo intymnych przeżyciach, których szczegóły znał tylko on i jego żona.

Młody Adam zakochał się z wzajemnością i pojął za żonę panienkę piękną i zdrową. Żona rodziła trzy razy i wychowali troje zdrowych dzieci. W kilka miesięcy po urodzeniu trzeciego dziecka pan Adam podjął próbę współżycia z żoną, a wtedy podczas miłosnej więzi żona straciła przytomność; zaczęła umierać. Przerażony Adam natychmiast się ubrał, żonę owinął w koc i na rękach zaniósł do szpitala, który był bardzo blisko, w odległości około 50 m. Wkrótce do nieprzytomnej przyszedł lekarz, ale ona zaraz odzyskała przytomność. Lekarz zbadał pacjentkę i stwierdził, że nie ma podstaw, by przyjąć ją do szpitala. Pan Adam zaniósł żonę z powrotem do domu.

Od tego wydarzenia wszystkie

następne próby współżycia miały podobny przebieg. Kilka razy pan Adam niósł umierającą żonę do szpitala, gdzie odmawiano jej przyjęcia, bo na dyżurce odzyskiwała przytomność. Z powodu tego umierania żona próbowała się leczyć, ale żadne leki nie pomagały, dlatego żona podupadła na zdrowiu. Nie pytałem o jej choroby, ale wydaje mi się, że mogła mieć rozpoznaną chorobę Basedowa – czyli wytrzeszczony i wilgotny połysk. Pan Adam też nie miał łatwego życia. Stał się znerwicowany. Oboje zupełnie zrezygnowali z więzi fizycznych. Odtąd spali w oddzielnych pokojach. Trwali w formalnym małżeństwie, bo łączyły ich więzi gospodarcze. Życie w jednym mieszkaniu, ale w separacji, wpłynęło na poprawę zdrowia żony.

Podczas rozmowy pan Adam powiedział mi, że jego żona od dziesiętków lat miała stale, nawet zimą, otwarte okna w mieszkaniu i dbała o dobrą wentylację całego mieszkania. Prawdopodobnie intuicyjnie wyczuwała, że jej chorobę powoduje zużyte powietrze. Zatem separacja oraz dbałość o dobrą wentylację pomieszczeń mieszkalnych mogła wpłynąć na poprawę jej zdrowia i samopoczucia. Po pewnym czasie pan Adam powiadomił mnie, że oboje zbadali swoje grupy krwi. Żona ma A₁B Rh⁻, natomiast pan Adam ma 0 Rh⁺. Dodatkowych badań nie wykonywano, bo w owym czasie nie wiedziałem o antygenach Le^a, Le^b, Sd^a, I.

W roku 1988 pan Adam zmarł, natomiast jego żona żyje w dobrym zdrowiu. W roku 1992 pomyślałem sobie, że można by poprosić wdowę po panu Adamie o zbadanie nieregularnych przeciwciał w jej krwi, bowiem w tym przypadku występuje taki sam zestaw grup krwi, jak w opisie „Śmierć od haptenu męża”. Wynik badania mógłby mieć znaczenie zarówno dla nauki, jak i w przygotowywanej rewizji nadzwyczajnej sprawy Władysława K. Jednak nie zdobyłem się na odwagę, żeby prosić wdowę po panu Adamie o próbkę krwi do badań. Myślę, że jeszcze nadarzy się sposobność wykonania takich badań u innych osób, które mają podobne zestawy grup krwi i podobne problemy, dlatego same poproszą o wykonanie takich badań.

BARWY I DZWIEKI

Ona miała 16 lat, szczęśliwych rodziców i rodzeństwo. Świat był dla niej z każdym dniem piękniejszy. Śniła o chłopcu, do którego będzie miała pełne zaufanie, z którym będzie szczęśliwa i któremu da pełnie szczęścia.

Był taki chłopak na jej ulicy. Roman od dawna jej imponował. Widywali się przypadkowo, od czasu do czasu, aż wreszcie on zauważył, że smarkuła od sąsiadów przemieniła się z pączka w kwiat i często patrzy w jego stronę. To był piękny kwiat.

Był rok 1939. Sytuacja na świecie była skomplikowana. Mówiono o wojnie. Dorośli nie byli pewni swojej przyszłości. Ale Barbara i Roman wiedzieli, że są młodzi, świat jest piękny i czeka ich wiele szczęścia w życiu we dwoje. W połowie roku 1939 Roman otrzymał wezwanie do wojska. Nieuchronnie zbliżała się wojna. W przeczuciu zagrożenia Roman i Barbara chcieli jeszcze zabrać coś z życia dla siebie. W lipcu było ciepło, a oni – spragnieni siebie. Wzięli z domu trochę żywności i z plecakiem ruszyli na pieszą wędrowkę po szlakach turystycznych w Tatrach. Noce upływały im na wzajemnych pieszczotach. I wtedy u Barbary pojawiły się pierwsze objawy choroby. Na przemian czuła się źle podczas nocy, a zdrowiała podczas dnia. Ta dziennonocna huśtawka zmian stanu zdrowia trwała prawie trzy tygodnie ich wędrowki. Każdej następnej nocy spędzonej u boku ukochanego Barbara czuła się z reguły gorzej niż poprzedniej nocy. Gdy skończyli wędrowkę, Barbara była schorowana, ale po kilku tygodniach zapomniała o chorobie i zdrowie wróciło do normy.

Roman został powołany do wojska i wkrótce rozpoczęła się wojna z Niemcami. Kontakty z Romanem zostały zerwane na wiele lat. Pozostały niezatarte wspomnienia pierwszej miłości. Barbarze udało się przeżyć wojnę, a po jej zakończeniu rozpoczęła studia medyczne, które ukończyła z wyróżnieniem. Jako biolog podjęła pracę w zakładzie medycyny sądowej w pewnym dużym mieście. O Romanie wszelki śluch zaginął. Próbowала go odnaleźć, ale nie bardzo wierzyła,

że jeszcze jest wśród żywych. W tej sytuacji oddała się całkowicie pracy naukowej. Kiedyś pojechała do Budapesztu na zjazd naukowców. Problematyka zjazdu dotyczyła medycyny sądowej. Była jedyną kobietą na zjeździe. Władziała biegle obcymi językami: francuskim, angielskim i rosyjskim. Na zjeździe była duszą towarzystwa składającego się w większości z profesorów. Niektórzy z nich do dziś utrzymują z nią korespondencję i przysyłają życzenia noworoczne.

Pod koniec 1956 roku niespodziewanie w jej mieszkaniu zjawiał się Roman. Zdrowy i szczęśliwy, że ją znalazł. Na nowo odżyły niezatarte wspomnienia, bo wiadomo – stara miłość nie rdzewieje. Wkrótce Roman i Barbara byli małżeństwem, a po roku owocem ich miłości był syn. Po następnych trzech latach urodziła się córka. Zamieszkali w pięknym domu z ogrodem. Z czasem przybywało sprzętów w mieszkaniu. Pojawiły się nowe meble, radio, pralka, telewizor, samochód. Wydawać by się mogło, że do szczęścia tej parze niczego nie brakuje. Ale rzeczywistość była inna. (...).”

Cdn.

**Zgodę na przedruk
wyraził autor książki:**

**Jerzy Grzeszczuk
ekspert inżynier
haptenolog z Goleniowa
Przygotował:
R. Milewski**

PS

Czytelników bardziej zainteresowanych wpływem haptenów na życie ludzkie informujemy, że temat haptenów wywołał duże zainteresowanie i dlatego we Francji została specjalnie utworzona strona internetowa www.haptenes.fr poświęcona książce p. Jerzego Grzeszczuka: "Haptenowe (antygenowe) działania organizmopieczyna wielu zjawisk i chorób".

W książce autor przedstawił, w jaki sposób odkrył przyczyny chorób przewlekłych i chorób zwanych nieuleczalnymi oraz relacje osób, które odzyskały zdrowie stosując się do wskazówek i rad autora. Na stronie internetowej, można znaleźć też część teoretyczną, zaczerpniętą z książki autora, pozwalającą lepiej zrozumieć

to tak ważne i niezwykle odkrycie w historii ludzkości.

Doświadczenia autora wykazują, jak prostym sposobem można uniknąć wielu chorób powodujących problemy zdrowotne. W tym miejscu sprawdza się stara maksyma: Łatwiej zapobiegać niż leczyć.

Dla bardziej zainteresowanych można jeszcze dodać informację, że artykuł na ten sam temat istnieje też cały czas na blogu naturopatów szwajcarskich. Wystarczy kliknąć bon-coin-sante.com a potem w kolumnie po prawej stronie napis „Le Blog”. I następnie przewijać, aż do daty „24 avril” (czyli 24 kwietnia). Ponieważ artykuły publikowane są w sposób chronologiczny, odnajdziemy poszukiwany artykuł w dalszej kolejności.

R.

Tłumaczenie:

De nombreux lecteurs ont manifesté leur intérêt pour le sujet des haptènes, c'est pourquoi un site internet à leur intention a été créé, et il est dédié au livre de Jerzy Grzeszczuk, intitulé „Les haptènes dans l'étiologie des maladies physiques, mentales et leur rôle dans des troubles du comportement”.

L'auteur y décrit son chemin vers la découverte des causes de maladies chroniques et des maladies dites incurables. Il présente aussi les récits de personnes qui ont retrouvé la santé grâce aux conseils de l'auteur. La partie théorique du livre permet de bien comprendre l'importance de cette découverte pour l'humanité.

L'expérience vécue par l'auteur démontre qu'il est possible d'éviter de graves problèmes de santé en utilisant des moyens très simples. Il ne reste plus qu'à suivre cette maxime: „Mieux vaut prévenir que guérir”.

Les lecteurs intéressés trouveront un article au même sujet sur le blog des naturopathes suisses. Pour le trouver, il suffit d'aller sur le site bon-coin-sante.com, ensuite il faut cliquer Le Blog dans la colonne de droite et dérouler jusqu'à la date du 24 avril car les articles sont classés par ordre chronologique.

**E. Pietruch
France**

Róże jadalne

cz.3

Wprawdzie zawartość witaminy C owoców różanych zależy w dużej mierze od sposobu utrwalenia owoców i ich przechowywania gdzie powstają straty witaminowe w stosunku do owoców świeżych. Badania naukowców pokazały, że straty powstałe w owocach mrożonych, to tylko 10 – 12%. Owoce różane warto suszyć, ale jak zrobić dobry i wartościowy susz ? - naukowcy potwierdzili, że najwartościowszy susz różany to owoce ususzone metodą doktora Stefana Mrożewskiego, który przez kilkanaście lat prowadził badania w SGGW nad najlepszą metodą suszenia. Jego metoda :

„możemy suszyć różę niemal bez strat, ale owoce należy lekko zaparzyć w temp. ok. 95oC – w piekarniku lub suszarni elektrycznej, a co 10 minut obniżyć temperaturę o 10oC, i dosuszyć w temp. 15oC.”

Jak korzystać z owoców różanych aby nie stracić cennych witamin i minerałów ? najwartościowsze są owoce świeże. Dojrzałe i jędrne owoce wypestkować i można zjadać czerwoną naowocnie, na surowo, bez dosmaczania. Z wypestkowanych owoców można zrobić deserowy rarytas : owoce posiekać na desce i wsypać do kubka, dodać zmielony sezam i wlać tyle miodu pszczelego aby powstała

gęsta masa, można dodać posiekane orzechy laskowe i po wymieszaniu otrzymamy leczniczy smakołyk.

Kolejny sposób na zakonserwowanie świeżych owoców to przemacerowanie ich w miodzie pszczelim, a otrzymamy smaczny suplement na zimę. Wypestkowane i pokrojone owoce po umyciu należy osuszyć, aby nie pozostało na nich kropli wody, i... takie owoce wsypać do słoika warstwami na przemian z miodem (skrystalizowanym). Miodu powinno być objętościowo tyle samo co owoców, a po przykryciu ostatniej warstwy miodem słoć zamknąć i odstawić w ciepłe miejsce, ale z dala od słońca, do przemacerowania. Ja od wielu lat do tego celu używam słoików typu weka ze szklaną pokrywką pod gumę i sprężynkę – sprawdzają się doskonale, ale można także wykorzystać



Róża Karpatia z dojrzewającymi owocami w moim ogrodzie.

„twisty”. Owoce z dużą ilością miodu dobrze się macerują i dają smaczny suplement, który w chłodnej spizarce można przechowywać dwa lata i dłużej.

Kolejny smakołyk to różana konfitura – z cukru i wody zrobić syrop i do gorącego syropu włożyć wystekowane owoce pokrojone na połówki, albo ćwiartki. Doprowadzić do zagotowania, ale nie gotować, odstawić do ostudzenia. Następnie znów powoli doprowadzić do zagotowania, ale nie gotować i tak jeszcze dwa razy, aż owoce staną się szkliste i nabiorą konfiturowego smaku. Gorące włożyć do małych słoiczków twistów i zakręcone odstawić do góry dnem do ostudzenia, a na dłuższe przechowywanie różaną konfiturę warto zapasteryzować przez kilka minut.

Drugi sposób na różane przetwory bez uciążliwego wyjmowania pestek, to całe owoce (bez szypułek) wsypać do garnka, wlać tyle wody aby przykryła owoce i chwilę gotować aby owoce zmiękły. Gorące owoce przetrzeć przez sito, mus wlać do rondla, dodać cukier do smaku i chwilę gotować, aż powstanie dżem.

Z owocowych róż – wszystkich trzech odmian : dzikiej, pomarszczonej i Karpatii warto zrobić zdro-

wotne wino. Jadwiga Górnicka (długoletni lekarz naturalista) w książce „Apteka natury” podaje następujący przepis : „Owoce dreluje się, sieka drobno lub miele, zasypuje cukrem i zalewa przegotowaną wodą w proporcjach : kilogram owocu, kilogram cukru, cztery litry wody. Po ustaniu fermentacji (wówczas gdy owoc przestaje krążyć i wszystek opadnie na dno) wino zlewa się do sklarowania, a owoce ponownie zasypuje się cukrem i zalewa wodą w tych samych proporcjach na następne – wytrawne wino. Po drugiej fermentacji – obydwie gatunki wina zlewa się razem i po całkowitym sklarowaniu rozlewa do ciemnych butelek. Pozostałą po całej operacji pulpę dosładzamy i zjadamy po 2-3 łyżki dziennie przy niedomodze wątroby, w stanach pożółtaczkowych, wyczerpaniu, zaparciu”.

Do przygotowania przetworów różanych należy zbierać owoce podczas suchej, słonecznej pogody, zbieramy owoce dojrzałe, dobrze wybarwione, ale jędrne. Owoce przemrożone zawierają mniej witaminy C.

Z różanych krzewów, poza kwiatami i owocami możemy zrywać także młode liście, a herbatka z

nich wzmacnia organizm, usuwa stany zapalne układu moczowego, leczy rany, wrzody, oparzenia. Garść liści zalać dwoma szklankami wrzątku, naciągać 15 minut i pić 3 – 4 szklanki naparu dziennie, herbatka ta jest smaczna, ale można dodać łyżeczkę miodu. Z nasion przemysł produkuje olej różany, który można kupić w aptece – fitoterapeuci polecają go do leczenia egzem, odleżyn, ran, wysypek, oparzeń.

W dawnych wiekach na stołach możnowładców podawano mięsa pieczone z owocami różanymi, a pachnące płatki różane dodawano do sałatek, syropów, szarlotek, ciastek, napojów. Owocowe róże i zioła rosły w ogrodach przyklasztornych, były bowiem najważniejszymi roślinami dla zachowania zdrowia, jednak wszelkie przepisy na wytwarzane z nich mikstury zdrowotne były tajemnicą mnichów, bo tylko oni mogli je wytwarzać. Dawne wieki minęły, a tajemna wiedza jest dostępna dla każdego i rzadkie rośliny obecnie mogą rosnąć w każdym ogrodzie.

Agnieszka Sakra
ogrodnik hobbysta

OŚRODEK **BIOVILLA** ZAPRASZA

Imprezy rodzinne : chrzciny, komunie, wesela, stypy, imieniny, rocznice, jubileusze, zjazdy rodzinne, bankiety, kameralne spotkania w gronie przyjaciół, szkolenia, konferencje, spotkania firmowe.

Świadczymy też usługi cateringowe. Oferujemy pobyt wypoczynkowy w kameralnych i komfortowych pokojach oraz apartamentach.

Restauracja i sale konferencyjne wyposażone są w klimatyzację oraz nowoczesny sprzęt audiowizualny.

Stobnicko 14 A

tel. 612913667 oraz 693105339

www.biovilla.pl

POEZJA

Janusz Ignacy Borkowski

Do * * * * *

Wróc ...
Proszę ...!!!
Już przestań katować ...!

Jeszcze
Me serce
Masz czas uratować ...!
* * *

Umieram
Bez Ciebie ...!!!
Już słabnie me tętno ...

Zostawiłaś
Na mnie
Miłości swej piętno ...!!!
* * *

Oswoiłaś
Me tchnienie ...!
To odpowiedzialność ...!

Zostawiłaś
Po sobie
Złą niewidzialność ...
* * *

A
Czuję jeszcze
Twój zapach na swetrze ...

Twą
Obecnością
Wciąż pachnie powietrze ...!
* * *

Nie
Umiem przestać
Się Tobą zadreć ...!!!

Albo ...
Nie wracaj ...
Już do mnie dotarło ...

Dlaczego
Nie możesz
Mnie w bólu wyręczać ...?!

To
W pierwszej sekundzie
Me serce zamarło ...!!!

Janusz Ignacy Borkowski
* * * * * **dn. * * . * . * * * ***



Nie żałuję ...!

Tych błędnych dróg i nadmiernych kroków ...
Tych wszystkich ścieżek, zwodzących uroków ...
Tych wszelkich w drodze przeżytych mroków ...

Nie żałuję ...!

Tych wojen przegranych, bitew stoczonych ...
Tych klęsk przemysłanie mi przeznaczonych ...
Tych walk na skazaniu krwią moją tłoczonych ...

Nie żałuję ...!

Tych wszystkich fałszywych i wrogich mi twarzy ...
Tych kłamstw ozdobionych złotem z ołtarzy ...
Tych wszystkich o których, Piekło zamarzy ...

Nie żałuję ...!

* * * * *
* * * * *
* * * * *

Nie żałuję ...!

Janusz Ignacy Borkowski

Technik mechanik, „złoty inżynier”, przedsiębiorca, autor książek i wydawca, działacz społeczny. Obecnie student ostatniego semestru budownictwa Kujawskiej Szkoły Wyższej we Włocławku i pierwszego semestru Psychologii Psychotronicznej w Warszawie (medycyna naturalna).

Urodzony 29 X 1952 w Lubrańcu w pow. włocławskim w woj. kujawsko-pomorskim w rodzinie chłopskiej Józefa i Marianny z Piotrowskich.

Szkołę Podstawową ukończył w Kąkowej Woli w 1967 r., a Technikum Mechaniczne we Włocławku, w 1972 r.

W 1977 roku Janusz Borkowski stworzył od podstaw Kujawską Fabrykę Maszyn Rolniczych „Krukowiak”. Podjąwszy produkcję inteligentnych maszyn rolniczych, stworzył miejsca pracy dla 500 osób i sprostął konkurencji na globalnym rynku. W murach starej fabryki w Redeczu Krukowym stworzył Muzeum Techniki Rolniczej i Gospodarstwa Wiejskiego.

Pasją p.Janusza jest pisanie i wydawanie pamiętników, wierszy, a w szczególności okazałych książek o jego kujawskiej Małej Ojczyźnie z serii „Redecz Krukowy i Okolice – Kraina Prastara”, w której ukazało się już 150 tomów.

Jest także bardzo wielkim społecznikiem, działa m.in. w Cechu Rzemiosł Różnych (od 1987), Stowarzyszeniu Producentów i Dystrybutorów Maszyn Rolniczych (prezes Zarządu Krajowego 1997-2011), Kujawsko-Pomorskim Stowarzyszeniu Kulturalnym (prezes Stowarzyszenia), Stowarzyszeniu „Agro-Biznes-Klub” Ludzi Przedsiębiorczych (czł. od 1997), Kujawsko-Pomorskim Związku Pracodawców i Przedsiębiorców (od 1998), AGRO-7 (od 1998), Business Centre Club (czł. od 2009).

Uhonorowany i odznaczony wieloma dyplomami, medalami, odznakami m.in.: Brązowym (2000) i Srebrnym Krzyżem Zasługi (2004), Krzyżem Kawalerskim w Koronie z Gwiazdą Bractwa św. Stanisława (2001); medalami: wojewody kujawsko-pomorskiego (2003), srebrnym *Za zasługi dla pożarnictwa* (2005) oraz odznaką *Zasłużony dla rolnictwa* (2005) i wieloma innymi odznaczeniami branżowymi przemysłu, a w grudniu 2012 roku Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Janusz Ignacy Borkowski
Rzadka Wola dn. 17 listopada 2012r.

Ciąg dalszy ze s.1

Debata mieszkaniowa w Warszawie

z Radą Mieszkalnictwa. Celem było zainicjowanie ogólnokrajowej publicznej debaty dotyczącej rozwoju i potrzeb rynku mieszkaniowego w Polsce.

W debacie udział wzięli najwyżsi przedstawiciele władz państwowych, i trzeba przyznać, że debata była zorganizowana perfekcyjnie; uwzględniono w zasadzie wszystkie kluczowe zagadnienia istniejące aktualnie na rynku, czyli m.in. ekonomiczne, społeczne, legislacyjne, finansowe. W debacie udział wzięli członkowie izb branżowych, przedstawiciele firm deweloperskich, stowarzyszenia pozarządowe, insty-

tucje finansowe, architekci, przedstawiciele świata nauki, itp.

Pierwsze Forum Dialogu Mieszkaniowego było idealną okazją do przedstawienia dotychczasowych wyników pracy rady Mieszkalnictwa oraz modeli funkcjonowania Programu Mieszkanie Plus.

W części oficjalnej wystąpili najwyżsi przedstawiciele władz państwowych, była prezentacja założeń grup roboczych i był również panel dyskusyjny z udziałem członków Rady Mieszkalnictwa przy Prezesie Rady Ministrów.

Po lunchu odbywały się sesje w ścieżkach roboczych nazywane też

warsztatami. Ścieżek roboczych, czyli grup eksperckich było pięć.

Pierwsza ścieżka nazwana była:

Różne potrzeby i równe szanse. Ścieżka podzielona była na kilka tematów: 1/. Pierwszy temat pierwszej ścieżki: **Partnerstwo publiczno-prywatne.** Omawiane były nowe narzędzia współpracy samorządów i inwestorów prywatnych z

uwzględnieniem rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego na rynku mieszkaniowym, współpraca podmiotów rynku kapitałowego z jednostkami samorządu terytorialnego. 2/. Drugi temat pierwszej ścieżki: **Mieszkania dostępne dla wszystkich jako wyzwanie demograficzne.** Kwestia dotyczyła rozwoju rynku mieszkaniowego dostosowanego do grup społecznych o zróżnicowanych potrzebach. Omawiane były zagadnienia dotyczące polityki senioralnej, oferty dla rodzin wielodzietnych, dopłat do

wszystkich jako wyzwanie demograficzne. Kwestia dotyczyła rozwoju rynku mieszkaniowego dostosowanego do grup społecznych o zróżnicowanych potrzebach. Omawiane były zagadnienia dotyczące polityki senioralnej, oferty dla rodzin wielodzietnych, dopłat do



Prowadząca otwiera Forum Dialogu Mieszkaniowego.



Zainteresowanie Forum Dialogu Mieszkaniowego było duże, nie wszystkie osoby znalazły miejsce siedzące.

czynszu dla rodzin słabiej uposażonych. 3/. Trzeci temat pierwszej ścieżki: **Mieszkania dla najslabszych.** Przedstawiono wyzwania związane z rozwojem mieszkalnictwa specjalistycznego, uwzględniając potrzeby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Mieszkania chronione: treningowe, wspierane, lokale tworzone z użyciem funduszy strukturalnych (wspomaganie). Tworzenie kompleksowych programów opartych na rzetelnej diagnozie potrzeb lokalnych z zaangażowaniem partnerów samorządowych i pozarządowych. Innowacyjne rozwiązania wspierające najemców lokali komunalnych. 4/. Czwarty temat pierwszej ścieżki: **Przeciwdziałanie zadłużeniu.** Przedstawiono skalę i przyczyny zadłużeń czynszowych, gminne mechanizmy przeciwdziałania zadłużeniu lokatorskiemu i ich skuteczność, przedstawiono efektywne

modele przeciwdziałania zadłużeniu czynszowemu.

Druga ścieżka: **Nowe narzędzia prawne i finansowe.** 1/. Pierwszy temat drugiej ścieżki: **Standardy najmu.** Omówiono uproszczenie umów najmu, ma to być jeden rodzaj umów dla najemców (osób fizycznych), przejrzyste zasady opodatkowania wynajmujących: dużych i małych, instytucji i osób fizycznych, narzędzia monitorowania najmu dla gmin, współpraca gmin z rynkiem w zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, społeczne agencje najmu. 2/. Drugi temat drugiej ścieżki: **REIT i inne formy finansowania inwestycji.** REIT jako filozofia inwestowania, FINN (REIT) jako narzędzie wspierające mieszkaniową politykę społeczną, założenia podatkowe i biznesowe FINN (REIT). Bezpieczeństwo inwestorów, odpowiedzialność zarządzającego. Świadomość i odpo-

wiedzialność najemcy, edukacja oraz działania wspierające powstanie rynku FINN (REIT). 3/. Trzeci temat drugiej ścieżki: **Budownictwo energooszczędne ze szczególnym uwzględnieniem zielonych hipotek.** Przedstawiono optymalizację standardu energetycznego; zielone hipoteki oraz inne narzędzia finansowe wspierające rozwój energooszczędnego budownictwa, termomodernizację i nowe inwestycje. 4/. Czwarty temat drugiej ścieżki: **System oszczędzania na cele mieszkaniowe.** Przedstawiono propozycję kas mieszkaniowobudowlanych jako najbardziej efektywny w Europie Środkowej system kumulowania oszczędności gospodarstw domowych na cele mieszkaniowe. Wspieranie wzrostu oszczędności gospodarstw domowych na cele mieszkaniowe.

Ścieżka trzecia: **Urbanistyka i planowanie.** 1/. Pierwszy temat

trzeciej ścieżki: **Zrównoważony rozwój miast.** Rozmowy dotyczyły zwiększenia jakości i przejrzystości planowania przestrzennego, standaryzacji lokalizacji inwestycji mieszkaniowych, lepszego dostępu do infrastruktury społecznej i technicznej w nowo powstających inwestycjach. 2/. Drugi temat trzeciej ścieżki: **Nowe tereny dla inwestycji mieszkaniowych.** Dialog dotyczył odblokowania potencjału gruntów rolnych i przemysłowych, efektywnego wykorzystania gruntów Skarbu Państwa, zatrzymania suburbanizacji, eliminacji pustostanów i ugorów miejskich. 3/. Trzeci temat trzeciej ścieżki: **Przestrzenne aspekty rewitalizacji.** Kwestia dotyczyła rewitalizacji śródmieścia, blokowiska, terenów przemysłowych, pokolejowych i powojenskich, zmiany struktur zdegradowanych terenów miejskich, efektywnej polityki fiskalnej w celu eliminacji pustostanów i ugorów miejskich.

Czwarta ścieżka: **Nowy i istniejący zasób mieszkaniowy.** 1/. Pierwszy temat czwartej ścieżki: **Warunki techniczne i modernizacja istniejących zasobów.** Dyskusja dotyczyła zwiększenia znaczenia trwałości i poprawności technicznej (pojęcie sztuki budowlanej), przeregulowanych przepisów a procesu budowlanego, warunków technicznych i innowacyjnych materiałów budowlanych, koncepcji warunków technicznych. 2/. Drugi temat czwartej ścieżki: **Spójny i przejrzysty system prawny regu-**

lujący proces budowlany. Omawiane było podniesienie poziomu bezpieczeństwa inwestowania w szeroko ujęty proces budowlany oraz poszanowanie występującego w nim interesu publicznego i prywatnego. Wprowadzenie nowych regulacji prawnych służących uproszczeniu i przyspieszeniu procesu budowlanego, a także podnoszących poziom bezpieczeństwa inwestowania. 3/. Trzeci temat czwartej ścieżki: **Otoczenie.** Sesja warsztatowa dotyczyła poprawy estetyki inwestycji mieszkaniowych, wzmacniania więzi społecznych w oparciu o dobrze zaprojektowane budynki i przestrzenie publiczne, rozwiązań promujących i poszerzających pole współpracy pomiędzy architektami projektującymi budynki a artystami, projektowania krajobrazu jako projektowania przestrzeni publicznych, edukacji estetycznej i obywatelskiej, relacji pomiędzy inwestorem a otoczeniem społecznym.

Piąta ścieżka: **Praca i innowacje.** 1/. Pierwszy temat piątej ścieżki: **Efektywne zwiększenie podaży pracy na rynku mieszkaniowych.** Rozmowy dotyczyły rozwoju szkolnictwa zawodowego i technicznego, programów przekwalifikowywania dla osób bezrobotnych, ułatwienia zachęty dla pracowników z zagranicy. 2/. Drugi temat piątej ścieżki: **Stabilność i bezpieczeństwo pracy w budownictwie.** Omawiany był kodeks dobrych praktyk oraz współpracy inwesto-

rów (w tym administracji publicznej), wykonawców i podwykonawców, standaryzacja w kontaktach wykonawczych i wykonawstwie inwestycji. 3/. Trzeci temat piątej ścieżki: **Dodatkowa aktywizacja polskich producentów nowych technologii budowlanych.** Przedstawiono sposoby zwiększenia wykorzystania innowacyjnych rozwiązań w budownictwie mieszkaniowym – m.in. budownictwa modułowego, prefabrykowanego i drewnianego.

Poza wyżej przedstawionymi ścieżkami tematycznymi można było też zapoznać się z ofertami przedstawionymi przez Grupę BGK (Bank Gospodarstwa Krajowego) dotyczącymi zakresu wsparcia rozwoju mieszkalnictwa i Programu Mieszkanie Plus. I można było też odbyć indywidualne spotkania z przedstawicielami Banku Gospodarstwa Krajowego oraz BGKN (Bank Gospodarstwa Krajowego Nieruchomości).

Można jeszcze zaznaczyć, że Forum Dialogu Mieszkaniowego trwało od g.10⁰⁰ do 15³⁰ z przerwą na lunch. I warto było przyjść.

**Zaproszenie przyjął:
dr Ryszard Milewski
redaktor naczelny
Wieści Światowe
(www.wiesciswiatowe.pl)**

PS. Do opracowania wykorzystano również otrzymane materiały dziennikarskie.

KOMUNIKAT Ministerstwa Sprawiedliwości RP

Dziewięciolatka wywieziona do Szkocji wraca do ojca dzięki pomocy Ministerstwa Sprawiedliwości

Wsparcie Ministerstwa Sprawiedliwości i Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz dobra współpraca szkockich służb socjalnych przesądziły o tym, że na początku lipca do ojca wróci 9-letnia Polka, którą matka dwa lata temu wywiozła do Szkocji. Kobieta nie zapew-

niała dziewczynce opieki i we wrześniu 2017 r. dziecko umieszczono w rodzinie zastępczej.

Po raz kolejny udało nam się – wspólnie z MSZ – interweniować, by polskie dziecko mogło wrócić do bliskich w kraju. Na dziewczynkę czeka tata, który - na szczęście - od razu, gdy za granicą pojawiły się kłopoty, szukał pomocy u specjalistów. Dzień Dziecka to dobry termin, by zapewnić wszystkich pol-

skich rodziców, gdziekolwiek są na świecie, że w razie podobnych kłopotów mogą liczyć na nasze wsparcie – mówi Wiceminister Sprawiedliwości Michał Wójcik.

Jesienią ubiegłego roku o pomoc poprosił Ministerstwo Sprawiedliwości ojciec dziewczynki. Konsul RP w Edynburgu i przedstawiciele Ministerstwa szybko zwrócili się do szkockich służb i wsparli ojca w staraniach o odzyskanie córki.

Aby dziewięciolatka mogła wrócić do Lublina, szkockie służby nie tylko chciały uzyskać dokumenty potwierdzające, że jej ojciec nigdy nie został pozbawiony władzy

rodzicielskiej, ale także otrzymać wywiad środowiskowy z polskiej szkoły, do jakiej przed wyjazdem chodziła dziewczynka. Jej ojciec musiał również w marcu tego roku stawić się w Edynburgu na specjalnym przesłuchaniu i postarać się o szkockiego prawnika.

Dzięki bezpośrednim kontaktom przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości ze służbami

szkockimi udało się zapewnić ojcu profesjonalną pomoc. Szkoccy prawnicy mocno zaangażowali się w sprawę dziewięcioletniej Polki. Było to szalenie istotne, bo szybki powrót dziewczynki do Polski utrudniało to, że matka, choć odebrano jej dziecko, złożyła do sądu wniosek o zakaz wyjazdu dziewczynki ze Szkocji.

Ostatecznie, dzięki przedsta-

wionym dowodom i opiniom, szkockie służby nie miały wątpliwości, że to ojciec powinien zajmować się córką. 3 lipca – zaraz po tym, gdy formalnie potwierdzona zostanie decyzja, że dziecko nie musi dłużej przebywać pod opieką rodziny zastępczej - ojciec przywiezie córkę do Polski.

Ministerstwo Sprawiedliwości RP

Ciąg dalszy ze s.1

Od naszej korespondentki z Francji:

WITAMINY

my osłabioną odporność organizmu to dajemy większą szansę różnym patogenom na zasiedlanie naszego organizmu.

Mamy teraz najpiękniejszą porę roku oczekiwaną przez wszystkich - LATO, jest to obietnica odpoczynku od codzienności, i nabierania sił na łonie natury. Ale to też okazja dla naszych organizmów do zmagazynowania witaminy słońca, czyli witaminy **D**.

W XIX wieku już lekarze zaobserwowali zbawienny wpływ ekspozycji na słońce w leczeniu krzywicy u dzieci. W 1922r. doktor McCollum wyizolował kalcyferol w oleju zawartym w wątrobie dorszy, wykazując, że substancja ta przeciwdziała krzywiznie, i nazwał ją **witaminą D**. W roku 1967, profesor Anthony Norman odkrył, że **witamina D** przekształca się w organizmie w hormon steroidowy – kalcytriol, a następnie odkrył receptory witaminy **D** w kilkudziesięciu organach i tkankach organizmu.

Okazało się więc, że witamina **D** nie jest witaminą taką, jak inne, lecz to prekursor silnego hormonu steroidowego, jakim jest kalcytriol.

Znana dotąd jako witamina niezbędna dla układu kostnego i gospodarki wapniowej, została na nowo odkryta przez badaczy amerykańskich i kanadyjskich, którzy prowadzili badania nad rolą witaminy **D** w funkcjonowaniu całego organizmu, a nie tylko układu kost-

nego. Wyniki ogłoszono w 2010 roku, i były one zdumiewające. Badania wykazały, że witamina **D** wpływa na aktywność (ekspresję) 229 genów, z których niektóre mają decydujące znaczenie ze względu na obecność w wielu tkankach receptorów hormonalnej (steroidowej) pochodnej witaminy **D**.

Profesor Michael F.Holick, autor ponad 400 publikacji z dziedziny biochemii, fizjologii i metabolizmu witaminy **D** stwierdził, że niedobór witaminy **D3** (metabolit, pochodna witaminy **D**) w organizmach ludzkich jest zdecydowanie najbardziej powszechnym niedoborem stanowiącym przyczynę wielu problemów zdrowotnych.

Jej niedobór lub wręcz deficyt dotyczy głównie mieszkańców półkuli północnej kuli ziemskiej, ale nie tylko, gdyż w organizmach osób żyjących w krajach, w których zwyczaj nakazuje zakrywanie całego ciała również występuje deficyt witaminy **D**. Inne czynniki ograniczające produkcję witaminy **D** w organizmie to otyłość, niewydolność organizmu do jej wytwarzania z powodu osłabienia funkcji wątroby i nerek, zażywanie niektórych leków (przeciw epilepsji, kortykosteroidy), ciemny kolor skóry, rozległe tatuaże, stosowanie filtrów UV, a także podeszły wiek. Ponieważ optymalny poziom witaminy **D3** w organizmie jest warunkiem

optymalnego stanu zdrowia, należy zadbać o jej dostarczenie. Najlepszym źródłem jest oczywiście promieniowanie słoneczne, gdyż pod wpływem promieni ultrafioletowych UVB organizm produkuje witaminę **D** w skórze na bazie pochodnej cholesterolu. Największa ilość promieni ultrafioletowych emitowana jest w godzinach południowych, ale nie jest potrzebne opalanie się godzinami, gdyż wystarczy 20 minut do pół godziny dziennie, odkrywając trzy czwarte powierzchni ciała i nie używając kremu z filtrem. Oczywiście, przedtem należy przygotować skórę przez stopniowe, kilkuminutowe wystawianie jej na słońce nie doprowadzając do zaczerwienienia (oparzenia), które oznacza próg graniczny nie do przekroczenia. Unikamy w ten sposób oparzeń. Po kąpieli słonecznej lepiej jest schronić się w cieniu lub założyć przewiewne ubranie oraz nakrycie głowy. Mocna opalenizna nie jest synonimem zdrowia, poza tym, utrudnia wytwarzanie witaminy **D3** blokując dostęp promieni słonecznych do głębszej warstwy skóry produkującej tę witaminę. Osoby o ciemnej skórze muszą dłużej pozostawać na słońcu dla takiego samego rezultatu, zaś osoby o bardzo jasnej karnacji ostrożniej dozować opalanie. Z kolei niemowlęta należy chronić przed bezpośrednim działaniem słońca. Podobnie osoby zażywające leki fotosensybilizujące.

Kwestia kremów z filtrem do ochrony skóry przed skutkami długiego opalania jest warta przemyślenia. Jednym ze składników jest tlenek tytanu zaliczony przez Międzynarodowe Centrum Badań nad

Rakiem do kategorii 2 B – potencjalnie rakotwórczy, zarówno w formie nanocząsteczek jak i w innej formie. Wiadomo o nim, że przenika przez skórę, dostaje się do krwiobiegu i pokonuje barierę krew-mózg. I nie jest to jedyny problematyczny składnik kremów do opalania. <http://hoga.pl/wiedza/Filtr-grozniejszy-od-slonca/>

Krem lub olejek do opalania można też wyprodukować samemu. Składa się z olejku z pestek malin, witaminy E i lawendowego olejku eterycznego. Przepis na : www.akademiiawitalnosci.pl/naturalna-ochrona-skory-przed-sloncem-w-dwoch-krokach/

Niektóre osoby źle tolerują ekspozycję na słońce. Nietolerancja taka nazywana jest alergią na słońce i wynika najprawdopodobniej z niedoboru niektórych witamin i minerałów w organizmie, między innymi cynku, witaminy A, witamin z grupy B, a zwłaszcza witaminy B3. www.akademiiawitalnosci.pl/uczulenie-na-slonce-historia-pawla-z-niacyna-w-tle/

Zapasy witaminy D w organizmie może być uzupełniony przez spożywanie produktów spożywczych, które ją zawierają, lecz ilości tej witaminy w żywności są znikome w stosunku do potrzeb. Tradycyjne źródło – tran - zawiera głównie witaminę A i to w dużej ilości – jest więc ryzyko przedawkowania. Tłuste ryby uważane są za dobre źródło witaminy D, lecz kto byłby w stanie zjadać ich kilka kilogramów dziennie, aby otrzymać wymaganą ilość witaminy D ? Według najnowszych doniesień, wynikających z obserwacji i badań naukowych, optymalny poziom witaminy D3 we krwi powinien wynosić co najmniej 50-70 ng/ml. Należy się zatroszczyć, aby ten poziom uzyskać, lecz nawet najbardziej bogate w witaminę D produkty spożywcze nie wystarczają, by taki wynik uzyskać. Na przykład, 100 gram śledzi marynowanych to tylko 480 UI (jednostek międzynarodowych), gdy tymczasem polecane w okresie zimowym minimum dzienne wynosi od 1000 do 2000 UI. Można zadać pytanie, czy warto

jednocześnie dostarczać organizmowi dużych ilości substancji trujących zawartych w produktach z ryb ? (rtęć, pestycydy, dioksyny, itd) ?

<http://ulicaekologiczna.pl/umysl-i-cialo/zanim-kupisz-tran-przeczytaj>
<http://bonavita.pl/zagrozenia-wynikajace-ze-spozycia-ryb>

We Francji poleca się ograniczać spożycie produktów z tuńczyka, rekina, innych dużych ryb, ze względu na wysoką zawartość w nich rtęci, zaś łososia, głównie ze względu na zawartość dioksyn. Dotyczy to w równym stopniu ryb z produkcji organicznej, gdyż pod względem zawartości niektórych substancji toksycznych nie różnią się od tych z produkcji konwencjonalnej, ponieważ kumulują w swoich tkankach substancje obecne w wodzie. Ponieważ niski poziom witaminy D3 występuje u większości Europejczyków, więc suplementacja jest niezbędna. Zapas witaminy słońca uzyskany latem zwykle starczy tylko do końca pory jesiennej, zwłaszcza gdy w organizmie był niedobór tej witaminy. Dokładne określenie zapotrzebowania można określić przez analizę krwi. <https://polki.pl/zdrowie/leki/badanie-okreslajace-poziom-witaminy-d-w-surowicy-krwi-na-czym-polega.10416322.artykul.html>

Normy laboratoryjne w nanogramach na mililitr: < 10 ng/ml : głęboki deficyt; 10 – 20 ng/ml : duży niedobór; 20 – 30 ng/ml : umiarkowany niedobór; 100 ng/ml : górna granica normy; > 100 ng/ml : hiperwitaminoza (przedawkowanie); 150 ng/ml : poziom toksyczny.

Według najnowszych badań naukowych poziom 30 ng/ml uznawany za minimalny powinien być podwyższony do wartości 40 ng/ml. Wartości mogą być podane też w nmol/l (nanomol na litr), a w tym przypadku 40 ng/ml równa się 100 nmol/l, zaś 20 ng/ml, to 50 nmol/l.

W przypadku dużego niedoboru lub nawet deficytu suplementację przeprowadzamy przez cały rok. Nierzadko potrzeba wielu miesięcy, aby uzyskać dobry poziom witaminy D w organizmie. Dlaczego aż

tak długo ? Dzieje się tak z dwóch powodów: głęboki deficyt wymaga dłuższej suplementacji, zaś jednorazowe, duże dawki suplementu witaminy D3 (50 000 do 200 000 UI) są mniej skuteczne, niż dawki mniejsze, najlepiej małe dawki codzienne. Organizm lepiej przyswaja bardziej fizjologicznie, niższe dawki. Amerykańskie i kanadyjskie środowiska lekarskie określiły maksymalną dawkę witaminy D3, którą można zażyć bez narażania się na przedawkowanie jest 4 000 UI (cztery tysiące UI) na dzień do czasu osiągnięcia optymalnego poziomu. Najlepiej kurację rozpocząć od małych dawek zwiększając stopniowo dawki. Najlepszy suplement witaminy D3 jest w formie kapsułek zawierających wyłącznie witaminę D3 pochodzenia naturalnego (lanolina) i olej roślinny. Ale przed kupnem należy obowiązkowo przeczytać skład danej witaminy. Suplement witaminy D3 w tabletkach ma niską przyswajalność, a poza tym, może zawierać wypełniacze, konserwanty, koloranty i inne zupełnie zbędne, a czasem szkodliwe dodatki. Natomiast z suplementów witaminy D w formie D2 należy zupełnie zrezygnować z powodu ich małej skuteczności. Istnieje również suplement witaminy D3 na bazie porostów dla wegan i wegetarian. Przeswajanie witaminy D3 jest uzależnione od obecności magnezu i cynku w organizmie, który możemy dostarczyć z pożywieniem jedząc orzechy, migdały, fasolę, cieciorę, pestki dyni, banany (koniecznie organic) i warzywa zielone. Dobrym źródłem magnezu jest „oliwka magnezowa”, czyli roztwór chlorku magnezu w proporcji 1 część chlorku magnezu na 2 części wody, który można stosować do smarowania skóry (np. ramiona, pachy, łydki, brzuch), ponieważ w tej formie jest odpowiedni do dłuższych kuracji. Nic nie jest doskonałe, więc oliwka magnezowa również: może powodować lekkie szczypanie (bo zawiera sól), które na szczęście wkrótce mija. Oliwkę można w tym wypadku rozcieńczyć odrobiną wody. Oliwkę magnezową poleca się osobom, które nie mogą zażywać chlorku magnezu i innych suple-

mentów o wysokiej zawartości soli mineralnych z powodu osłabionej funkcji nerek. Dotyczy to również wody mineralnej, ponieważ jej składniki mineralne mają słabą przyswajalność i obciążają nerki.

Jakie korzyści daje dobry poziom witaminy **D3** w osoczu krwi? Ogromne, ponieważ obniża ryzyko zachorowania na wiele chorób lub poprawia stan zdrowia osób chorych. Oto przykłady:

- chroni przed infekcjami sezonu zimowego (grypa, zapalenie oskrzeli, zapalenie płuc, katar, itp) - witamina **D** aktywizuje wrodzony system obronny organizmu (limfocyty T, makrofagi), uruchamia produkcję substancji typu naturalny antybiotyk (AMP – antimicrobial peptides); [1]

- wzmacniając odporność organizmu obniża ryzyko choroby nowotworowej: piersi, jelita grubego, prostaty, a także, wbrew ogólnej opinii, raka skóry! [2]

- chroni przed chorobami krążenia (zawał serca, zatrzymanie akcji serca, wylew do mózgu, zaburzenia gospodarki lipidowej organizmu) [3]

- chroni przed nadciśnieniem [4]

- zapobiega depresji [5]

- witamina **D3** stosowana doustnie przewyższa skutecznością preparaty syntetyczne do stosowania na skórę w przypadkach łuszczycy; zmniejsza stan zapalny w chorobach skóry [6]

- wspomaga leczenie żółtaczki typu C [7]

- chroni przed zwyrodnieniem plamki żółtej oka (AMD), prawdopodobnie dzięki właściwościom przeciwzapalnym witaminy **D** [8]
- zmniejsza objawy chorób z autoagresji poprzez regulację systemu odpornościowego i właściwościom przeciwzapalnym (np. toczeń rumieniowaty, stwardnienie rozsiane, cukrzyca typu 1) [9]

- niezbędna w cukrzycy typu 2 [10]

- chroni przed osteoporozą, pomaga utrzymać zdrowe kości, zęby, dziąsła, a także mięśnie; obniża ryzyko złamań u osób starszych [11]

Oczywiście, że przytoczona lista nie jest pełna ale zwraca uwagę, że witamina **D** to niemal panaceum. Ale nie zupełnie, gdyż do

pełnego jej wykorzystania organizm potrzebuje dodatkowo wielu innych substancji odżywczych, a wśród nich kluczową rolę odgrywa witamina **K**. Badania naukowe wykazały, że witamina **D** i witamina **K** to duet witamin współdziałający ze sobą w ścisłym związku w procesie ochrony organizmu, co widać na przykładzie chorób sercowo-naczyniowych i osteoporozy. Okazało się, że witamina **D** jest niezbędna do produkcji osteokalcyny, czyli białka, które wbudowuje wapń w tkankę kostną. Aby osteokalcyna spełniła prawidłowo swoje funkcje potrzeba jest odpowiednia ilość witaminy **K**. Gdy ilość witaminy **K** jest zbyt mała, spora część osteokalcyny pozostaje nie wykorzystana i mniej wapnia zostaje wbudowanego w tkanki kostne, co może doprowadzić do osteoporozy. Nie jest to jedyne zadanie witaminy **K**, gdyż odkryto, że aktywizuje ona białko MGP (Matrix GLA Protein) chroniące przed zwapnieniem naczyń krwionośnych. Niedobór witaminy **K** prowadzi do niedoboru MGP, a tym samym do kumulacji wapnia w przeróżnych tkankach, np. w tętnicach, powodując miażdżycę tętnic. Innymi słowy odpowiedni poziom witaminy **K** sprzyja mineralizacji kości i zabezpiecza przed arteriosklerozą. Wbrew dotychczasowym twierdzeniom samo dostarczanie wapnia nie leczy osteoporozy. Wapń musi być „pokierowany” we właściwe miejsce w organizmie. Oto co robi dla nas witamina **K**.

To nie mało jak na witaminę, o której wiadomo było, że służy tylko do koagulacji krwi. Dalsze badania nad tą witaminą trwają, ale dotychczasowe wykazały, że witamina **K** chroni nie tylko przed arteriosklerozą i osteoporozą.

Osoby mające niski poziom witaminy **K** częściej cierpią na choroby nowotworowe, próchnicę zębów, różne stany zapalne i zaburzenia pamięci.

Badania przy tej okazji wykazały, że płytki miażdżycowe zbudowane są z komórek takich samych jak kości, a także z tkanki łącznej, limfocytów, kwasów tłuszczowych oraz cholesterolu [Dr. Linda Demer

z Uniwersytetu w Los Angeles]. Cholesterol jest tylko jednym ze składników, i choć jest szkodliwy w nadmiarze, to nie znaleziono żadnego dowodu na to, że jest główną przyczyną wylewów i zawałów serca, natomiast wykazano, że powodem tych komplikacji jest chroniczny stan zapalny w organizmie.

www.naturalna-medycyna.com.pl/witamina-k2-wszystko-co-powinienes-wiedziec-witamina-k2.html

www.i-apteka.pl/Magia-dzialania-witaminy-K2-blog-pol-1422189614.html

zmiany.nazie.pl/wiadomosc/witamina-k2-malo-znana-witamina-ktora-moze-uratowac-zdrowie

www.zdrowie-publiczne.info/miazdzycza-grozna-choroba-ukladu-krzenia

blog-ewelina-wieczorek-osteoporoza

blog-ewelina-wieczorek-witamina-k

Witamina **K** występuje w wielu formach: witaminę **K1** dostarczają warzywa liściaste, zaś witaminę **K2**, która jest skuteczniejsza, gdyż aktywna w organizmie przez dłuższy czas znajduje się w warzywach kiszonych, dojrzewających serach, kefirze, fermentowanej soi i natto (japońska specjalność na bazie soi, która jest niestety mało apetyczna dla Europejczyków). Organizm produkuje również pewną ilość witaminy **K**, i zasadniczo, ilość ta zapewnia prawidłowe krzepnięcie krwi. Lecz ani ilość wyprodukowana przez organizm, ani ilość pochodząca z żywności nie wystarczają, by mogła spełnić pozostałe funkcje, dlatego poleca się obecnie suplementy diety zawierające najbardziej skuteczną witaminę **K2 MK-7**. Polecana dawka to 90 – 200 mikrogramów/dzień.

Wiadomo na pewno, że nie można przedawkować witaminy **K2 MK-7** i nawet duże dawki nie są toksyczne. Natomiast suplementacja witaminą **K-2 MK-7** nie jest polecana dla osób biorących leki przeciwkrzepowe, ponieważ obniża ona skuteczność leków. Jednak nie ma obawy, suplement tej witaminy nie wpływa na zwiększanie krzepliwości

ści krwi.

Niektóre źródła podają informację o toksyczności witaminy **D3**, ale tu należy wyjaśnić, że opisane przypadki dotyczyły przedawkowania pomyłkowego, co zdarza się też z lekarskami, oraz przesadnie wysokich dawek zażywanych przez bardzo długi czas. Zanotowano też przypadki toksyczności dużych dawek witaminy **D2** (ergokalcylferol), która jest formą witaminy **D** pochodzenia roślinnego. Poza tym, ogromne dawki suplementu witaminy **D3** podane jednorazowo mogą być źle tolerowane, zwłaszcza przez niemowlęta, tym bardziej, że suplementy zawierają niekiedy substancje dające niekorzystne skutki uboczne. Osoby dorosłe cierpiące w przeszłości z powodu kamieni nerkowych lub innych problemów z nerkami powinny zasięgnąć porady lekarza przed podjęciem suplementacji witaminą **D3**. Podobnie osoby cierpiące na grzybicę, sarkoidozę, grzybicę lub nowotwory węzłów chłonnych, u których wykryto wysokie poziomy kalcetriolu (pochodna witaminy **D**), mogą wykazywać nadwrażliwość na witaminę **D3**.

Kupując suplementy diety trzeba zwrócić uwagę nie tylko na zawartość witamin, ale też na składniki dodatkowe i składniki kapsułek, takie jak np. celuloza mikrokrystaliczna i jej pochodne (E-460, E-469) mogące przynieść więcej szkody niż pożytku. Emulgatory na bazie celulozy (karboksymetyloceluloza, hydoksypropylceluloza – HPCM, itp.) mogą zawierać resztki rozpuszczalników o właściwościach rakotwórczych (według Międzynarodowego Centrum Badań nad Rakiem) i są tok-

syczne dla nerek, dlatego nie nadają się do suplementów diety stosowanych przez dłuższy czas. Emulgatory te mogą powodować również zaburzenia w przewodzie pokarmowym i obniżać działanie suplementu. Z kolei kapsułki poleca się raczej z rybiej żelatyny lub pulllanu zamiast z celulozy, którą niesłusznie uważa się za naturalną. Owszem, na początku było drzewo... No ale co z niego zostało ?

<https://www.dangersalimentaires.com/2011/01/les-additifs-alimentaires/>
<http://www.danger-sante.org/additifs-alimentaires-nourriture/>
<http://www.medecinesnaturelles.com/pages/sante/alimentation/additifs.htm>
<https://www.phytonut.com/content/22-bien-choisir-son-complement-alimentaire>
http://remedes-sante.over-blog.com/infos_sante

Badania naukowe prowadzone na całym świecie w ostatnich latach pozwoliły poznać nie znane dotąd właściwości witaminy **D3** i witaminy **K**. Jednak zalecenia oficjalne odnośnie suplementacji nie uwzględniają nowych rezultatów badań naukowych pozostając przy przestarzałych i nieefektywnych, ponieważ nielato zmienia się dawniej przyjęte procedury. Dostarczenie brakujących składników odżywczych może wpłynąć na polepszenie zdrowia i poprawienie jakości życia współczesnego człowieka żyjącego w ciągle pogarszających się, gdyż nienaturalnych warunkach środowiskowych.

Opracowała:
Edwige Pietruch
Francja

Źródła :

- [1] Sabetta, Plos ONE, 2010 Jun
Urashima, Am J of Clin Nutr, 2010 Mar
[2] [Giovanucci](#), J Natl Cancer Inst, 2006 Apr
Field, S., Newton-Bishop J.A. *Melanoma and vitamin D (Mélanome et vitamine D)*. Molecular oncology (Oncologie moléculaire). 2011 avril; 5 (2): 197-214.
Cannell, Altern Med Rev, 2008], [Garland, Ann Epidemiol, 2009]
[3] Pilz, Stroke, 2008 Sep
Anderson, Am J Cardiol, 2010 Oct
[4] [Bhandari, J Clin Hypertens, 2011 mar], [Burgaz, J Intern Med, 2011 Feb], [Flojaune, Am J of Hypertens, 2010 Nov]
[5] Ganji, Int Arch med, 2010 Nov
[6] Hathcock, Am J Clin Nutr, 2007
Dombrowski, Sci Transl Med, 2011 May
[7] Gal-Tanamy, Hepatology, Jul 2011
[8] Parekh, Arch Ophthalmol, 2007 May
[9] Munger, Neurology, 2004
Bonakdar, Lupus, Jun 2011
Mok, Rheumatology (Oxford), 2011 Jun
[10] www.szugarfrik.pl/2017/06/05/witamina-d-a-cukrzyca/
www.zrodloslonca.pl/wpływ-witaminy-d3-na-wytwarzanie-insuliny/
Gagnon, Diabetes Care, 2011 Mar
[11] [McMahon](#), Infect Immun, Mar 2011
[Zhu](#), J Am Geriatr Soc, 2010 Nov

Minister Adamczyk w Republice Korei

System poboru opłat za korzystanie z infrastruktury drogowej, systemy zarządzania ruchem drogowym, współpraca w transporcie

lotniczym oraz Centralny Port Komunikacyjny to główne tematy rozmów, jakie odbył minister infrastruktury Andrzej Adamczyk z Kim

Hyun-mee, minister ziemi, infrastruktury i transportu Republiki Korei. Wizyta, podczas której minister Adamczyk odwiedził też Centrum Ruchu Drogowego Korea Expressway Corporation i w port lotniczy Seul-Incheon, odbyła się w dniach 14-15 czerwca 2018 r.

Polska w szybkim tempie nadrabia zaległości dotyczące infrastruktury transportu drogowego

poprzez rozbudowę sieci dróg ekspresowych i autostrad - powiedział minister Adamczyk w trakcie spotkania polskiej i koreańskiej delegacji.

Minister wyraził zainteresowanie poznaniem doświadczeń Korei w zakresie wykorzystywanych rozwiązań przy poborze opłat za korzystanie z infrastruktury drogowej. Minister odwiedził siedzibę Korea Expressway Corporation instytucji rządowej zajmującej się tymi zagadnieniami.

Strony omówiły również stan prac nad wdrażaniem nowoczesnych technologii w transporcie. W przyjętej przez polski rząd Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju przyjęto m.in. wdrożenie innowacyjnych rozwiązań, takich jak: Krajowy System Zarządzania Ru-

chem i Wspólny Bilet. Oba projekty są w trakcie realizacji.

Z zainteresowaniem obserwujemy i doceniamy zaawansowane prace nad nowoczesnymi technologiami prowadzone w Korei - mówił minister Adamczyk.

Polsko-koreańska współpraca, nie tylko w sektorze transportu i infrastruktury, jest od lat bardzo dobra. Przyczynia się do niej bezpośrednie połączenie lotnicze między Warszawą a Seulem, co niewątpliwie zbliża nasze kraje gospodarczo i kulturowo - dodał minister Adamczyk.

Od października 2016 roku PLL LOT wykonują regularne połączenia lotnicze na trasie Warszawa - Seul - Warszawa. Od tego czasu zwiększono częstotliwość lotów z trzech do pięciu razy w tygodniu.

W trakcie spotkania minister Adamczyk poinformował, że polski rząd przyjął koncepcję Centralnego Portu Komunikacyjnego dla Polski, który będzie integrował transport lotniczy i kolejowy, a jednocześnie zostanie włączony w układ sieci drogowej.

Cieszę, że miałem możliwość zapoznać się z funkcjonowaniem lotniska Seul-Incheon. To była bardzo interesująca wizyta. Z pewnością możemy się wiele nauczyć od strony koreańskiej z doświadczeń przy budowie lotniska Seul-Incheon, które należy do najnowocześniejszych na świecie - powiedział minister.

Szymon Huptryś
Ministerstwo Infrastruktury RP

Punkt konsultacyjny w sprawie Centralnego Portu Komunikacyjnego

W odpowiedzi na oczekiwania mieszkańców, w poniedziałek 4 czerwca 2018 r. w Urzędzie Gminy w Baranowie został uruchomiony punkt informacyjno-konsultacyjny dla mieszkańców gmin, na terenie których powstanie Port „Solidarność”. Pełnomocnik rządu ds. Centralnego Portu Komunikacyjnego dla RP Mikołaj Wild spotka się także z mieszkańcami gmin Wiskitki i Teresin.

Punkt informacyjno-konsultacyjny znajduje się na terenie Urzędu Gminy w Baranowie (ul. Armii Krajowej 87, 96-314 Baranów) i jest obsługiwany przez osoby wyznaczone przez pełnomocnika rządu ds. CPK. Mieszkańcy trzech gmin objętych inwestycją (Baranów, Teresin i Wiskitki) mogą uzyskać w nim wszelkie dane dotyczące inwestycji oraz zgłosić swoje uwagi lub postulaty. Konsultanci udzielą informacji dotyczących ustawy o CPK i dalszych kroków z nią związanych, a także wpływu

inwestycji na życie mieszkańców, w tym korzyści płynących z powstania Portu „Solidarność”. Punkt, w zależności od zainteresowania mieszkańców, będzie działał co najmniej do końca listopada 2018 r.

Równolegle z uruchomieniem punktu konsultacyjnego, pełnomocnik uruchomił stronę internetową www.cpk-konsultacje.pl, na której znaleźć można podstawowe informacje o projekcie, wstępną mapę terenu, który podlegać będzie rezerwacji pod budowę CPK, a także odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania. Przez stronę www.cpk-konsultacje.pl odbywają się również indywidualne zapisy na konsultacje.

Ponadto na stronie internetowej Gminy Baranów od kilku miesięcy funkcjonuje formularz do zadawania pytań przez mieszkańców. Wiele wątpliwości i uwag, które wpłynęły do pełnomocnika za pośrednictwem formularza (m.in. dotyczących rozwiązań dla osób prowadzących działalność rolniczą, emerytur

specjalnych lub gruntów zamienionych), zostało uwzględnionych w trakcie prac legislacyjnych i miało wpływ na ostateczny kształt ustawy o Centralnym Porcie Komunikacyjnym.

Oprócz uruchomienia punktu informacyjno-konsultacyjnego, pełnomocnik rządu ds. Centralnego Portu Komunikacyjnego dla RP Mikołaj Wild odbędzie kolejne spotkania otwarte z mieszkańcami gmin objętych inwestycją. We wtorek 5 czerwca o godz. 18:00 w Szkole Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Szymanowie wiceminister spotkał się z mieszkańcami gminy Teresin, z kolei w czwartek 7 czerwca o godz. 18:00 w Gimnazjum im. Kard. Stefana Wyszyńskiego - z mieszkańcami gminy Wiskitki.

Będzie to już czwarte i piąte spotkanie otwarte przedstawicieli Ministerstwa Infrastruktury z mieszkańcami gmin, na terenie których powstać ma Port

„Solidarność”. Wcześniejsze spotkania odbyły się w Baranowie (dwukrotnie, w tym raz w ramach Nadzwyczajnej Sesji Rady Gminy) oraz Kaskach na terenie gminy Baranów.

Od listopada 2017 r. pełnomocnik rządu lub jego przedstawiciele odbyli spotkania ze wszystkimi zgłaszającymi się interesariuszami, w tym przedstawicielami 14 samorządów objętych inwestycją (Baranów, Brochów, Iłów, Nowa Sucha, Młodzieszyn, Mszczonów, Puszcza

Mariańska, Radziejowice, Rybno, Sochaczew, Teresin, Wiskitki, Żabia Wola, Żyrardów). Podczas spotkań omawiano najistotniejsze uwagi samorządów i obawy mieszkańców, a także wpływ CPK na rozwój okolicznych gmin.

W toku dialogu społecznego prowadzono rozmowy z przedstawicielami Stowarzyszenia „Zanim powstanie lotnisko CPK”, które skupia mieszkańców gminy Baranów z terenów potencjalnie objętych inwestycją, jak również z oso-

bami prywatnymi prowadzącymi działalność rolniczą i gospodarczą, które zgłaszały się do pełnomocnika. Pełnomocnik zaproponował współpracę Stowarzyszeniu przy prowadzeniu kampanii informacyjnej, w tym przy wspólnym prowadzeniu punktu informacyjno-konsultacyjnego. Zarząd Stowarzyszenia odmówił współpracy z pełnomocnikiem w tym zakresie.

Szymon Huputyś
Ministerstwo Infrastruktury RP

Via Carpatia wpisana do projektu rozporządzenia CEF

została zapoczątkowana w 2006 r. przez Prezydenta Lecha Kaczyńskiego. Dzisiaj nabiera ona kształtów i przekłada się na konkretne dokumenty międzyrządowe i unijne, dzięki determinacji osób, dla których jest przed-

Wpisanie trasy Via Carpatia do projektu rozporządzenia w sprawie programu CEF (Connecting Europe Facility - Łącząc Europę) to bardzo dobra wiadomość dla Polski. Przed polskim rządem jeszcze wiele pracy, negocjacji i starań, ale już dziś widzimy, że zostały dostrzeżone nasze starania o to, aby powstała trasa, która połączy północną i południową Europę, jednocześnie aktywizując jej wschodnią część. Chciałbym podziękować naszym partnerom z Komisji Europejskiej, ale też wszystkim parlamentarzystom i europosłom, którzy są zaangażowani w ten projekt. W szczególności dziękuję marszałkowi Sejmu Markowi Kuchcińskiemu i europosłowi Tomaszowi Porębie - powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

6 czerwca 2018 r. Komisja Europejska opublikowała projekt nowego rozporządzenia CEF, w którym w Załączniku I, określającym między innymi przebieg wybranych odcinków na sieci uzupełniającej TEN-T, wpisany został korytarz Via Carpatia.

Wpisanie korytarza trasy Via Carpatia do projektu rozporządzenia w sprawie CEF to kolejny dowód na to, że współpraca z naszymi europejskimi partnerami układa się pomyślnie. Tam, gdzie we właści-

wy sposób przedstawiane są argumenty merytoryczne, możliwe jest porozumienie. Przykładem może być głosowanie w Komisji Transportu i Turystyki Parlamentu Europejskiego, w którym zdecydowano o wyłączeniu transportu międzynarodowego z dyrektywy o delegowaniu pracowników. Są jeszcze obszary, w których szukamy porozumienia, ale już widać zielone światło dla uwzględnienia racji nie tylko polskich przedsiębiorców, ale też przewoźników z wielu innych europejskich państw - podkreślił minister Adamczyk.

Via Carpatia jest priorytetem infrastrukturalnym dla Polski. Na realizację całego przebiegu tej trasy zostały zabezpieczone już środki finansowe. Na terenie Polski Via Carpatia przebiega szlakiem: S61 na odcinku granica państwa Augustów - Elk, S16 na odcinku Elk - Knyszyn oraz S19 Knyszyn - Dobryń - Duże - Choroszcz - Siemiatycze - S12 (Lublin Rudnik), S12 (Lublin Sławinek) - Nisko - A4 (Rzeszów Wschód), A4 (Rzeszów Zachód) - Barwinek - granica państwa. Długość polskiej części szlaku liczy łącznie 1533 km (wraz z odnogami w kierunku portów bałtyckich i granicy z Ukrainą, tj. drogami S12 i S17).

Idea budowy trasy Via Carpatia

siewzięciem strategicznym prowadzącym do rozwoju gospodarczego naszego kraju - dodał minister infrastruktury.

Via Carpatia to kluczowy transeuropejski korytarz transportowy, który może stać się nowym połączeniem północy z południem Europy, integrującym systemy transportowe Litwy, Polski, Słowacji, Ukrainy, Węgier, Rumunii, Bułgarii, Grecji i Turcji. Zaletami wynikającymi z realizacji tej inwestycji będzie m. in. włączenie regionów słabiej rozwiniętych w główny strumień wymiany międzynarodowej i wykorzystanie ich potencjałów rozwojowych. Ponadto Via Carpatia stworzy możliwość otwarcia na inne państwa w ramach UE oraz spoza UE, takie kraje bałkańskie (np. Serbia, Bośnia i Hercegowina, Chorwacja). Realizacja szlaku stworzy kolejne szanse na lokalizację na terenie Polski terminali transportowych i centrów logistycznych. Dzięki włączeniu do przebiegu szlaku Via Carpatia trasy prowadzącej z Lublina przez Warszawę do Trójmiasta, wykreowane zostaną warunki do rozwoju portów w Gdańsku i Gdyni.

Ministerstwo Infrastruktury RP

Powstaną kolejne odcinki Trasy Kaszubskiej

Umowy na dwa odcinki drogi ekspresowej S6: Bożepole Wielkie - Luzino oraz Luzino - Szemud zostały podpisane 11 czerwca 2018 r. w obecności wiceministra infrastruktury Marka Chodkiewicza. Obydwa odcinki mają po ok. 10 km długości. S6 powstanie jako droga dwujezdniowa z dwoma pasami ruchu w każdym kierunku i pasem awaryjnym. Pierwsze pojazdy pojadą nią w II połowie 2021 r.

Pierwszy odcinek zrealizuje firma PORR SA za kwotę 338 mln zł w ciągu 31 miesięcy od podpisania umowy (z wyłączeniem okresów zimowych od 15 grudnia do 15 marca). Na trasie zostaną wybudowane trzy węzły drogowe: Bożepole Wielkie (połączenie z istniejącą drogą krajową nr 6), Strzebielino i Luzino. Przy węźle Luzino powstanie Obwód Utrzymania Drogi Ekspresowej służący do zarządzania odcinkiem drogi ekspresowej S6.

Realizacji drugiego zadania między Luzinem a Szemudem podjęła się firma Budimex SA, za kwotę 336 mln zł. Na projekt i budowę tego odcinka przewidziano 34 mie-

siące (z wyłączeniem okresów zimowych). Na tym odcinku zostanie wybudowany jeden węzeł drogowy - Szemud.

Bezpieczniej dzięki Trasie Kaszubskiej

Podstawowym celem budowy drogi ekspresowej S6 jest stworzenie bezpiecznego i sprawnego połączenia Trójmiasta ze Szczecinem, przebiegającego z zachodu na wschód, równoległe do wybrzeża Bałtyku.

Dzięki budowie drogi ekspresowej poprawi się płynność ruchu, skróci czasu przejazdu, odciążony zostanie układ dróg lokalnych. Dla mieszkańców miejscowości leżących przy drodze krajowej nr 6, szczególnie Wejherowa, Redy i Rumi, nowa droga będzie oznaczać zmniejszenie uciążliwości ruchu drogowego.

S6 między Szczecinem a Trójmiastem

Pod koniec marca 2018 r. została podpisana umowa z firmą Polaqua Sp. z o.o. na projekt budowlany i wykonawczy oraz budowę odcinka drogi ekspresowej S6 między Szemudem a Gdynią o długości ok. 20 km. Oznacza to, że cały odcinek Trasy Kaszubskiej pomiędzy Bożympołem Wielkim a Gdynią wszedł w fazę realizacji.

Trasa S6 jest już budowana w woj. zachodniopomorskim. Prace są prowadzone na 7 odcinkach od Goleniowa (połączenie z S3) do Koszalina, wraz z obwodnicą Koszalina i Sianowa. Łącznie to ok. 140 km nowej, dwujezdniowej drogi ekspresowej. Całkowita wartość inwestycji to ponad 3,5 mld zł. W przyszłym roku powinny być gotowe odcinki od Goleniowa do Koszalina, o długości ok. 120 km. Zakończenie wszystkich prac na obwodnicy Koszalina i Sianowa przewidywane jest w 2020 roku.

Pozostałe odcinki S6: Obwodnica Metropolii Trójmiejskiej, Koszalin - Bożepole Wielkie oraz Zachodnia Obwodnica Szczecina będą realizowane w formule partnerstwa publiczno-prywatnego. Decyzję w tej sprawie podjął 5 czerwca 2018 r. Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów:

https://mi.gov.pl/2-514324a4ec938-1798416-p_1.htm

Szymon Huptryś
Ministerstwo Infrastruktury RP

Przyspiesza realizacja szlaku Via Carpatia przyspiesza

Via Carpatia to droga życia dla Polski Wschodniej. Dlatego cieszy fakt, że 18 czerwca 2018 podpisaliśmy kolejne umowy na jej realizację. Trzy umowy na prawie 25-kilometrowy odcinek S19 Lasy Janowskie - Nisko Południe to kolejny krok przybliżający nas do powstania tej ważnej arterii. Nowa droga usprawni podróż na osi północ - południe, a cały region

otworzy na nowe możliwości rozwoju - powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

Umowy na realizację trzech odcinków drogi ekspresowej S19 na Podkarpaciu od węzła Lasy Janowskie (granica woj. lubelskiego) do węzła Nisko Południe podpisano 18 czerwca 2018 r. Odcinek Lasy Janowskie - Zdziary (długość ok. 9,3 km) zrealizuje konsorcjum firm

Strabag Sp. z o.o. i Strabag Infrastruktura Południe Sp. z o.o. za 236,3 mln zł. Odcinek Zdziary - Rudnik nad Sanem (długość ok. 9 km) zaprojektuje i zbuduje firma Mosty Łódź S.A. za 286,9 mln zł, natomiast odcinek Rudnik nad Sanem - Nisko Południe (długość ok. 6 km) zrealizuje konsorcjum Strabag Sp. z o.o. i Strabag Infrastruktura Południe Sp. z o.o. za 196,3 mln zł.

Umowy w trybie projektuj i buduj oznaczają, że wykonawcy w pierwszej kolejności przystąpią do opracowania dokumentacji niezbędnej do złożenia wniosku o wydanie zezwolenia na realizację inwestycji drogowej. Po uzyskaniu ZRID roz-

poczną się prace w terenie. Wszystkie odcinki będą realizowane w czasie 34 miesięcy od podpisania umowy (nie wlicza się okresów zimowych od 15 grudnia do 15 marca) i objęte zostaną 10-letnią gwarancją. S19 Lasy Janowskie - Nisko Południe powstanie jako dwujezdniowa droga ekspresowa z dwoma pasami ruchu. W ramach inwestycji powstaną węzły Zdziary, Zapacz (na przecięciu z planowaną trasą S74), Rudnik nad Sanem (na

przecięciu z DK77 oraz obwodnicą Stalowej Woli i Niska), Nisko Południe.

Kierowcy skorzystają z nowej trasy w 2021 r.

Via Carpatia na Podkarpaciu będzie mieć długość 169 km. Cały jej przebieg ma zapewnione finansowanie. Obecnie w regionie użytkowane jest 30 km tej drogi, dla 24 km zostały zawarte umowy na projekt i budowę, 30 km znajduje się w przetargu w trybie projektu i bu-

duj, a dla 85 km opracowywana jest Koncepcja Programowa.

Więcej informacji o inwestycji na stronie GDDKiA: <https://www.gddkia.gov.pl/pl/a/29675/> [Podpisano-3-umowy-na-realizacje-podkarpackiej-Via-Carpatii](#)

Szymon Huprys
Ministerstwo Infrastruktury RP

12 programów 120 mln zł

Minister Infrastruktury zatwierdził do realizacji 12 programów inwestycji dla zadań drogowych na poprawę bezpieczeństwa na drogach w 7 województwach, których łączny koszt to ok. 120 mln zł. Są to zadania związane z budową i rozbudową odcinków autostrad (m.in. budową węzła) i dróg ekspresowych, budową przepustu na drodze krajowej, a także poprawą bezpieczeństwa uczestników ruchu poprzez budowę chodników i sygnalizacji świetlnej. Zadania te będą realizowane w województwach: dolnośląskim, opolskim, małopolskim, podkarpackim, lubelskim, łódzkim i zachodniopomorskim.

WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE

Rozbudowa odcinków autostrady A4 Wrocław - Krzyżowa i A18 Krzyżowa - Golnice z dostosowaniem do wymaganych parametrów techniczno-budowlanych dla autostrady, Etap I - proces przygotowawczy w woj. dolnośląskim (aneks).

Inwestycja przewiduje rozbudowę 108,1 km autostrady A4 i A18 celem dostosowania ich do wymaganych parametrów techniczno-budowlanych dla autostrady. Dobudowany zostanie trzeci pas ruchu na odcinku od Krzywej do Wrocławia, dobudowane zostaną pasy awaryj-

ne i przebudowane węzły autostradowe na odcinku Krzyżowa - Bielany Wrocławskie.

Celem inwestycji jest usprawnienie komunikacji tranzytowej na trasie Wrocław - zachodnia granica państwa, zwiększenie przepustowości w punktach węzłowych poprzez ich przebudowę, dostosowanie drogi do obowiązujących norm, jakim powinny odpowiadać autostrady oraz uzyskanie lepszej segregacji i bezpieczeństwa ruchu drogowego. Aneks do programu inwestycji dotyczy prac przygotowawczych, w ramach których planowane jest dokończenie studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowego wraz z uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wykonanie koncepcji programowej oraz nabycie nieruchomości. Zakończenie prac przygotowawczych jest planowane w 2020 r.

Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w województwie dolnośląskim na drodze krajowej nr 46 w miejscowości Laski (aneks).

W ramach inwestycji zlokalizowanej w powiecie kłodzkim powstanie 570 m chodnika w ciągu drogi krajowej nr 46 (w km od 9+392 do km 10+141). Realizacja: 2018 r.

WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w województwie opolskim na drodze krajowej nr 94 w miejscowości Brzeg. Zadanie polega na budowie sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu DK 94 z drogą powiatową nr 2022 (od km 141+185 do km 141+415). Realizacja: 2018 r.

WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE

Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w województwie małopolskim na drodze krajowej nr 47 i 49 w miejscowości Nowy Targ. Zadanie obejmuje budowę dwóch ciągów pieszych o łącznej długości 990 m (w km DK 47: od 14+970 do 15+148; DK 49: od 1+281 do 2+093). Realizacja: 2018 r.

Budowa węzła Niepołomice w ciągu A4 (aneks).

Zakres inwestycji obejmuje: § rozbudowę jezdni autostrady, tj. budowę pasów włączenia i wyłączenia na odc. A4 Kraków - Tarnów,

§ budowę łącznic węzła typu WB (częściowo bezkolizyjnego), wyposażonego w łącznice bezpośrednie,

§ budowę dwóch rond jednopasmowych typu średniego na skrzyżowaniu łącznic węzła z drogą wojewódzką.

Inwestycja jest współfinansowana przez stronę samorządową. Realizacja robót: lata 2018-2020.

WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE

Rozbudowa drogi ekspresowej S19 na odcinku Sokołów Małopolski Północ (bez węzła), węzeł Jasionka (bez węzła), etap II (dobudowa drugiej jezdni), etap I proces przygotowawczy.

Zakres prac budowlanych obejmuje dobudowę drugiej jezdni drogi ekspresowej S19 na odcinku 15 km (do przekroju 2x2 i nośności 115 kN/oś), wraz z siecią dróg dojazdowych, urządzeniami bezpieczeństwa ruchu i ochrony środowiska. Celem inwestycji jest poprawa warunków podróżowania i bezpieczeństwa ruchu, poprawa płynności ruchu, zwiększenie przepustowości drogi, ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko, rozwój terenów przyległych.

Zatwierdzony program inwestycji dotyczy prac przygotowawczych, których zakres obejmuje uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, opracowanie koncepcji programowej oraz materiałów niezbędnych do ogłoszenia przetargu w systemie projektów i buduj.

Zakończenie prac przygotowawczych jest planowane w 2020 r.

WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE

Budowa autostrady A2 Siedlce - granica państwa, odcinek Biała Podlaska (w. Ciciwór) granica państwa - proces przygotowawczy.

Inwestycja polegać będzie na budowie 32,1 km odcinka autostrady A2 w powiecie białskim, w gminach Biała Podlaska, Rokitno, Zalesie i Terespol.

Celem inwestycji jest poprawa warunków jazdy oraz usunięcie ruchu tranzytowego z miejscowości przecinanych przez istniejącą drogę krajową nr 2 (międzynarodowa droga E30), co podniesie poziom

bezpieczeństwa tych miejscowości, wyeliminuje spiętrzenie ruchu na drodze i zwiększy jego przepustowość oraz podniesie komfort jazdy. Zatwierdzony program inwestycji dotyczy prac przygotowawczych, których zakres przewiduje sporządzenie wybranych elementów koncepcji programowej, koncepcji systemu zarządzania ruchem, projektu wstępnego systemu ratownictwa, projektu robót geologicznych, dokumentacji geologiczno-inżynierskiej i hydrogeologicznej, geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych oraz wykonanie powierzchniowych badań archeologicznych. Zakończenie prac przygotowawczych jest planowane w 2020 r.

Budowa drogi S17 Piaski - Hrebennie, etap I proces przygotowawczy (aneks).

Zakres prac budowlanych obejmuje m.in. budowę dwujezdniowej drogi ekspresowej o długości 113,3 km i przekroju 2x2 (docelowo 2x3) wraz z siecią dróg dojazdowych, budowę MOP-ów, obiektów inżynierskich, urządzeń ochrony środowiska, budowę i przebudowę urządzeń infrastruktury zewnętrznej kolidującej z drogą. Droga dostosowana będzie do nośności 115 kN/oś.

Celem inwestycji jest poprawa warunków podróżowania i bezpieczeństwa ruchu, poprawa płynności ruchu, zwiększenie przepustowości drogi, ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko, rozwój terenów przyległych.

Program inwestycji dotyczy prac przygotowawczych i obejmuje opracowanie koncepcji programowej w oparciu o uzyskaną decyzję środowiskową oraz przeprowadzenie badań archeologicznych. Zakończenie prac przygotowawczych jest planowane w 2021 r.

WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE

Budowa sygnalizacji świetlnej na przejściu dla pieszych w województwie łódzkim w ciągu drogi krajowej nr 72 w miejscowości Brzeziny.

Zadanie polega na budowie wzbudzonej sygnalizacji świetlnej na przejściu dla pieszych przy ul. Chopina (w km 125+085). Realizacja w 2018 r.

Budowa sygnalizacji świetlnej na przejściu dla pieszych w województwie łódzkim w ciągu drogi krajowej nr 71 w miejscowości Zgierz.

Zadanie polega na budowie wzbudzonej sygnalizacji świetlnej na przejściu dla pieszych (w km 12+324). Realizacja w 2018 r.

Rozbiórka istniejącego mostu i budowa przepustu przez ciek bez nazwy w ciągu drogi krajowej nr 14 w m. Dobra (aneks).

Zadanie obejmuje rozbiórkę istniejącego mostu i budowę przepustu przez ciąg bez nazwy w miejscowości Dobra.

Realizacja w 2018 r.

WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE

Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w województwie zachodniopomorskim w ciągu drogi krajowej nr 10 w miejscowości Suchań

Zadanie obejmuje budowę dwóch sygnalizacji świetlnych w ciągu drogi krajowej nr 10 w m. Suchań. Realizacja w 2018 r.

Szymon Huptryś
Ministerstwo Infrastruktury RP

HUMOR

Młoda nauczycielka poszła przeprowadzić pierwszą lekcję z języka polskiego w szkole podstawowej. Na wizytację pierwszej

lekcji poszedł dyrektor szkoły i usiadł w ostatniej ławce za Jasiem.

Nauczycielka napisała na tablicy: Ala ma kota. Odwróciła się i zapytała: Kto przeczyta, co napisałam?

Pierwszy zgłasza się Jasiu i mówi: Ale ładna pupa.

Nauczycielka speszona odpowiedziała: Nieprawda. Jasiu, bo dostaniesz dwójkę.

Zdenerwowany Jasiu siadając odwraca się i mówi: A TY jak nie wiesz, to nie podpowiadaj.

S3 Legnica – Lubin oddana do ruchu

Niemal 24-kilometrowy fragment drogi ekspresowej S3 połączył okolice dolnośląskiego Lubina z autostradą A4. Kolejne odcinki trasy w stronę Zielonej Góry są w trakcie budowy i do końca roku planowane jest udostępnienie ich ciągów głównych kierowcom.

Oddanie do ruchu kolejnego odcinka drogi ekspresowej S3 przybliży nas do ukończenia bezpiecznego i wygodnego połączenia zespołu portów Szczecin - Świnoujście z południem Polski, Republiką Czeską i południową Europą. Także nasi czescy partnerzy podejmują intensywne działania na rzecz powstania trasy D11, stanowiącej kontynuację S3. Polsko-czeska współpraca przy realizacji tego korytarza jest przykładem na to, że wspólnie można osiągać wymierne korzyści gospodarcze - powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

S3 Legnica - Lubin powstała jako droga dwujezdniowa z dwoma pasami ruchu w każdym kierunku oraz pasem awaryjnym. Kierowcom udostępnione zostały też cztery węzły drogowe, dzięki którym możliwe będzie komfortowe połączenie z ważnymi drogami regionu: Legnica Południe, Legnica Zachód, Legnica Północ oraz Lubin Południe. W ramach inwestycji powstały 42 obiekty mostowe, 208 przepustów, w tym 60 dla zwierząt.

Przy węźle Lubin Zachód powstaje Obwód Utrzymania Drogi.

Od 7 maja 2018 r. kierowcy korzystają już z obu jezdni S3 na odcinku 6,5 km od węzła Legnica Południe (skrzyżowanie z A4) do węzła Legnica Zachód (przy ul. Chojnowskiej). Natomiast na odcinku S3 o długości ok. 15 km, od węzła Legnica Zachód do miejscowości Chróstnik, ruch odbywał się do tej pory jedną jezdnią w obu kierunkach.

Głównym celem inwestycji jest wyprowadzenie ruchu tranzytowego, przede wszystkim ciężkiego, z Legnicy i Lubina oraz ułatwienie połączenia z autostradą A4. Dzięki temu poprawi się poziom bezpieczeństwa ruchu drogowego i komfort podróży. Nowa trasa jest dostosowana do ruchu pojazdów ciężkich o nacisku 115 kN na oś.

Wartość całego projektu wynosi 1 887 mln zł, z czego 992 mln zł to dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej.

Wkrótce kolejne odcinki S3 na Dolnym Śląsku

W kolejnych etapach realizacji S3 kierowcom udostępniony zostanie odcinek trasy od węzła Lubin Południe do węzła Kaźmierzów. Wykonawca tej inwestycji prowadzi prace budowlane na całym zadaniu, jednak główne siły skoncentrował na robotach przy węźle Lubin Północ. Udostępnienie tego węzła pozwoli na przekazanie do ruchu już

zrealizowanego fragmentu trasy w pełni omijającej Lubin.

Kontynuacja prac przy budowie S3

W budowie są jeszcze dwa odcinki drogi ekspresowej S3 na terenie woj. lubuskiego: Nowa Sól - Gaworzyce i Gaworzyce - Kaźmierzów o łącznej długości ponad 33 km. Ich udostępnienie jest planowane jeszcze przed końcem roku.

Do końca roku mają być również udostępnione kierowcom fragmenty trasy S3 od A4 do Bolkowa. Stan zaawansowania rzeczowego inwestycji jest na poziomie ok. 80 proc. Koszt całego projektu wynosi ok. 900 mln zł.

Trwa postępowanie przetargowe, w którym zostaną wyłonieni wykonawcy trasy S3 od Bolkowa do granicy państwa. Jeszcze w tym roku planowane jest podpisanie umów. Ukończenie tego odcinka S3 jest planowane w 2023 roku. Będzie to ostatni fragment szlaku drogowego biegnącego wzdłuż zachodniej granicy Polski od Szczecina do Lubawki.

Droga ekspresowa S3 docelowo będzie miała długość ponad 520 km. Przebiega południkowo od zespołu portów morskich Szczecin - Świnoujście na północy, następnie wzdłuż zachodniej granicy kraju poprzez okolice Gorzowa Wielkopolskiego, Zielonej Góry, Lubina, Legnicy, Jawora, Bolkowa oraz Kamiennej Góry aż do południowej granicy Polski. S3 jest częścią korytarza paneuropejskiego łączącego Szwecję z Grecją. Jej kontynuacją na terenie Republiki Czeskiej jest trasa D11.

Ministerstwo Infrastruktury RP

HUMOR

Poszedł Jasiu do spowiedzi i mówi: Proszę księdza, jak byłem w tym roku nad morzem to poznałem kobietę, jest piękna ale jest mężatką. Zaciekawiony ksiądz pyta: I co? Co było dalej?

Jasiu odpowiada: W zasadzie to nic nie było, my tylko tak się po-

cieramy. Nie było penetracji.

Na to ksiądz mówi: Pocieranie to tak samo jak włożenie. Opuść Ci grzechy ale zmówisz pięć zdrowasiek i włożysz stówkę do skarbonki stojącej przed wyjściem z kościoła.

Jasiu odchodząc od konfesjonalu zatrzymał się przy skarbonce, wyjął stówkę potarł stówką o skarbonkę i włożył stówkę sobie do kieszeni i skierował się w stronę

drzwi wyjściowych.

Ksiądz obserwował zachowanie Jasia i zawołał za wychodzącym: Jasiu, ale stówki nie włożyłeś, a miałeś włożyć do skarbonki!!!

Jasiu odwraca się i mówi: Proszę księdza, ale stówką potarłem o skarbonkę. A sam ksiądz powiedział, że pocierać to jest tak samo jak włożyć.

Ciąg dalszy ze s.1

XI Zjazd Kujawiaków

Fundacja Godne Życie na Kujawach po patronatem Kujawsko-Pomorskiego Stowarzyszenia Kulturalnego zorganizowała XI Zjazd (2018); odsłonięcie na Pomniku Kujawskim Obrońcom Ojczyzny tablicy pamiątkowej z okazji 155. rocznicy wybuchu Powstania gażowanym w charytatywną pracę na rzecz Kujaw. Całość uświetni również występ Zespołów Folklorystycznych i



Muzeum w Redeczu Krukowym jest przy trasie głównej Włocławek - Kruszwica, ok.40 km od Kruszwy w stronę Włocławka.

Kujawiaków, który odbędzie się 14 lipca 2018 w Redeczu Krukowym (woj.kujawsko-pomorskie) na terenie Kujawskiego Muzeum Oręża, Nauki i Techniki.

Program imprezy jest bardzo imponujący i zachęcający do wzięcia udziału; m.in. odbędzie się odsłonięcie na Pomniku Kujawskim Obrońcom Ojczyzny tablicy pamiątkowej z okazji 100. rocznicy odzyskania niepodległości (1918-

Styczniowego (1863-2018); otwarcie Kujawskiego Muzeum Pożarnictwa; ogłoszenie wyników VII Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego o Złotego Kruka; wręczenie pucharów za 2017 rok dla: Najlepszego Kujawskiego Poety, Najlepszego Kujawskiego Malarza, Najlepszego Kujawskiego Rzeźbiarza, Najlepszego Kujawskiego Piewcy Folkloru; wręczenie statuetek Złotego Kruka osobom zaan-

Chorągwi Rycerskich, rozpalenie ogniska, zabawa, śpiew i taniec do „białego rana” oraz projekcja filmu z cyklu Stare Kino Objazdowe.

I wiele innych atrakcji.

dr Ryszard Milewski
redaktor naczelny
Wieści Światowe
(www.wiesciswiatowe.pl)

Ponad 58 mln zł dla czterech miast

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dofinansuje kwotą ponad 58 mln zł cztery projekty zaawansowanych modernizacji instalacji wodno-ściekowych. Inwestycje wsparte dotacją z unijnego Funduszu Spójności przeprowadzą Oborniki w woj. wielkopolskim, Wolbrom w woj. małopolskim, Lubliniec w woj. śląskim oraz Koźuchów w woj. lubuskim.

Dofinansowanie tych przedsięwzięć jest możliwe dzięki działaniu 2.3 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach w ramach II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, które NFOŚiGW wdraża w porozumieniu z Ministerstwem Środowiska.

Oborniki

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Obornikach Wielkopolskich Sp. z o.o., które przeprowadzi projekt pn. „Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na obszarze aglomeracji Oborniki – I etap”, otrzyma z NFOŚiGW 9 128 699 zł. Dyrektor Departamentu Ochrony Wód NFOŚiGW Ewa Kamińska, oraz Prezes Zarządu Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Obornikach Sp. z o.o. Tomasz Augustyn podpisali 8 czerwca br. w siedzibie NFOŚiGW umowę regulującą przekazanie unijnej dotacji na ten cel. Całkowity koszt przedsięwzięcia będzie wynosił 17 488 957 zł. W ramach projektu przewidziano m.in. przebudowę miejskiej przepompowni ścieków oraz modernizację oczyszczalni w Obornikach w zakresie przeróbki osadów ściekowych. Na terenie zakładu oczyszczania ma zostać zamontowana także instalacja fotowoltaiczna o mocy 250 kW. Prace moderni-

zacyjne i przebudowa obejmą również stację uzdatniania wody w miejscowości Nieczajna w gminie Oborniki. Wszystkie usprawnienia zostaną wprowadzone do końca 2020 r. a tzw. efekt ekologiczny będzie osiągnięty do końca 2021 r. W rezultacie, po wdrożeniu nowej bazy, ilość suchej masy komunalnych osadów ściekowych poddawanych procesom przetwarzania ma wynieść 0,5 tys. Mg rocznie, a ilość uzdatnionej wody – 95 265 m³ na rok.

Wolbrom

W Wolbromiu w Małopolsce zostanie podjęte przedsięwzięcie pn. „Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Wolbromiu”. Projekt będzie wsparty przez NFOŚiGW unijną dotacją w kwocie 13 167 342 zł, a całkowity koszt projektu, który ma znacznie zwiększyć przepustowość oczyszczalni, to 25 336 224 zł. Umowa regulująca przekazanie subwencji została podpisana 7 czerwca br. w siedzibie NFOŚiGW przez Dyrektora Departamentu Ochrony Wód NFOŚiGW Ewę Kamińską oraz Prezesa Wolbromskiego Zakładu Wodociągów, Kanalizacji, Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. Andrzeja Ducha. W spotkaniu uczestniczył także Burmistrz Wolbromia Adam Zielnik.

Inwestycja zakłada przede wszystkim przebudowę części mechanicznej oczyszczalni wraz ze stacją zlewną ścieków. Powstaną nowe reaktory biologiczne z osadnikami (RBO) na bazie już istniejących reaktorów typu BIOOXY-BLOK. Plan projektowy przewiduje również przebudowę i unowocześnienie części osadowej zakładu, m.in. poprzez wybudowanie zbiornika stabilizacji tlenowej osadów i stacji odwadniania osadu. W ten sposób, oprócz uzyskania lepszej

wydajności całej infrastruktury (przepustowość zwiększy się z 14 300 RLM do 18 000 RLM), nastąpi również poprawa jakości oczyszczonych ścieków, szczególnie w zakresie biogenów. Wielkość ładunku ścieków poddanych ulepszonego oczyszczaniu wyniesie 14 805 RLM, a ilość suchej masy komunalnych osadów ściekowych poddawanych procesom przetwarzania osiągnie pułap 280 Mg rocznie. Prace modernizacyjne zakończą się z końcem 2021 r., a oczekiwany efekt ekologiczny pojawi się z końcem 2022 r.

– Nasza oczyszczalnia ma przeszło 24 lata i wymaga pilnego unowocześnienia i rozbudowy. Chcemy także spowodować, aby kolejne sołectwa podłączały się swobodnie do infrastruktury kanalizacyjnej według swoich potrzeb. Brak modernizacji zakładu w dużym stopniu blokowałby rozwój – zwrócił uwagę Burmistrz Wolbromia Adam Zielnik.

Lubliniec

Kwotą 18 660 108 zł unijnego dofinansowania Narodowy Fundusz wsparł projekt pn. „Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Lublińcu z uwzględnieniem rozbudowy części osadowej”. 6 czerwca br. w siedzibie NFOŚiGW umowę w tej sprawie podpisała Dyrektor Departamentu Ochrony Wód NFOŚiGW Ewa Kamińska i Burmistrz Miasta Lubliniec Edward Maniura, przy kontrasygnacie Skarbnika Miasta Gabrieli Czech. W spotkaniu uczestniczył także Sekretarz Miasta Jan Grajcar.

W tym wypadku koszt całkowity modernizacji został przewidziany na poziomie 35 804 934 zł. Będzie ona trwała od 15 lipca 2019 r. do końca marca 2022 r. Prace skoncentrują się na rozbudowie części mechanicznej i biologicznej oczyszczalni. Efektem będzie przetwarzanie 0,59 tys. Mg na rok suchej masy komunalnych osadów ściekowych.

– To na pewno największa, jednorazowa dotacja jaką otrzymał Lubliniec od dekady, a chyba nawet od początku lokalnej samorządności po roku 1990. Ten projekt jest dla nas niezwykle ważny, ponieważ

oczyszczalnia ma już swoje lata i potrzebuje nowych technologii. Jednym z głównych problemów są przykre odory związane z jej pracą. Mieszkańcy wielokrotnie już sygnalizowali potrzebę pilnych rozwiązań w tej sprawie. Oczyszczalnia ścieków została zbudowana, kiedy obszar naszego miasta był znacznie mniejszy. Teraz w jej pobliżu powstają nowe grupy domów. Potrzeba modernizacji instalacji staje się priorytetowa – podkreślił podpisując umowę Burmistrz Lublińca Edward Maniura.

Koźuchów

Projekt pn. „Uporządkowanie

gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Koźuchów – etap II”, przeprowadzi lokalne Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych USKOM Sp. z o.o. Wdrożenie przedsięwzięcia zostało wsparte przez NFOŚiGW unijną dotacją w kwocie 17 861 551 zł. Całość działań będzie kosztować 34 462 288 zł. Umowa o przekazaniu dofinansowania została podpisana 30 maja br. w siedzibie NFOŚiGW przez Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Kazimierza Kujdę i Prezesa Zarządu P.U.K. USKOM Sp. z o.o. w Koźuchowie Sławomira Trojanowskiego. Plan przewiduje budowę sieci sanitarnej o długości 21 km oraz budowę 5,5 km sieci wodocią-

gowej. Przewidywana jest także przebudowa sieci wodociągowej o długości 8,2 km. Po zakończeniu wszystkich prac 150 dodatkowych osób skorzysta z ulepszonych zaopatrzenia w wodę, natomiast liczba nowych użytkowników, którzy przyłączą się do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektu to 2569 RLM. Infrastruktura będzie oddana do użytku do końca 2020 r. Efekt ekologiczny ma być uzyskany z końcem 2021 r.

Sławomir Kmiecik
NFOŚiGW

Kasa z NFOŚiGW dla Białej Podlaski

Biała Podlaska otrzyma wsparcie finansowe z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na wybudowanie ciepłowni opalanej biomasą. Będzie to kolejna, choć ciągle jeszcze należąca w Polsce do nielicznych, instalacja produkująca ciepło z wykorzystaniem ekologicznego i ekonomicznego paliwa, jakim są odpady pochodzenia roślinnego.

Projekt pn. „Budowa ciepłowni opalanej biomasą o mocy 17 MW (5MW+ 12 MW) w Białej Podlaskiej” został dofinansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dwiema dotacjami: kwotą 11 mln zł (z programu krajowego NFOŚiGW pn. Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki, Część 2) Współfinansowanie projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach I osi priorytetowej) oraz kwotą ponad 10,5 mln zł (dokładnie 10 556 400 zł) w ramach unijnego działania 1.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzą-

cej ze źródeł odnawialnych POIiŚ 2014-2020, które wdrażane jest przez NFOŚiGW we współpracy z Ministerstwem Energii.

Porozumienie regulujące obie dotacje podpisali 30 maja br. w siedzibie Narodowego Funduszu: Zastępca Prezesa Zarządu NFOŚiGW Artur Michalski oraz Prezes Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Białej Podlaskiej Aleksander Kompa. W uroczystości uczestniczył także Prezydent Białej Podlaskiej Dariusz Stefaniuk.

Wspomniany projekt zaowocuje powstaniem autonomicznej ciepłowni produkującej w sposób ekologiczny i wysokosprawny ciepło z paliwa odnawialnego – zrębek drewna. Ekologiczne spalanie biomasy w celu uzyskania energii cieplnej będzie odbywało się w dwóch kotłach wodnych (w jednym o mocy 5 megawatów i w drugim 12-megawatowym) o specjalnej konstrukcji, które posiadają zwiększone powierzchnie wymiany ciepła. Ich parametry mają być zgodne z istniejącymi obecnie kotłami wę-

glowymi, co da możliwość wyprodukowania produkowanego ciepła bezpośrednio do sieci ciepłowniczej. Projekt wpłynie pozytywnie na stan środowiska naturalnego w Białej Podlaskiej. Spalanie biomasy spowoduje roczny spadek emisji gazów cieplarnianych o 47 258 Mg CO₂/rok, a ilość wyprodukowanej energii cieplnej w instalacji zakładu przy wykorzystaniu OZE wyniesie 106 370 MWht/rok. Wybór rodzaju biomasy przeznaczonej dla ciepłowni będzie korzystny również dla okolicznych przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych, a szczególnie zakładów przetwarzających drewno i posiadających odpady drewniane. Wszystkie podmioty gospodarcze będą mogły biomasę odsprzedać z zyskiem.

Oprócz podstawowego budynku ciepłowni (z zapleczem socjalnym dla obsługi) zostanie wybudowany m.in. buforowy magazyn biomasy z ruchomą podłogą o pojemności zapewniającej 3-5 dniowe jej magazynowanie oraz plac magazynowy z wiatą na składowanie naturalnego paliwa. Co istotne, biomas drewniana będzie mogła być przyjmowana przez bazę przez cały rok. Dopuszczalny procent jej zawilgocenia może wynosić nawet ok. 60 proc. Całość nowoczesnej infrastruktury ciepłowni ma zostać oddana do użytku 31 grudnia 2019 r.

Budując ciepłownię, w której

paliwem nie będzie węgiel, lecz właśnie zrębki drewniane uzyskamy różnego rodzaju oszczędności. Pokażemy zarazem, że Biała Podlaska jest miastem ekologicznym i korzysta z nowoczesnych, dobrych technologii w zakresie ochrony środowiska naturalnego. Chciałbym podziękować NFOŚiGW za to, że przychylnie patrzy na nasze inicjatywy i proekologiczne starania we

wschodniej Polsce – powiedział po podpisaniu umowy Prezydent Białej Podlaskiej Dariusz Stefaniuk. Jednocześnie zapowiedział kolejne przedsięwzięcia, zmierzające do osiągnięcia w mieście samowystarczalności energetycznej: – Chcemy na przykład korzystać z lepszej segregacji i wykorzystania energetycznego odpadów. Mamy nadzieję, że obecne wysiłki w zakresie

budowy i organizacji ciepłowni umożliwią przyłączanie się do sieci dystrybuującej ciepło, obok budownictwa wielorodzinnego, także domów jednorodzinnych. Ekologiczne ciepło będzie dzięki temu jeszcze tańsze dla mieszkańców.

Sławomir Kmiecik
NFOŚiGW

Dotacje z NFOŚiGW dla Jarosławca i Tucholi

Znane miejscowości wypoczynkowe – Jarosławiec nad Bałtykiem oraz Tuchola położona w województwie kujawsko-pomorskim na skraju Borów Tucholskich – otrzymają z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dofinansowanie ze środków unijnych na przebudowę i zmodernizowanie swoich oczyszczalni ścieków.

Skorzystają na tym mieszkańcy, ale także liczni turyści chętnie odwiedzający tamte rejony Polski. Dofinansowanie obu przedsięwzięć umożliwi działanie 2.3 *Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach* – w ramach II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 – które jest wdrażane przez NFOŚiGW w porozumieniu z Ministerstwem Środowiska.

Jarosławiec

We wsi Jarosławiec, w której znajdują się dwa popularne kąpieliska morskie oraz wiele domów wczasowych i pensjonatów, na inwestycję z zakresu wodno-ściekowego tamtejsza gmina Postomino otrzyma z NFOŚiGW prawie 7 mln zł. Umowa w tej sprawie została podpisana 25 maja br. w siedzibie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przez Prezesa Zarządu

NFOŚiGW Kazimierza Kujdę i Wójta Gminy Postomino Janusza Bojkowskiego.

Wśród zadań do realizacji na terenie lokalnej oczyszczalni ścieków przewidziano unowocześnienie już istniejących komór reaktora SBR i lagun osadowych. Powstaną jednak także nowe obiekty: zbiornik retencyjny, komory magazynowe osadu zagęszczonego, komory stabilizacji termofilowej, komory magazynowe osadu ustabilizowanego, komory pomp osadu, dodatkowe komory reaktora SBR oraz system neutralizacji odorów. To wszystko znacznie poprawi przepustowość, wydajność i skuteczność funkcjonowania oczyszczalni. Modernizacja potrwa do końca 2020 r., a tzw. efekt ekologiczny zostanie w pełni osiągnięty na początku 2022 r. Całkowity koszt modernizacji oczyszczalni ścieków w Jarosławcu wynosi 13 248 130 zł, a przekazana przez NFOŚiGW dotacja – 6 866 408 zł.

Ta inwestycja jest dla nas ogromnie istotna, gdyż oczyszczalnia obejmuje całą północną część gminy i sam Jarosławiec. Wybudowana została za pieniądze z UE w 2006 r., ale dynamiczny rozwój Jarosławca i terenów północnych gminy sprawił, że pilnie powinna być poddana rozbudowie. W szczycie sezonu turystycznego obiekt zaczyna nie spełniać odpowiednich parametrów, gdyż ścieków napływa

zbyt dużo. Gdyby nie dofinansowanie przekazane przez NFOŚiGW trudno by nam było ze środków własnych zrealizować tak wielką inwestycję. Jesteśmy wdzięczni za otrzymane wsparcie. Mieliśmy już obawy, że nowym obiektom, które powstają na terenie gminy i Jarosławca za rok czy dwa lata będziemy odmawiać podłączenia do sieci kanalizacyjnej – zaznaczył przy podpisywaniu umowy Wójt Gminy Postomino Janusz Bojkowski.

Tuchola

Umowę przekazania prawie 16,5 mln zł unijnej dotacji na unowocześnienie bazy oczyszczającej ścieki w Tucholi podpisali 30 maja br. w siedzibie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Prezes Zarządu NFOŚiGW Kazimierz Kujda oraz Prezes Zarządu Przedsiębiorstwa Komunalnego w Tucholi Sp. z o.o. Małgorzata Oller.

Tuchola, położona nad rzekami Brdą, Hozjanną i Kiczą oraz jeziorami Głębocezek i Mielonek, to miejscowość znana wielu turystom. Uchodzi za nieformalną „stolicę” Borów Tucholskich i jest siedzibą Tucholskiego Parku Krajobrazowego. Z powodu napływu dużej liczby gości także tutaj powoli kłopotem staje się sprawny odbiór i przerób nieczystości.

Wszystkie prace związane z projektem modernizacji miejscowej oczyszczalni ścieków zostaną zakończone w czerwcu 2022 r. W tym samym terminie zostaną także osiągnięte założone efekty ekologiczne. Przedsięwzięcie przewiduje przede wszystkim działania modernizacyjne w tucholskiej oczyszczalni ście-

ków i wpisuje się w działania optymalizacji i usprawnienia funkcjonującej lokalnie gospodarki ściekowej. Równolegle do prac w oczyszczalni założono także wdrożenie zaawansowanego systemu zarządzania liniową infrastrukturą wodociągową i kanalizacyjną oraz opracowanie

modelu hydraulicznego sieci. Zaplanowano również wykonanie strefowego opomiarowania ciśnień i przepływów w systemie dystrybucji wody. Zakup specjalistycznego pojazdu (ładowarki) i mobilnego geofonu oraz nowe wyposażenie laboratorium pomoże w utrzymaniu

prawidłowego funkcjonowania bazy wodno-ściekowej. Koszt całkowity projektu wynosi 31 881 563 zł, a

Sławomir Kmieciak
NFOŚiGW

Kluczowa rola NFOŚiGW w walce ze smogiem

Porozumienie w sprawie realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” podpisał 7 czerwca br. Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Kazimierz Kujda – z Prezesami rządów 16 wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz Prezesem Zarządu Banku Ochrony Środowiska S.A. Uroczystość odbyła się w Sali im. Anny Walentynowicz w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Na ceremonię podpisania porozumienia przybyli m.in.: Premier Mateusz Morawiecki, Minister Finansów prof. Teresa Czerwińska, Minister Środowiska Henryk Kowalczyk, Minister Energii Krzysztof Tchórzewski, Dyrektor Gabinetu Premiera Marek Suski, wojewodowie lub ich przedstawiciele, przewodniczący Rady Nadzorczej NFOŚiGW prof. Roman Niżnikowski, członkowie Zarządu NFOŚiGW. Wydarzenie prowadziła rzeczniczka rządu Joanna Kopcińska.

Premier Mateusz Morawiecki podkreślił, że czyste powietrze w Polsce należy do priorytetów jego rządu, dlatego Rada Ministrów i poszczególne ministerstwa oraz agendy rządowe intensywnie pracują nad rozwiązaniem problemu smogu. Prezes Rady Ministrów podkreślił, że trzeba w tej kwestii odrobić wieloletnie opóźnienia, gdyż poprzednie rządy nie realizowały działań w tym obszarze. Nie

zwracały zwłaszcza uwagi na opracowania ekspertów czy opinie Komisji Europejskiej, koncentrując się jedynie na standardach nowo budowanych mieszkań i domów.

Podstawowym celem nowego Programu „Czyste Powietrze” jest poprawa efektywności energetycznej istniejących zasobów mieszkalnych budownictwa jednorodzinnego poprzez gruntowną termomodernizację i wymianę palenisk – źródeł ciepła. Program będzie realizowany przez dziesięć lat, a łączne działania w jego ramach to ogromna kwota około 130 mld zł.

Premier Mateusz Morawiecki podziękował pozarządowym organizacjom ekologicznym za cenne uwagi i opinie dotyczące problemu niskiej emisji w Polsce, które miały duże znaczenie dla podjęcia tego problemu przez rząd i opracowania Programu „Czyste Powietrze”. Poprzez dotacje i związany z nim system ulg podatkowych Program umożliwi realizację prac termomodernizacyjnych również przez najuboższe rodziny i przyczyni się do zmniejszenia ubóstwa energetycznego.

W swojej wypowiedzi szef rządu wskazał również inne działania, które wpływają na zmniejszenie niskiej emisji i likwidacji zjawisk smogowych: przygotowanie projektu „ustawy termomodernizacyjnej” i jej konsultacja z 33 polskimi miastami znajdującymi się na liście najbardziej zanieczyszczonych miast Europy, zerowa stawka akcy-

zy na gaz CNG i LNG, która obowiązuje od 1 czerwca 2018 r. i przyczyni się do ograniczenia emisji ze środków transportu. Również prace Ministerstwa Energii dla rzecz szerokiego wprowadzenia i rozwoju elektromobilności wydatnie wpłyną na poprawę jakości powietrza w Polsce.

Minister Finansów prof. Teresa Czerwińska omówiła działania nad wprowadzeniem zachęt i bodźców, które będą sprzyjać aktywizacji społeczeństwa w podejmowaniu działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji. Od 2019 r. (czyli w rozliczeniu od 2020 r.) wydatki ponoszone przez osoby o dochodach powyżej 1600 zł miesięcznie w zakresie termomodernizacji efektywnej, czyli potwierdzone audytami energetycznymi, będą mogły być w 20 procentach odliczone od dochodu. Ulga ma być rozłożona na okres trzech lat, a sumarycznie nie może przekroczyć 53.000 zł. Minister Finansów wspólnie z Ministrem Środowiska przygotowują rozporządzenie określające specyfikację kosztów kwalifikowanych ponoszonych przez podatnika, które będą mogły być objęte ulgą. Od 2019 r. dotacje przekazywane przez NFOŚiGW w ramach Programu „Czyste Powietrze” nie będą dochodem podatnika.

Minister Środowiska Henryk Kowalczyk zwrócił uwagę na kompleksowość rozwiązań i działań, które umożliwia realizacja Programu „Czyste Powietrze” przez zain-

interesowanych beneficjentów. Są to prace w zakresie kompleksowej termomodernizacji, wymiany palenisk, czy montażu odnawialnych mikroźródeł energii. Zwrócił też uwagę, że przy opracowaniu programu określono maksymalne jednostkowe koszty poszczególnych robót i zakupów inwestycyjnych realizowanych w jego ramach.

Ministerstwo Środowiska przygotowało i przystępuje do realizacji spotkań informacyjno-szkoleniowych, które zostaną przeprowadzone we wszystkich polskich gminach, a skierowane będą bezpośrednio do mieszkańców oraz pracowników urzędów gmin. Na spotkaniach zostanie zaprezentowany Program „Czyste Powietrze” oraz różnorodne zagadnienia jakości powietrza i smogu na obszarach, na których jest prowadzone szkolenie.

Prezes Zarządu NFOŚiGW Kazimierz Kujda podziękował funduszom wojewódzkim, Bankowi Ochrony Środowiska, a także szefowi rządu i ministrom, za pomoc i wspólne w przygotowanie Programu „Czyste Powietrze”. Podkreślił, że zakres Programu i sposób jego realizacji będzie stanowił nową jakość we wspólnych działaniach antysmogowych. Zapewnił też, że projekt „Czyste Powietrze” będzie realizowany skutecznie, dla dobra ogółu mieszkańców Polski.

Na zakończenie spotkania Zastępca Prezesa NFOŚiGW, Piotr Woźny, przytoczył sformułowania ekspertów zawarte opracowaniu „Domy jednorodzinne. Efektywność energetyczna jakość powietrza” sfinansowanym w 2014 r. przez Europejską Fundację Klimatyczną. Przywołał m.in. taki cytat: „W zakresie wspierania remontów i modernizacji do tej pory sektor domów jednorodzinnych pozostawał poza sferą zainteresowania polityki energetycznej i energetycznej Państwa”. Wiceprezes NFOŚiGW podkreślił, że dzięki Programowi „Czyste Powietrze”, którego inauguracja została właśnie dokonana, ta sytuacja zostanie odwrócona. Zaznaczył również, że prace regulujące jakość paliw stałych, czyli projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw wraz z rozporządzeniem

Ministra Energii w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych – są na ostatnim etapie procedowania w Sejmie.

Porozumienia w sprawie realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” podpisali;

NFOŚiGW: Kazimierz Kujda, Prezes Zarządu NFOŚiGW. **WFOŚiGW w Białymstoku:** Maciej Borzyszkowski, Prezes Zarządu WFOŚiGW w Białymstoku. **WFOŚiGW w Gdańsku:** Maciej Kazienko, Prezes Zarządu WFOŚiGW w Gdańsku. **WFOŚiGW w Katowicach:** Tomasz Bednarek, Prezes Zarządu WFOŚiGW w Katowicach. **WFOŚiGW w Kielcach:** Ryszard Gliwiński, Prezes Zarządu WFOŚiGW w Kielcach. **WFOŚiGW w Krakowie:** Małgorzata Mrugała, Prezes Zarządu WFOŚiGW w Krakowie. **WFOŚiGW w Lublinie:** Paweł Gilowski, Prezes Zarządu WFOŚiGW w Lublinie. **WFOŚiGW w Łodzi:** Wojciech Miedzianowski, Prezes Zarządu WFOŚiGW w Łodzi. **WFOŚiGW w Olsztynie:** Jarosław Bogusz, Prezes Zarządu WFOŚiGW w Olsztynie. **WFOŚiGW w Opolu:** Iwona Mazurek, Prezes Zarządu WFOŚiGW w Opolu. **WFOŚiGW w Poznaniu:** Jolanta Ratajczak, Prezes Zarządu WFOŚiGW w Poznaniu. **WFOŚiGW w Rzeszowie:** Bogusław Kida, Zastępca Prezesa Zarządu WFOŚiGW w Rzeszowie. **WFOŚiGW w Szczecinie:** Radosław Grzegorzczak, Prezes Zarządu WFOŚiGW w Szczecinie. **WFOŚiGW w Toruniu:** Ireneusz Stachowiak, Prezes Zarządu WFOŚiGW w Toruniu. **WFOŚiGW w Warszawie:** Marek Ryszka, Prezes Zarządu WFOŚiGW w Warszawie. **WFOŚiGW we Wrocławiu:** Łukasz Kasztelowicz, Prezes Zarządu WFOŚiGW we Wrocławiu. **WFOŚiGW w Zielonej Górze:** Mariusz Herbut, Prezes Zarządu WFOŚiGW w Zielonej Górze. **BOŚ S.A.** Bogusław Białowas, Prezes Zarządu BOŚ S.A.

Podstawowe fakty o Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze” (termomodernizacja domów jednorodzinnych):

1/. Na realizację Programu związane z ochroną powietrza i poprawą

jego jakości w domach jednorodzinnych tj. termomodernizację, przewidziano wydatki w wysokości 103,0 mld zł a łączny koszt inwestycji wyniesie 132,8 mld zł (suma budżetu programu i wkładu własnego beneficjentów)

2/. Finansowanie programu w formie dotacji wyniesie 63,3 mld zł, a w formie pożyczek 39,7 mld zł.

3/. Okres finansowania Programu obejmie lata 2018-2029.

4/. Finansowanie Programu będzie pochodziło ze środków NFOŚiGW, WFOŚiGW oraz z środków europejskich nowej perspektywy finansowej.

5/. Minimalny koszt realizowanego projektu to 7.000 zł.

6/. Zakłada się, że termomodernizacji zostanie poddanych ponad nawet 4 mln domów.

7/. Właściciele domów, których dochody są najniższe otrzymają do 90 proc. dotacji na realizację przedsięwzięć finansowanych w ramach Programu.

8/. Maksymalne koszty kwalifikowane przewidziane do wsparcia dotacyjnego wynoszą 53 tys. zł.

9/. Dotacje nie będą stanowiły przychodu podlegającego opodatkowaniu.

10/. Pożyczki mogą być udzielane na okres do 15 lat z preferencyjnym oprocentowaniem, które na dzień dzisiejszy wynosi 2,4 proc.

Przykładowe maksymalne stawki jednostkowe dla głównych pozycji termomodernizacji w programie wynoszą: 1/. Ocieplenie przegród budowlanych oraz uzasadnione prace towarzyszące do 150 zł za m². 2/. Wymiana stolarki zewnętrznej w tym: okien, okien połaciowych, drzwi balkonowych, powierzchni przezroczystych nieotwieralnych do 700 zł za m². 3/. Instalacje wewnętrzne ogrzewania i ciepłej wody użytkowej do 10.000 zł za zestaw. 4/. Pompy ciepła na cele centralnego ogrzewania oraz centralnego ogrzewania i centralnej wody użytkowej do 30.000 zł za zestaw. 5/. Kotły gazowe kondensacyjne wraz z systemem odprowadzania spalin do 20.000 zł za zestaw.

Sławomir Kmiecik
NFOŚiGW

!!! ATRAKCYJNA OFERTA !!!

Kontakt bezpośredni do właściciela nieruchomości:

61*292*10*03 lub 604*570*378

**Sprzedam działkę o powierzchni
od 2500 m² do 5000 m²**

**położoną w Szamotułach przy
ul. Powstańców Wlkp. 75 (droga
wojewódzka nr 185) obok
stacji benzynowej LOTOS.**

Działce przypisana jest decyzja o warunkach
zabudowy dla inwestycji handlowo-usługowej.

**W/w. działka leży bezpośrednio
przy drodze wojewódzkiej nr 185.**

Kierunek Szamotuły – Obrzycko.

Posiada doskonały wjazd i wyjazd
związany z generalną przebudową ul.
Powstańców Wlkp. w ramach moderniza-
cji drogi wojewódzkiej nr 185.

Dostęp do energii elektrycznej, gazu,
wody oraz kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

KONTAKT: 61 292 10 03, 604 570 378

Lokalizacja: Szamotuły

Przeznaczenie działki: inwestycyjna

Lotnisko Kruszyn/Włocławek

Na lotnisku w Kruszyńce k. Włocławka trwają przygotowania do jednych z największych na świecie imprez modelarstwa lotniczego i baloniarstwa w 2018 roku, których organizację Aeroklubowi Włocławskiemu powierzyła Międzynarodowa Federacja Lotnicza FAI.

Pierwszymi z wyżej wymienionych zawodów będą **Mistrzostwa Świata FAI Modeli Kosmicznych 2018**, które odbędą się w dniach **29.07 – 04.08.2018** na lotnisku Kruszyń, koło Włocławka.

Do udziału w tych zawodach zgłosiło się blisko 450 zawodników i uczestników z 24 krajów świata – Białorusi, Bułgarii, Chin, Chorwacji, Czech, Estonii, Hiszpanii, Holandii, Japonii, Litwy, Łotwy, Niemiec, Polski, Rosji, Rumunii, Serbii, Słowacji, Słowenii, Szwajcarii, Ukrainy, USA, Uzbekistanu, Wielkiej Brytanii, Włoch.

W ramach **ceremonii otwarcia Mistrzostw Świata Modeli Kosmicznych**, która odbędzie

się w **dniu 29 lipca (niedziela)**, zaplanowane są między innymi **pokazy akrobacji lotniczej** oraz pokaz śmigłowców **Mi-24 z 56. Bazy Lotniczej w Inowrocławiu**.

Kolejnymi zawodami tak dużej rangi organizowanymi w tym roku przez Aeroklub Włocławski, będą **4. Balonowe Mistrzostwa Świata FAI Juniorów 2018**, które odbędą się w dniach **11 – 16.09.2018 r.**

Do udziału w tych zawodach zgłosiło się 50 pilotów wraz z ekipami z następujących, 16 krajów świata - Australii, Austrii, Belgii, Brazylii, Czech, Danii, Francji, Holandii, Japonii, Litwy, Niemiec, Polski, Rosji, Słowacji, USA i Wielkiej Brytanii. Łącznie około 250 uczestników.

Ceremonia otwarcia Balonowych Mistrzostw Świata odbędzie się w **dniu 12 września (środa)**. Szczegóły odnośnie jej przebiegu zostaną podane wkrótce.

Obie imprezy objęte zostały Patronatem Honorowym przez

Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudę, jako imprezy najwyższej rangi w roku 100-lecia odzyskania Niepodległości przez Polskę.

Będą to pierwsze w historii Aeroklubu Włocławskiego tak wysokiej rangi zawody modelarstwa kosmicznego i baloniarstwa, w ramach których do Włocławka zawitają jedni z najlepszych modelarzy kosmicznych i pilotów balonowych, aby tym razem o tytuł Mistrzów Świata powalczyć na włocławskim niebie.

Zapraszamy Państwa na wyżej wymienione zawody, jak również do odwiedzania oficjalnych stron internetowych zawodów – **www.juniorworlds2018.com** (Balonowe MŚ) oraz **www.spacemodels.pl** (MŚ Modeli Kosmicznych), gdzie znajdą Państwo na bieżąco więcej informacji na temat tych zawodów, jak również do odwiedzania strony internetowej Aeroklubu Włocławskiego – **www.aeroklub.wloclawek.pl**, gdzie również można znaleźć informacje odnośnie wyżej wymienionych Mistrzostw Świata, jak i pozostałych imprez organizowanych w Aeroklubie Włocławskim w roku 2018.

**Kacper Kolibowski
Aeroklub Włocławski
im. Stanisława Skarżyńskiego**

Ciąg dalszy ze s.1

Mistrzostwa Polski oraz Zawody do Pucharu Polski Modeli Latających na Uwięzi

W dniach od 22 do 24 czerwca 2018 na lotnisku Kruszyń Aeroklubu Włocławskiego koło Włocławka, rozgrywane były Mistrzostwa Polski Modeli Samolotów Latających na Uwięzi w klasach F2A, F2A Rodeo, F2B i F2C 2018. W zawodach wzięło udział 45 najlepszych pilotów mo-

deli latających na uwięzi z całej Polski.

Po dwóch dniach zmagania o tytuł Mistrza Polski w uwięziowym modelarstwie lotniczym, poznaliśmy zwycięzców. W konkurencji F2A (modele prędkościowe), zwyciężył Artur MIŚ z Klubu Modelarskiego im. Eugeniusza Kujana w

Wierzawicach. Tuż za nim na podium stanął Robert HOLECZEK z Aeroklubu Włocławskiego, a na miejscu trzecim znalazł się Tomasz SOBALA, również reprezentujący Klub Modelarski im. Eugeniusza Kujana w Wierzawicach.

Zwycięzcą w kategorii F2A Rodeo (modele prędkościowe) zo-

Młodzi modelarze przygotowują swój statek powietrzny do startu.



stał Artur TOMCZYK z Aeroklubu Śląskiego. Drugie miejsce zajął Szymon BECZAŁA – również reprezentant Aeroklubu Śląskiego. Na trzecim miejscu podium stanął natomiast Dariusz KURAS z Klubu Modelarskiego im. E. Kujana w Wierzawicach.

W kategorii F2A/M (modele prędkościowe, juniorzy młodsi) najlepszym okazał się być Tomasz SOKOŁOWSKI z Aeroklubu Śląskiego. Drugie miejsce zajął Robert GRYCMAN, także reprezentujący Aeroklub Śląski. Trzecie miejsce zajął Kacper WALANIA z Klubu Modelarskiego im. Eugeniusza Kujana w Wierzawicach.

Najlepszym wśród zawodników startujących w konkurencji F2B (modele akrobacyjne), okazał się być Krystian BORZĘCKI, reprezentant Aeroklubu Ślą-

skiego. Na drugim miejscu uplasował się Sylwester KUBIK z Aeroklubu Włocławskiego. Natomiast na trzecim miejscu podium „wylądował” Jarosław MIĘSIĄK z Aeroklubu „Orląt” w Dęblinie.

Podobnie, jak w przypadku modeli prędkościowych, tak i w kategorii modeli akrobacyjnych, rozegrano konkurencję F2B/M (juniorzy młodsi). Na pierwszym miejscu podium stanął Mariusz RAKOWSKI z Aeroklubu Łódzkiego. Drugie miejsce wywalczył Szymon ADAMIEC z UKS „Jedynka” Hrubieszów. Trzeci był Filip TABIN z Klubu Modelarskiego w Wierzawicach.

Konkurencja F2C (wyścig zespołowy), okazała się być wyjątkowo udana dla modelarzy Aeroklubu Włocławskiego. Pierwsze miejsce zajął zespół w składzie – Krzysztof

Piotrowski i Michał Dzikowski, modelarze Aeroklubu Włocławskiego. Drugie miejsce ęli – Igor ZIELIŃSKI i Paweł ROZBIEWSKI z Aeroklubu Włocławskiego. Miejsce trzecie zajęli Wacław Golisz i Wojciech Lesiuzajk, duet także reprezentujący Aeroklub Włocławski.

Należy również wspomnieć, że w ramach imprezy, rozegrano również zawody do Pucharu Polski w kategorii F2B. Zwyciężył Krystian BORZĘCKI z Aeroklubu Śląskiego. Drugie miejsce zdobył Jarosław MIĘSIĄK z Aeroklubu Orląt w Dęblinie. Trzeci był Sylwester KUBIK z Aeroklubu Włocławskiego.

W niedzielę, 24 czerwca o godzinie 16.00 na terenie lotniska Kruszyn, odbyło się uroczyste zakończenie zawodów, podczas którego nowych Mistrzów i Wicemistrzów Polski w modelarstwie



Model akrobacyjny z konkurencji F2B .

uwięziowym uhonorowano pucharami, medalami oraz dyplomami Aeroklubu Polskiego.

Były to już kolejne tej rangi zawody modeli na uwięzi zorganizowane przez Aeroklub Włocław-

ski. Ostatnie odbyły się w roku 2017. Tegoroczne zawody przebiegły w sportowej, zaciętej, ale też w pełni koleżeńskej atmosferze.

Jednocześnie Aeroklub Włocławski pragnie zaprosić mieszkań-

ców Włocławka i okolic oraz zainteresowanych z całego kraju na Mistrzostwa Polski Modeli Kosmicznych 2018, które odbędą się już w następny weekend - w dniach od 29.06 do 01.07.2018. Zawody te będą stanowiły ostatni sprawdzian przed Mistrzostwami Świata FAI Modeli Kosmicznych 2018, które z kolei odbędą się już za miesiąc - w dniach 29.07 - 04.08.2018. Więcej informacji na temat powyższych zawodów, znajda Państwo na oficjalnej stronie Aeroklubu Włocławskiego - www.aeroklub.wloclawek.pl.

Kacper Kolibowski
Aeroklub Włocławski
im. Stanisława Skarżyńskiego
Fot. Aurelia Kowalczyk

KALENDARZ ZAWODÓW I IMPREZ LOTNICZYCH AEROKLUBU WŁOCLAWSKIEGO NA ROK 2018

ZAWODY RANGI MIĘDZYNARODOWEJ:

1. Mistrzostwa Świata FAI Modeli Kosmicznych
29.07-04.08.2018.

Włocławek, Polska 2018.

2. Balonowe Mistrzostwa Świata Juniorów Polska 2018
11-16.09.2018.

ZAWODY RANGI MISTRZOSTW POLSKI:

1. Mistrzostwa Polski Modeli Kosmicznych 6-7.07.2018.

2. Festiwal Latawcowy w kon. FLP i LFS pn. „Święto Latawca”
20.10.2018.

ZAWODY RANGI OGÓLNOPOLSKIEJ:

1. Ogólnopolskie Zawody do Pucharu Polski Latających Makiet Samolotów F4 H-P
01.09.2018.

INNE:

Dożynki Gminne Gminy Włocławek
09.09.2018.

1.05.10. - Imprezy i festyny zlecone przez instytucje i firmy, których terminy zostaną ustalone w późniejszym okresie.

Kętrzyn

Koło Przewodników PTTK

lata 1959-2014

cz.1

ważniejsze były wtedy wysiłki zmierzające do zapewnienia wyżywienia, zdobycia mieszkania i pracy. Działania wojenne zniszczyły wiele obiektów architektury, kultury i sztuki. Te, które pozostały wymagały odbudowy, renowacji i konserwacji. Tak było w Kętrzynie i jego okolicach.

Z upływem czasu, gdy miasto zaczęło dźwigać się z wojennej pożogi, turystyka stała się „czynnikiem rozwoju społeczno-gospodarczego i ważnym elementem życia kulturalnego”.

Z początku była to turystyka nieorganizowana, indywidualna, okazjonalna. Gdy w mieście pojawiła się skromna baza noclegowa, zmienił się charakter ruchu turystycznego. Do Kętrzyna, Świętej Lipki czy Gierłochy po roku 1955, zaczęły przyjeżdżać wycieczki. Była to już turystyka zbiorowa, zorganizowana i pobytowa. Ten rodzaj turystyki wymagał ludzi, którzy potrafili zorganizować pobyt, udzielać informacji turystycznych i krajoznawczych dotyczących regionu. Taką rolę zaczęli także wypełniać kętrzyńscy przewodnicy.

Główną atrakcją turystyczną okolic Kętrzyna, w pierwszych powojennych latach, stała się Była Wojenna Kwatera Hitlera w Gierłochy. Po jej rozminowaniu w roku 1955 liczba wycieczek podążających do niej stale wzrastała. Pierwsi przewodnicy, jeszcze bez uprawnień i nie zrzeszeni, aby zgłębić tajniki kwatery, jak wspominał nieżyjący już Leon Pasiuk: „z narażeniem życia ubrani w kombinizony i z latarkami szperali po różnych zakamkach schronów”. Tak zdobytą wiedzę, uzupełnioną o informacje uzyskane od saperów rozmieniających kwaterę i wiadomości pochodzące z innych źródeł, przekazywali turystom. To oni wystąpili z inicjatywą powołania stowarzyszenia, które zajęłoby się organizacją ruchu turystycznego.

18 kwietnia 1959 r. Wojewódzka Rada Narodowa w Olsztynie zarejestrowała Oddział PTTK w Kętrzynie. W jego skład weszła sekcja przewodników, która później nazwana została Kołem Przewodników, a w roku 1961 Biuro Obsługi Ruchu Turystycznego (BORT). Pierwszym prezesem Oddziału PTTK został Tadeusz Tur, wiceprezesem Barbara Psikus, kierownikiem BORT-u Helena Gutkowska, a głównym księgowym Mieczysław Merecki. Biuro Oddziału mieściło się w skromnym pokoiku w ratuszu.

W początkowym okresie swojego istnienia Koło Przewodników borykało się z wieloma problemami. Nie posiadało bazy lokalowej. Przewodnicy spotykali się w różnych miejscach, bywało, że w mieszkaniach członków Koła. Brakowało niezbędnych materiałów dydaktycznych takich jak: mapy, foldery, skrypty, fachowa literatura dotycząca regionu czy metodyka oprowadzania wycieczek. Mimo tych trudności udało się Oddziałowi zorganizować kurs przewodnicki na



Rok 1959. Od lewej: Czesław Jacyno.
Od prawej Czesław Kozakiewicz.
Na leżaku Henryk Lisiecki.

przełomie lat 1959/1960. Jego absolwentami zostali: *Helena Gutkowska, Józef Iwanowski, Czesław Jacyno, Stanisław Klewiński, Edward Korpalski, Czesław Kozakiewicz, Henryk Lisiecki, Zdzisław Lubański, Andrzej Malecki, Andrzej Mieczkowski, Sabina Mikołajczyk, Otton Monkiewicz, Leon Pasiuk, Władysław Rutkowski, Tadeusz Tur*. Pierwszym przewodniczącym Koła został Henryk Lisiecki.

Działalność Koła w pierwszym okresie jego istnienia koncentrowała się głównie na oprowadzaniu wycieczek po, przyczyniały się do wzrostu liczby przewodników. Entuzjazm, zaangażowanie, wytrwałość i społeczne uznanie, a także możliwość uzyskania dodatkowych środków finansowych Zarządami Koła pojawiły się nowe zadania stawiane przez Zarząd



Uczestnicy kursu ze swoimi wykładowcami i przewodnikami . Rok 1985.

Główny i Komisję Przewodnicką PTTK. 17 grudnia 1950 r., na wspólnym Zjeździe PTT (Polskie Towarzystwo Turystyczne powstałe w 1873 r.) i PTK (Polskie Towarzystwo Krajoznawcze powstałe w 1906 r.), zostało dokonane połączenie obu Towarzystw pod nową nazwą: "Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze". Zadania, które postawiło PTTK przed przewodnikami, mimo wielu zmian politycznych i ustrojowych w naszym kraju, są wciąż te same.

Praca przewodnika sprowadzająca się do powszechnie rozumianego oprowadzania wycieczek to daleko idące uproszczenie.

Kętrzyńscy przewodnicy dobrze wiedzieli, że najważniejsze jest:

fachowe udzielanie informacji o kraju, o regionie, o odwiedzanych miejscowościach, o zabytkach, o pomnikach i innych atrakcjach turystycznych.

Realizacja tego zadania wymagała należytego przygotowania merytorycznego i metodycznego.

W swojej pięćdziesięcioletniej historii większość poczynąń Koła koncentrowała się wokół tego zadania.

Każdy z Zarządów Koła w swoich planach pracy na pierwszym miejscu umieszczał szkolenie przewodników, które to, miało różnorodne formy.

Początkiem takiego szkolenia były **kursy** przewodnickie.

Kadrę szkoleniową stanowili przewodnicy, którzy mieli kierunkowe wykształcenie, pewne doświadczenie i określony zasób wiedzy potwierdzony zdobyciem I czy II klasy przewodnickiej. Jak napisał *Mieczysław Smółka* (Jantarowe szlaki, 1979 r.): „Nie sposób wymienić tu wszystkich kolegów, którzy poprzez wykłady i prelekcje, a także poprzez różnego rodzaju skrypty i opracowania dzielili się z nami swymi doświadczeniami i wiedzą. Spośród tych kolegów wymienić tu trzeba przede wszystkim: *Bogdana Wasilenko, Andrzeja Małeckiego, Stanisława Siemińskiego, ks. Antoniego Ząbka*”. Do nich należy dołączyć *Franciszka Charubina, Leona Pasiuka czy Kazimierza Ogrodnika*.

Wspomagali ich koledzy z Olsztyna: Jan Bałdowski — prawnik i geograf działacz Zarządu Głównego

go i Wojewódzkiego PTTK, autor licznych przewodników, folderów i publikacji krajoznawczych (szlaki turystyczne krajowe i regionalne).

Bardzo czynnie udzielali się również: Lucjan Czubiel — historyk sztuki, Wojewódzki Konserwator Zabytków w Olsztynie. Autor licznych prac i publikacji z zakresu architektury, sztuki i konserwacji zabytków; Aleksander Górski — prawnik, działacz Zarządu Głównego i Wojewódzkiego PTTK, wykładowca z zakresu szlaków turystycznych krajowych i regionalnych oraz zagadnień gospodarczych, przewodniczący Wojewódzkiej Komisji Przewodnickiej w Olsztynie; Czesław Herman — prawnik, działacz Zarządu Głównego i Wojewódzkiego PTTK, znawca z zakresu turystyki pieszej i przewodnictwa, wykładowca historii regionu; dr Alfons Franciszek Klonowski — etnograf, były kustosz Muzeum Mazurskiego i organizator Muzeum Etnograficznego w Olsztynie, propagator ochrony kultury ludowej; Henryk Langowski — działacz przewodnicki Zarządu Głównego i Wojewódzkiego PTTK, wykładow-



Rok 1977 wycieczka do Białegostoku.

ca z zakresu dziejów Olsztyna; dr Romuald Odoj — archeolog, konserwator zabytków archeologicznych, wicedyrektor Muzeum Okręgowego w Olsztynie, autor licznych prac i publikacji z archeologii, inż. Jan Panfil — leśnik, długoletni Wojewódzki Konserwator Przyrody, autor licznych prac, opracowań i publikacji z zakresu ochrony przyrody; dr Józef Wierczak — etnograf, długoletni kustosz Muzeum Mazurskiego w Olsztynie oraz dyrektor Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku; Aleksander Omiljanowicz — literat, pochodzący z Białegostoku, był on autorem wielu wydawnictw i publikacji historycznych dotyczących dziejów Suwalszczyzny i Białostocczyzny z lat 1939—1947. Organizatorem kursów przewodnickich do roku 1990 był Zarząd Oddziału PTTK w Kętrzynie, przeprowadził on 12 kursów na których uprawnienia uzyskało 174 przewodników.

Po roku 1990 kursy organizowały inne instytucje upoważnione do tego rodzaju działalności. Dzięki tym kursom Koło powiększyło się o 42 przewodników. W komisjach egzaminacyjnych, do przeprowadzania egzaminów na przewodnika, powołanych przez

Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego w 1993 r. brali udział: Franciszek Charubin, Władysław Filipczuk, Stanisław Siemiński, Czesława Stępień, Bogdan Wasilenko.

Inną formą zdobywania wiedzy były **spotkania szkoleniowe**, które od roku 1971 w większości odbywały się w Kętrzynie w „Piwnicy PTTK” przy ul. Pocztowej 5, wcześniej 1 Maja 5. Spotkania te w istotny sposób wzbogacały wiedzę przewodników. Prowadzącymi szkolenia w pierwszym okresie funkcjonowania Koła byli sami przewodnicy. Niektórzy z nich opracowali niezbędne materiały w postaci skryptów: *Ks. Antoni Ząbek* - Święta Lipka. 1965 r.; *Stanisław Siemiński* - Wychowawcze oddziaływanie wycieczek krajoznawczych 1969 r.; *Bogdan Wasilenko* - Prusy Wschodnie w okresie II wojny światowej 1970 r.; *Antoni Komar* - Informacja dla przewodników o kwaterze Hitlera 1971 r.; *Bogdan Wasilenko* - Filiponi na ziemi mazurskiej 1971 r. - Szlak wodny Węgorzewo - Ruciane Nida. 1971 r. - Suwalszczyzna trasa I: Suwałki - Augustów-Sejny - Wigry - Stary Folwark 1971 r. - Suwalszczyzna trasa II: Puszcza Borecka-Góldap-Żytkiejmy-Wizajny - Je-

niowo-Krzywulka - jez. Hańcza. 1973 r.; *Franciszek Charubin* - Tablice pamiątkowe, pomniki oraz miejsca martyrologii znajdujące się na terenie Warmii i Mazur. 1976 r.; *Andrzej Malecki* - Wilczy Szaniec w Gierłożu 1976 r. (współautor); *Stanisław Siemiński* - Orowadzanie wycieczki po byłej wojennej kwaterze Hitlera w Gierłożu 1978 r.

26.02.2009 r. odbyło się spotkanie szkoleniowe z udziałem Honorowego Członka Koła - Bogdana Wasilenko.

Z upływem lat środki finansowe koła pozwalały zapraszać prelegentów spoza Kętrzyna.

Tymi prelegentami byli: - dr Stanisław Archemczyk (1989 r. „Kolegiaty Jezuitów w Braniewie i w Reszlu”), - dr Jan Chłosta (1989 r. „Walka o polskość na Warmii i Mazurach w okresie międzywojennym”), - mgr inż. Piotr Grabowski (1989 r. „Zabytki Dobrego Miasta, Ornety i Fromborka”), - mgr Andrzej Rzempełuch (1989 r. „Architektura gotycka na Warmii”). - ks. prof. Henryk Madej (2000 r. „Dziedzictwo sztuki europejskiej, jej aspiracje rozwój i troska o jej bezpieczeństwo”).

Wielokrotnie zdarzało się, że w zależności od tematów szkoleń

spotkania odbywały się w innych miejscach poza „Piwnicą”. I w tym miejscu wymienić należy: > Ryn (1981 r. „Ryby w jeziorach mazurskich”, „Ptaki nad jeziorami mazurskimi”), > Św. Lipkę (1995 r. „Działalność Zakonu Jezuitów w Polsce”),

> Kościół Ewangelicko-Augsburski w Kętrzynie (1995 r. Historia i zasady wiary w Kościele Ewangelicko-Augsburskim”- prelegent, ks. Rudolf Bażanowski), > Cerkiew Prawosławna w Kętrzynie (1995 r. „Historia i obrządki w cerkwi” – prelegent ks. Witallis Czyżewski), > Reszel (1996 r. „Praca artysty rzeźbiarza” - prelegent, kustosz Bolesław Marszał), > Zamek w Kętrzynie (1995 r. „Fotografie Rastenburga w XIX i XX w.”- pracownik muzeum Tadeusz Korowaj), > Kościół Chrześcijan Baptystów w Kętrzynie (1997 r. – prowadzący ks. Andrzej Seweryn), > Cerkiew Greko-Katolicka w Kętrzynie (1997 r. Ojciec Julian Harasim), > Kościół Zielonoświątkowy Zbór „Batel” (1997 r. – prowadzący, pastor A. Plewiński), > Muzeum Mazurskie w Owczarni (1999, 2000 r. „Historia i przyszłość Muzeum Mazurskiego”- prowadzący właściciel muzeum Aleksander Puszek), > Karolewo (1997 r. „Karolewo wczoraj i dziś” - prowadzący szkolenie kol. Edward Korpalski), > Stado Ogierów w Kętrzynie (1999 r. „Działalność firmy na rzecz turystyki”), > Lotnisko w Wilamowie (1999 r. „Plany zagospodarowania i wykorzystania lotniska do celów turystycznych”- prowadzący, właściciel lotniska Tadeusz Tołwiński), > Zamek w Kętrzynie (1999 r. „Krajobraz architektoniczny Rastenburga/Kętrzyna do 1945 r.” - pracownik muzeum Tadeusz Korowaj), > Zamek w Kętrzynie (2000 r. „Wielcy mieszkańcy naszego grodu”- pracownik muzeum Tadeusz Korowaj), > Zamek w Kętrzynie (2000 r. „Zamek w Kętrzynie w świetle najnowszych badań naukowych” - pracownik muzeum Mariusz Wyczółkowski), > Centrum Kształcenia Ustawicznego w Kętrzynie (2003 r. „Historia Kętrzyna i okolic” – prelegent, red. Gazety Kętrzyńskiej Mariusz Kwiatkowski).

Czasopisma, które przez wiele lat Zarząd Oddziału prenumerował i przekazywał Kołu, pozwalały przewodnikom zdobywać wiedzę dotyczącą nie tylko regionu ale i kraju. Były nimi: „Jantarowe Szlaki”, „Gościniec”,



Ryszard Krupa przewodnik turystyczny po Warmii i Mazurach w czasie pracy biurowej.

„Warmia i Mazury”, „IMT”, „Mówią Wieki”.

Duże znaczenie w zdobywaniu wiedzy miały **wycieczki szkoleniowe**.

W pierwszym okresie działalności Koła wypracowany fundusz przewodnicki praktycznie w całości pozostawał do dyspozycji Zarządu Oddziału. Wzrost ruchu turystycznego powodował powolny wzrost dochodów Oddziału i rzecz jasna wzrost funduszu przewodnickiego. Pozwolił on organizować wycieczki szkoleniowe poza Kętrzyn. Pierwszą wielką eskapadą była wycieczka w Bieszczady w roku 1968. Radość była tym większa, że przewodnicy pojechali „swoim” autobusem, który Oddział otrzymał w styczniu 1968 r. Spośród ogromnej ilości wycieczek warto wymienić niektóre: 1965 Kętrzyn – Gdańsk - Gdynia – Sopot – Kętrzyn; 1966 Kętrzyn – Srokowo – Barciany – Mołtajny - Drogosze-Kętrzyn; 1966 do Cukrowni w Kętrzynie; 1967 Kętrzyn -Św. Lipka –Reszel – Kętrzyn; 1967 Kętrzyn-Lidzbark Warmiński –Frombork – Morąg – Dobrze Miasto – Kętrzyn; 1967 Kętrzyn –Olsztyn –Nidzica – Działdowo -Hawa –Kętrzyn; 1968 Kętrzyn –Warszawa –Sandomierz - Krosno-Ustrzyki Dolne- Ustrzyki Górne –Przemyśl -Jarosław-Łańcut-Kętrzyn; 1977 Kętrzyn -Warszawa-Kętrzyn; 1977 Kętrzyn –Białystok– Bohoniki -Kruszyniany-Kętrzyn; 1977 Kętrzyn -Suwałki-Kętrzyn; 1977 Kę-

trzyn; 1978 Kętrzyn –Opinogóra – Pułtusk –Kętrzyn; 1978 Kętrzyn-Lidzbark Warmiński –Grunwald – Pieniężno – Frombork –Kętrzyn; 1985 Kętrzyn – Ogródki –Ełk –Augustów – Studzieniczna – Sejny-Wigry -Suwałki -Puńsk- Wiżajny –Gołdap – Stańczyki -Węgorzewo-Kętrzyn; 1986 Kętrzyn - Myszyniec – Przasnysz – Ciechanów – Opinogóra –Czerwińsk -Żelazowa Wola- Niepokalanów – Palmiry - Warszawa-Kętrzyn; 1987 Rezerwat przyrody: Gązwa, Kulka, Lipowiec, Sołtysek, Galwica, Koniuszka, Orłowo Małe, Źródła Łyny, organizator Mirosław Banach Przewodniczący Wojewódzkiej Komisji Ochrony Przyrody; 1989 Kętrzyn-Giżycko (PKP)-Giżycko -Kruklanki (PKS)- Kruklanki-Ogonki (spływ kajakowy)-Kętrzyn (PKS); 1988 Rezerwat przyrody: Sosny Taboriskie-Bory Tucholskie-Muzeum Borów Tucholskich- Smołdzino-Skansen Słowiński - jez. Łebsko - jez. Żarnowiecki- Żarnowiec-Nadmorski Park Krajobrazowy –Władysławowo – Przylądek Rozewie - Chałupy- Jastarnia –Jurata – Hel; wycieczka zorganizowana przez Mirosława Banacha na zakończenie kursu Strażników Przyrody; 1988 Rajd pieszy w Pieninach; 1989 Kętrzyn-Stoczek Warm. - Lidzbark Warm. – Kętrzyn; 1990 Spływ kajakowy rzeką Krutynią na trasie: Sorkwity – Biełki –Sorkwity; 1990 Kętrzyn- Sowieck –Kłajpeda –Pałanga –Kaliningrad – Kętrzyn; 1991 Rezerwat przyrody w Puszczy Piskiej: Ba-

ranowo – Łuknajno –Mikołajki - Kętrzyn; 1995 Kętrzyn - Dobro Miasto –Buczyniec -Kwidzyn –Malbork–Tczew - Pelplin-Kętrzyn; 1996 Kętrzyn - Bisztynek-Stoczek Warmiński - Lidzbark Warmiński-Orneta - Cdn.
 Lisunie- Strzałowo -jez. Piernos – Nadleśnictwo Borki- Kętrzyn; 1995 Kętrzyn - Dobro Miasto –Buczyniec -Kwidzyn –Malbork–Tczew - Pelplin-Kętrzyn; 1996 Kętrzyn - Bisztynek-Stoczek Warmiński - Lidzbark Warmiński-Orneta - Cdn.
 Pierśławek –Piecki –Krutyn – Kętrzyn; 1997 Biebrzański Park Narodowy; 1998 Kętrzyn- Barciany -Jęglawki-Srokowo -Mamerki-Sztynort- Giżycko –Kętrzyn; 1998 Po Ziemi Suwalskiej; 2003 Lublin i okolice; 2004 Trasa „Szlak Piastowski”; 2005 Gmina Srokowo; 2008 Muzeum Powstania War-
 Zakręt –Zgon -Wojnowo-Widryny – Ruciane –Popielno –Wejsuny – Pisz –Pogubie Zdory -Wysoki Ostrów. Wycieczkę zorganizowała Oddziałowa Komisja Ochrony Przyrody; 1992 Trasa „Mazury Garbate” Kętrzyn- Węgorzewo-Banie Mazurskie - Gołdap-Cisowy Jar-Kowale Oleckie – Stańczyki-Puszcza Romnicka- Kętrzyn; 1994 Kętrzyn – Kaliningrad – Kętrzyn; 1995 Puszcza Piska i okolice; 1995 Kętrzyn -Diabla Góra-Rapa- Goł-

Opracował:
Ryszard Krupa
przewodnik turystyczny
po Warmii i Mazurach
tel.503895828
rysard.krupa@wp.pl

Bezemisijny transport publiczny

Szczecin, Gdynia i Polkowice otrzymają w sumie ponad 12 mln zł dotacji z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na bezemisijny transport publiczny. Dzięki temu po ulicach trzech miast będzie jeździło łącznie czternaście nowych autobusów elektrycznych, których zakup oszacowany na ponad 37 mln zł. Kolejnym beneficjentem może zostać Poznań.

Źródłem wsparcia ekologicznego transportu, którego ideę od kilku lat promuje m.in. Ministerstwo Środowiska, będzie program priorytetowy NFOŚiGW pn. *System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme)*, Część 2) *GE-PARD – Bezemisijny transport publiczny*. Jego budżet na lata 2017-2020 to 200 mln zł, z czego do 41 mln zł zarezerwowano na dotacje, a 159 mln zł na pożyczki.

W naborze, który odbywał się od 4 września 2017 r. do 30 marca 2018 r., do dofinansowania zakwalifikowały się ekologiczne przedsiębiorstwa transportowe trzech miast. W maju br. umowy o dofi-

nansowanie zakupu autobusów elektrycznych podpisano ze Szczecinem, Gdynią i Polkowicami. Łączna wartość tych umów wynosi ok. 37,3 mln zł, przy wsparciu ok. 12,4 mln zł. Kolejny, czwarty wniosek – z Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Poznaniu Sp. z o.o. (MPK) – jest jeszcze na etapie procedowania.

Szczecin wyda na swoje przedsięwzięcie 18,4 mln zł (18 450 000 zł), przy udzielonej przez NFOŚiGW dotacji w wysokości 6 mln zł. Za te pieniądze sfinansuje zakup sześciu autobusów elektrycznych. Tyle samo (sześć) autobusów kupi Gdynia, ale zapłaci za nie 15,5 mln zł (15 510 300 zł), przy dotacji 5 mln zł (5 044 000 zł). Polkowice natomiast za 3,4 mln zł (3 426 370) – uwzględniając dotację 1,4 mln zł (1 368 908 zł) – zainwestują w dwa autobusy elektryczne. O ile poznański wniosek o dofinansowanie zostanie ostatecznie zatwierdzony przez Ministra Środowiska, to także w stolicy Wielkopolski pojawi się sześć ekologicznych autobusów i sześć ładowarek. Tamtejsza spółka MPK zaplanowała, że przeznaczy na to prawie 19 mln zł (18

942 000 zł), biorąc pod uwagę możliwości dotacyjnego (5 280 000 zł) i pożyczkowego (9 720 000 zł) wsparcia z Narodowego Funduszu.

Program pn. *System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme)*, Część 2) *GE-PARD – Bezemisijny transport publiczny* przewiduje możliwość zakupu nowych autobusów elektrycznych (na ten cel można ubiegać się o dotacje) oraz modernizacji lub budowy stacji ładowania pojazdów publicznego transportu zbiorowego w zakresie dostosowania do autobusów elektrycznych (przeznaczone są na to pożyczki), przy czym stacja ładowania będzie wykorzystywana wyłącznie do obsługi publicznego transportu zbiorowego. Intensywność dofinansowania zależy od formy: dotacje są udzielane do 40% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia na zakup autobusów elektrycznych, z kolei pożyczki do 100% różnicy pomiędzy wartością kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia a dotacją na dofinansowanie autobusów elektrycznych oraz infrastruktury i zarządzania, polegającej na modernizacji lub budowie stacji ładowania pojazdów publicznego transportu zbiorowego w zakresie dostosowania do autobusów elektrycznych.

Ślawomir Kmiecik
Donata Bieniecka
NFOŚiGW

Trochu straszno, trochu śmieszno

Kiedy rok temu Prezydent RP Andrzej Duda zapowiedział odwołanie się do Narodu i przeprowadzenie referendum w sprawie zmiany Konstytucji RP – ucieszyłem się i ja i moi koledzy z Poselskiego Zespołu na rzecz Nowej Konstytucji. Zespół założyliśmy zaraz na początku kadencji w przekonaniu, że Konstytucja RP z 1997 r. wymaga pilnej zmiany bo właśnie nie określa tego co powinna, a za to obiecuje Polakom jakieś gruszki na wierzbie.

Obecna Konstytucja RP wprowadza bałagan w relacje między poszczególnymi ośrodkami władzy. I tak np. prezydent wybierany jest w powszechnych wyborach, jest zwierzchnikiem np. sił zbrojnych, mianuje ministrów, ale tych ministrów powołuje Sejm i premier parlamentarnej większości. I tak w samej konstytucji tkwi źródło stałego konfliktu między premierem, a prezydentem – widzieliśmy to i za Millera i Kwaśniewskiego i widzimy obecnie.

Podobnie chaotycznie Konstytucja opisuje sposób funkcjonowania władzy sądowniczej, czego efekty widzimy w obecnej kadencji kiedy rząd wprowadza zmiany, a opozycja twierdzi, że są to zmiany niekonstytucyjne. Gdyby przepis był jasny, nie byłoby żadnych wątpliwości kto powołuje kogo i kto ma prawo go odwołać.

Te konstytucyjne sprzeczności są oczywiste i są źródłem wielu patologii, w tym patologii dotyczących zwykłych obywateli np. poprzez fatalne funkcjonowanie polskich sądów. Sądy w Polsce funkcjonują źle, nawet bardzo źle – ale nie dlatego, że Polacy są gorsi od Niemców, Anglików czy Amerykanów. Ale dlatego, że źle i bardzo błędnie określono ustrojową konstrukcję sądów. Przecież sędziowie funkcjonują faktycznie jak specja-

na kasta społeczna, która stoi ponad prawem i ma władzę najwyższą w państwie. W obecnej Konstytucji RP zupełnie pominięty został NARÓD, który jest suwerenem i w państwie prawa ON, czyli NARÓD, właśnie wybiera wszelką władzę w tym również sądowniczą, czyli sędziów. A następnie NARÓD kontroluje również sędziów z wykonywanej pracy na rzecz NARODU, bo sędziowie są w służbie NARODU,

czyli państwa, bo NARÓD tworzy państwo, i nie ma odwrotnie. I NARÓD kontroluje pracę sędziów przede wszystkim przy pomocy massmediów, czyli prasy. A w Polsce jest odwrotnie, sędziowie funkcjonują bez żadnej kontroli NARODU tak jak specjalna kasta społeczna. Tak więc, jest bardzo pilna potrzeba zmiany Konstytucji RP, jest to konieczność oczywista i superpilna. Wydawało się, że ubiegłoroczna zapowiedź Prezydenta RP działania w tym kierunku dawała nadzieję, że ten konieczny proces się rozpocznie.

Tymczasem mijały tygodnie i Kancelaria Prezydenta nie podejmowała żadnych działań w tym kierunku. Nie przedstawiano w publicznych mediach debaty na tematy konstytucyjne, nie sięgano do



Janusz Antoni Sanocki (ur. 5 marca 1954 w Nysie) – polski dziennikarz, polityk, działacz opozycji antykomunistycznej w PRL, samorządowiec, burmistrz Nysy w latach 1998–2001, poseł na Sejm VIII kadencji.

W 1979 ukończył studia na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie na Wydziale Organizacji i Zarządzania. W tym samym roku podjął pracę w Fabryce Pomocy Naukowych w Nysie. Następnie był zatrudniony w Nyskim Przedsię-

biorstwie Budowlanym i Opolskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Przemysłowego nr 1. W 1993 zaczął kierować lokalnym tygodnikiem „Nowiny Nyskie”.

Jest autorem książek („Powódź w Nysie” - 1997, „WoJOWnicy z 2005 i Za oknem mur, kolczasty drut... z 2008), a także licznych publikacji w prasie krajowej i lokalnej.

W 1980 należał do założycieli NSZZ „Solidarność” w Nysie. Kierował MKZ Ziemi Nyskiej, był

opinii obywateli. Na nasze dwa pisma skierowane do Prezydenta RP Andrzeja Dudy oferujące współpracę Poselskiego Zespołu w organizowaniu obywatelskiej dyskusji nie otrzymaliśmy w zasadzie odpowiedzi. Mniej więcej po pół roku w wielu miastach Polski odbyły się spotkania pracowników prezydenckiej Kancelarii gdzie dyskutowano na tematy konstytucji. Miały to być konsultacje. Uczestniczyłem w takim spotkaniu w Opolu mając nadzieję, że w jakiś sposób zgłaszane problemy dotrą do Prezydenta RP Andrzeja Dudy.

I oto po ponad roku od zapowiedzi referendum Prezydent RP opublikował listę 15 pytań jakie miałyby być przedmiotem konstytucyjnego referendum. Spośród tych pytań zaledwie pierwsze trzy mogą być uznane za pytania konstytucyjne. Zdecydowana większość pytań po prostu do konstytucyjnego referendum pasuje jak pięść do nosa. Nie ma na świecie bowiem państwa, które wpisałoby do konstytucji takie sprawy jak wiek emerytalny, które gwarantowałyby konstytucyjnie programy socjalne (500+) czy przynależność do sojuszy. To wszystko są sprawy bieżące i rozwiązuje się je ustawami. Wpisanie do Konstytucji ot choćby wieku emerytalnego byłoby po prostu nadużyciem i głupotą. Średni wiek życia ludzi się zmienia i nie sposób tych kwestii regulować w ustawie zasadniczej, bo ona nie jest do tego celu; takie kwestie reguluje się ustawami.

A co powiedzieć o pytaniu o przynależność do Unii Europejskiej? A jak się Unia rozwiąże albo zmieni nazwę to Polska będzie musiała zmienić Konstytucję? Na litość! Takich spraw nie reguluje się w Konstytucji – żadne państwo tego nie czyni w sposób zaproponowany przez prezydenta.

Ale są państwa w których sędziowie nie mają immunitetów i są wybierani w wyborach powszechnych. Tylko Prezydent RP Andrzej Duda jakby o tym nie wiedział i pomija tę kwestię zupełnym milczeniem. Wygląda na to, że specjalna kasta społeczna będzie w dalszym ciągu specjalną kastą społeczną. To po co nam zmiana Konstytucji RP?

delegatem na I Krajowy Zjazd Delegatów związku w Gdańsku. We wrześniu 1981 współtworzył i stał na czele nyskiego **Klubu Służby Niepodległości**. Po wprowadzeniu **stanu wojennego** 13 grudnia 1981 został **internowany**, przebywał w obozach internowania w **Opolu, Grodkowie, Kamiennej Górze, Głogowie, Nysie, Uhercach**. Zwolniony został 10 grudnia 1982, zaangażował się w podziemną działalność wydawniczą i samokształceniową.

W 1985 za działalność opozycyjną aresztowany, po pięciu miesiącach pobytu w areszcie skazano go na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. W 1986 inicjował powstanie jawnej regionalnej struktury związkowej – Tymczasowej Rady Regionalnej NSZZ „Solidarność” Śląska Opolskiego. W 1989 brał udział w obradach **Okrągłego Stołu** jako ekspert w zespole polityki mieszkaniowej, w tym samym roku w okresie **wyborów** współorganizował kampanię „Solidarności” w **województwie opolskim** (jako wiceprzewodniczący wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego). Wycofał się następnie z działalności związkowej.

W 1990 utworzył nyski Komitet Obywatelski, który wygrał pierwsze wybory samorządowe w Nysie. W 1991 został członkiem **Kongresu Liberalno-Demokratycznego**, w latach 1992–1993 należał do **Unii Polityki Realnej**. W 1993 wycofał się z partyjnej aktywności i założył lokalne stowarzyszenie Liga Nyska. Od 1996 związany z Ruchem na rzecz Jednomandatowych Okręgów Wyborczych.

W 2000 został wybrany na prezesa Stowarzyszenia na rzecz Zmiany Systemu Wyborczego „JOW”. Pełnił tę funkcję do 2008. Od 1994 do 2006 był radnym rady miejskiej w Nysie, a w latach 1998–2001 sprawował urząd **burmistrza Nysy**. W 2006 został wybrany do rady **powiatu nyskiego**.

Europejskiego w 2009 jako bezpartyjny bez powodzenia ubiegał się o mandat europosła z ramienia **Prawicy Rzeczypospolitej w okręgu wyborczym Katowice**. Pełnił funkcję pełnomocnika okręgowego tej partii w Opolu. W wyborach samorządowych w 2010 i w 2014 uzyskiwał reelekcję do rady powiatu z listy Ligi Powiatu Nyskiego. W **wyborach parlamentarnych w 2011** został kandydatem **Prawa i Sprawiedliwości** do Senatu w **okręgu nr 51** (jako bezpartyjny). Po ujawnieniu przez media wypowiedzi dla białoruskiej telewizji, w których Janusz Sanocki miał zarzucać polskim mediom kreowanie nieprawdziwego obrazu Białorusi, poparcie PiS jeszcze przed wyborami zostało wycofane.

Od 2011 r. blisko współpracował z **Pawłem Kukizem** organizując szereg imprez ogólnokrajowych (np. Kongres Protestu – Warszawa 2012, Kongres Oburzonych w Gdańsku – marzec 2013) a następnie w kampanię Pawła Kukiza przed **wyborami prezydenckimi w 2015**. W **wyborach parlamentarnych w tym samym roku** utworzył listę wyborczą zorganizowanego przez niego **komitetu wyborczego wyborców** w okręgu opolskim. Uzyskał mandat posła VIII kadencji, otrzymując 15 705 głosów. Nie został przyjęty do **klubu parlamentarnego Kukiz'15** i pozostał posłem niezrzeszonym.

W Sejmie w listopadzie 2015 r. zainicjował powstanie Poselskiego Zespołu na rzecz Nowej Konstytucji. Zespół zorganizował trzy konferencje w Sejmie RP dla osób pokrzywdzonych przez sądy i prokuraturę, wydał dwa raporty na temat sądowego bezprawia w Polsce i opracował projekt ustawy o ustroju sądów powszechnych.

Po ogłoszeniu przez Prezydenta RP zamiaru przeprowadzenia referendum konstytucyjnego, Poselski Zespół zgłosił poparcie tej akcji.

Od urodzenia mieszka w Nysie. Żonaty, jest ojcem trzech córek.

W wyborach do Parlamentu

Wiedza o tym co jest materia konstytucyjną, a co absolutnie nie może się w Ustawie Zasadniczej znaleźć jest dostępna dla każdego, kto przez chwilę choć na ten temat pomyśli. Na pewno powinien ją posiadać student pierwszego roku prawa.

Tymczasem, doktor prawa pre-

zydent średniej wielkości państwa europejskiego dr praw Andrzej Duda tej wiedzy nie wykazuje i chce pytać Polaków na temat ochrony ciąży i wieku emerytalnego. Z listy prezydenckich pytań do referendum konstytucyjnego powiało nie tylko śmiesznością, ale i grozą. Jeśli to jest poziom prezydenta, to kto rzą-

dzi tym nieszczęsnym krajem? Boże miej nas w opiece!

Janusz Sanocki
poseł na Sejm RP
(niezrzeszony) z Nysy

KOMUNIKAT poselski, s.74

Oświadczenie Ministerstwa Sprawiedliwości

Ministerstwo Sprawiedliwości odrzuca twierdzenia Najwyższej Izby Kontroli, jakoby niezgodnie z prawem przekazało środki z Funduszu Sprawiedliwości na działalność Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

NIK uważa, że ustawa o CBA mówi o finansowaniu Biura wyłącznie ze środków budżetu państwa. Ministerstwo Sprawiedliwości podkreśla, że w ustawie nie ma takiego ograniczenia, zaś ustawa z lipca 2017 roku wręcz nakazała Funduszowi Sprawiedliwości finansowanie ustawowych zadań jednostek sektora finansów publicznych, czyli m.in. CBA, związanych właśnie z wykrywaniem i zapobieganiem przestępczości. Nie ma żadnych wątpliwości, że to główne zadania CBA. Co więcej przekazana kwota została ujęta w planie finansowym Funduszu w pozycji „inne działania”, który został zatwierdzony m.in. przez Ministerstwo Finansów i Sejmową Komisję Finansów Publicznych.

Ministerstwo Sprawiedliwości oświadcza, że przyjęcie wniosków NIK miałyby skrajnie negatywne społecznie skutki, bowiem oznaczałyby likwidację pomocy dla ofiar przestępstw realizowanej przez podmioty państwowe.

Ministerstwo musiałyby nie tylko zakończyć ogólnopolski program wsparcia osób pokrzywdzonych realizowany przez Ochotnicze Straże Pożarne, skierowany do wszystkich, ponad 16 tysięcy jednostek OSP w całym kraju, ale mogłyby być zmuszone do odebrania przekazanego już strażakom sprzętu do ratowania zdro-

wia i życia.

Dzięki środkom z Funduszu Sprawiedliwości wszystkie jednostki, które złożą wnioski, otrzymują dotacje na zakup specjalistycznego medycznego wyposażenia. W Polsce co o roku dochodzi do kilkuset tysięcy wypadków i kolizji, w których giną tysiące ludzi, a dziesiątki tysięcy odnosi poważne obrażenia. Ochotnicy z OSP są bardzo często pierwsi na miejscu wypadku, który w rozumieniu prawa jest przestępstwem drogowym, i tylko dzięki ich umiejętnościom wielu rannym, w rozumieniu prawa: pokrzywdzonym w wyniku przestępstwa, udało się uratować życie. Wyposażenie tych jednostek w specjalistyczny sprzęt medyczny jest wręcz obowiązkiem państwa, a obowiązek ten wypełnia właśnie Fundusz Sprawiedliwości.

Ministerstwo Sprawiedliwości oświadcza, że celem Funduszu Sprawiedliwości jest realna pomoc tym, którzy doznali krzywdy albo nieszczęścia. I zadania te Fundusz wypełnia sumiennie. Po raz pierwszy od jego utworzenia tak duże pieniądze - od 2017 r. 160 mln zł - tak szeroko trafiają do osób rzeczywiście pokrzywdzonych i służą zapobieganiu nieszczęściu.

Fundusz rozporządza pieniędzmi, które sądy zasądza od sprawców przestępstw. Środki te - pochodzące z kieszeni ludzi, za sprawą których stała się komuś krzywda - zaczęły czynić wyłącznie dobro. Wspomagają pokrzywdzonych w wypadkach i wskutek innych przestępstw, służą finansowaniu wciąż rozrastającej się

sieci pomocy pokrzywdzonych i organizowaniu dla nich pomocy psychologicznej i prawnej, są to również środki, które mają zapobiegać przestępstwom, tak by ból i nieszczęście dotyczyły jak najmniejszą grupę ludzi.

Ministerstwo Sprawiedliwości podkreśla, że wszystkie środki z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej - Funduszu Sprawiedliwości - zgodnie z przepisami ustawy, Kodeksu karnego wykonawczego oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości - są przeznaczane wyłącznie na pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwami, ich rodzinom oraz świadkom, na działania prewencyjne i przeciwdziałanie przyczynom przestępczości oraz pomoc postpenitencjarną.

Działalność Funduszu Sprawiedliwości jest transparentna, jawna i powszechnie dostępna, a zasady przyznawania dotacji, szczegółowe warunki ogłaszanych konkursów czy naborów wniosków, a także listy beneficjentów konkursów wraz z przyznanymi sumami są publicznie prezentowane na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości oraz w Obecnie dzięki zreformowanemu Funduszowi Sprawiedliwości od stycznia 2017 r. na bezpośrednią pomoc osobom pokrzywdzonym przekazano i będzie nadal przekazywane ponad 160 mln zł. W ubiegłych latach pomoc ta była 10-krotnie niższa.

Jan Kanthak
Ministerstwo Sprawiedliwości RP

Bezpieczeństwo ofiar przestępstw przełomowe zmiany w Systemie Dozoru Elektronicznego

Ministerstwo Sprawiedliwości jest gotowe na wejście w życie nowych rozwiązań prawnych, które zwiększają ochronę ofiar przestępstw i umożliwiają precyzyjne monitorowanie groźnych sprawców. Działający pod nadzorem Ministerstwa Sprawiedliwości System Dozoru Elektronicznego (SDE) został wyposażony w urządzenia, dzięki którym stał się jednym z najnowocześniejszych takich systemów na świecie.

Mamy znakomite narzędzie, które nie tylko pozwoli na skuteczną ochronę ofiar przestępstw, ale też jest ok. 10 razy tańsze niż odbywanie przez skazanych kary w zakładzie zamkniętym. A np. niepłacący alimentów dzięki temu systemowi mogą zarabiać, czyli takie rozwiązanie przyczynia się do spłacania zobowiązań – mówił Minister Sprawiedliwości Zbigniew Ziobro, podczas konferencji prasowej, jaka odbyła się 12 czerwca br.

W konferencji wzięli też udział Patryk Jaki, Wiceminister Sprawiedliwości, który zajmował się pracami legislacyjnymi dotyczącymi SDE. – W 2015 roku przystąpiliśmy do odbudowy systemu, który – gdy Minister Ziobro zostawał Prokuratorem Generalnym – był w zapaści – stwierdził. Podkreślał też wyjątkową skuteczność takich rozwiązań – niewielki odsetek powrotu na drogę przestępczą przez noszących te urządzenia.

Z dziennikarzami spotkał się też gen. Paweł Nasiłowski, dyrektor Biura Dozoru Elektronicznego Centralnego Zarządu Służby Więziennej, którego Minister Ziobro nazwał „ojcem” nowego systemu. General zaprezentował działanie nowoczesnych urządzeń.

Przygotowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości zmiany ustawowe, a także towarzyszące im

inwestycje w sprzęt, sprawiają, że polski System Dozoru Elektronicznego osiągnął najwyższy poziom technologiczny. W postępowaniu przetargowym zabezpieczyło ponad 7 tys. urządzeń monitorujących. Pozwola one na dokładną kontrolę nad groźnymi przestępcami oraz zapewnią skuteczną ochronę np. ofiar gwałtów. Dostawcą sprzętu jest krajowe konsorcjum, co przyczynia się do wspierania polskiej innowacyjnej produkcji.

Bezpieczeństwo pokrzywdzonych

Dzięki SDE będzie można m.in. precyzyjnie monitorować, czy sprawca gwałtu zbliża się do osoby chronionej. Zgwałcona osoba nie będzie już się bać, że gwałcieciel po wyjściu z więzienia znów znajdzie się w jej otoczeniu i będzie ją prześladować. Nowa regulacja przygotowywana przez resort sprawiedliwości przewiduje, że sąd – na wniosek ofiary gwałtu – będzie musiał zastosować wobec skazanego dodatkowy środek karny w postaci zakazu zbliżania się do pokrzywdzonego. Zakaz zbliżania się będzie kontrolowany właśnie w Systemie Dozoru Elektronicznego.

Wprowadzający nowe rozwiązanie projekt ustawy, przygotowany w Ministerstwie Sprawiedliwości, został przyjęty przez rząd i uchwalony przez Sejm 12 kwietnia 2018 r. oraz podpisany przez Prezydenta 25 maja 2018 r. Ustawa ukazała się w Dzienniku Ustaw pod poz. 1010, weszła w życie 1 czerwca 2018 r.

Jak to działa

Sąd może orzec zakaz zbliżania się do osoby (najczęściej granicą jest 200 metrów). Osoba chroniona otrzymuje lokalizator, który może nosić jak telefon. Urządzenie wysyła sygnał do Centrali Monitorowania SDE, dzięki czemu na monito-

rze widać dokładnie miejsce pobytu chronionej osoby. Lokalizator pełni również rolę komunikatora – można przez niego ostrzec o zbliżającym się zagrożeniu. Urządzenie ma również przycisk do wezwania natychmiastowej pomocy. W nowej wersji urządzenie jest mniejsze, bardziej funkcjonalne oraz – co istotne – wyposażone w funkcję obsługi dwóch stref bezpieczeństwa (np. 200 metrów od sprawcy i granicy posesji).

Sprawca przestępstwa ma założoną na nogę bransoletę z nadajnikiem GPS, przypominającą kształtem duży zegarek. Każda próba ingerencji w urządzenie monitorujące jest sygnalizowana do Centrali Monitorowania SDE. Tak samo dzieje się w przypadku rozładowania baterii nadajnika. Urządzenie wysyła sygnał z miejsca pobytu kontrolowanej osoby.

Operator w Centrali Monitorowania SDE za pomocą systemu na monitorze obserwuje przez 24 godziny na dobę, gdzie znajduje się osoba chroniona, a gdzie sprawca. Gdy operator otrzyma z systemu monitorującego komunikat, że np. odległość między nimi jest mniejsza, niż wyznaczona przez sąd, natychmiast alarmuje osobę chronioną. Wydaje polecenie sprawcy, by zmienił kierunek przemieszczania się. Gdy ten nie reaguje, operator wzywa policję lub znajdujący się w pobliżu patrol SDE. Nowe urządzenia umożliwiają lokalizację z dokładnością do kilku metrów.

Kontrolowanie groźnych sprawców

Bardzo ważna jest też inna zmiana. Groźni sprawcy, poza bransoletą na nodze, będą wyposażeni w mobilny rejestrator, za pomocą którego będą im wydawane polecenia. To nowość wprowadzona przez

przygotowaną w Ministerstwie Sprawiedliwości nowelizację ustawy o Służbie Więziennej i ustawy – Kodeks karny wykonawczy. 25 maja 2018 r. została ona podpisana przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę, a 1 czerwca 2018 r. weszła w życie. Skazany, w przypadku którego zastosowano taki rodzaj dozoru, musi nieprzerwanie nosić rejestrator mobilny, odbierać połączenia i udzielać wyjaśnień na żądanie operatora SDE.

Dodatkowe urządzenie ułatwi kontrolę nad skazanymi z zakazem zbliżania się do określonych osób. Pozwoli też skuteczniej monitorować najgroźniejszych przestępców, którzy po odbyciu długoletniej kary więzienia wychodzą na wolność, ale nadal stanowią potencjalne zagrożenie. Takich osób, które nie kwalifikują się do leczenia w zamkniętym ośrodku, ale dla społecznego bezpieczeństwa wymagają całodobowej kontroli, jest obecnie ponad 40.

Ta sama ustawa przekazuje Służbie Więziennej obowiązek technicznej obsługi SDE. Chodzi np. o zakładanie i zdejmowanie nadajnika, instalowanie rejestratorów stacjonarnych w domu skazanego, kontrolowanie właściwego działania urządzeń i szybkie usuwanie usterek. Do tej pory zajmowała

się tym prywatna firma, wyłoniona w przetargu. Pracownicy takiej firmy nie mają statusu funkcjonariusza, więc w razie potrzeby nie mogli np. podejmować interwencji wobec skazanego. W przypadku problemów wzywali policję. Teraz całość zadań związanych z SDE przejmie Służba Więzienna. To rozwiązanie korzystne dla bezpieczeństwa obywateli. Prywatna firma może odstąpić od umowy albo upaść. W przypadku państwowej służby nie ma takiego zagrożenia.

Szybka i tania kara dla skazanych

System Dozoru Elektronicznego zapewnia nie tylko ochronę ofiar przestępstw i monitorowanie sprawców. To też szybka i tania kara dla skazanych.

Miesięczny pobyt skazanego w zakładzie karnym kosztuje około 3100 zł miesięcznie, a jego utrzymanie w warunkach dozoru elektronicznego – nawet 10 razy mniej. Dlatego Ministerstwo Sprawiedliwości wróciło do sprawdzonych zasad, zgodnie z którymi skazani za mniej groźne przestępstwa mogą odbywać kary poza więzieniami.

Taka forma kary umożliwia skazanym pracę albo kontynuowanie nauki, a także zachowanie więzi

rodzinnych. Lepiej służy resocjalizacji.

Wcześniej więzienia były pełne, a skazani czekali na wykonanie kary nawet pięć lat. Mimo to rząd PO-PSL zawęził dozór elektroniczny prawie wyłącznie do stosowania kar ograniczenia wolności.

Przywrócenie dozoru elektronicznego wobec skazanych na pozabawienie wolności przynosi szybki efekt. Po zmianach wprowadzonych przez Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobro, realizowanych przez wiceministra Patryka Jakiego, liczba osób objętych Systemem Dozoru Elektronicznego zwiększyła się już o 3100. Dozór elektroniczny stosowany jest m.in. wobec osób skazanych za niepłacenie alimentów. Dzięki temu mogą pracować i spłacać zobowiązania, a służby mają możliwość ich stałej kontroli.

Obecnie karę w SDE odbywa 5100 osób, przy zaledwie 54 operatorach systemu w Centrali Monitorowania. Łącznie dozorem elektronicznym od początku jego istnienia objęto ponad 73 tys. skazanych, a efektywność i skuteczność w wykonywaniu kary wynosi ok. 93 proc, co jest jednym z najwyższych wskaźników w Europie.

Ministerstwo Sprawiedliwości RP

NFOŚiGW rozdzieli dotacje na efektywność energetyczną

Do 27 lipca 2018 r. trwa czwarty nabór wniosków o unijne dofinansowanie działań z zakresu efektywnej dystrybucji ciepła i chłodu. Kto dostanie pieniądze z 200-milionowego budżetu konkursu? Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej ogłosi to w styczniu przyszłego roku.

Nabór w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 prowadzony

jest od 30 maja 2018 r. i dotyczy działania 1.5 *Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu*. Typ projektów, które mają szansę na unijne dofinansowanie to: przebudowa istniejących systemów ciepłowniczych i sieci chłodu celem zmniejszenia strat na przesyłach i dystrybucji; budowa przyłączy do istniejących budynków i instalacja węzłów indywidualnych skutkująca likwidacją węzłów grupowych; budowa nowych odcinków sieci ciepłej wraz z przyłączami i węzłami cie-

płowniczymi w celu likwidacji istniejących lokalnych źródeł ciepła opalanych paliwem stałym; podłączenia budynków do sieci ciepłowniczej mające na celu likwidację indywidualnych i zbiorowych źródeł niskiej emisji.

O wsparcie mogą ubiegać się: przedsiębiorcy, jednostki samorządu terytorialnego (JST) oraz działające w ich imieniu jednostki organizacyjne, a także podmioty świadczące usługi publiczne w ramach

realizacji obowiązków własnych JST nie będące przedsiębiorcami oraz spółdzielnie mieszkaniowe.

Do dofinansowania w ramach działania 1.5 nie kwalifikują się projekty z terenu województwa śląskiego, które mogą otrzymać wsparcie w ramach poddziałania 1.7.2. O dofinansowanie ubiegać mogą się jedynie projekty realizowane na terenie województw, w których w czasie trwania naboru w POIiŚ nie przeprowadzono naboru

wniosek o dofinansowanie na dany typ inwestycji. Nie dotyczy to projektów które nie mogły zostać dofinansowane w ramach ogłoszonych naborów Regionalnych Programów Operacyjnych.

Budżet czwartego konkursu, finansowanego z Funduszu Spójności, to 200 mln zł, które zostaną rozdysponowane w formie dotacji. Dodatkowo wnioskodawcy będą mogli ubiegać się o pożyczki uzupełniające dofinansowanie unijne

tego typu projektów.

Szczegóły unijnego konkursu:

<http://poiis.nfosigw.gov.pl/skorzystaj-z-programu/zobacz-ogloszenia-i-wyniki-naborow-wnioskow/efektywna-dystrybucja-ciepla-i-chlodow---iv-konkurs/>

Sławomir Kmieciak
Donata Bieniecka
NFOŚiGW

150 mln zł z NFOŚiGW na budowę stopnia wodnego na Odrze w Malczycach

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej udostępni 150 930 000 zł niskooprocentowanej pożyczki na ukończenie budowy stopnia wodnego w Malczycach. Beneficjentem i podmiotem odpowiedzialnym za realizację tego bardzo potrzebnego w regionie przedsięwzięcia jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Inwestycja będzie realizowana na Dolnym Śląsku, w obszarze działania PGW WP – Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, w rejonie miejscowości Malczyce. Udzielenie wspomnianej pożyczki umożliwia program priorytetowy NFOŚiGW pn. *Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków, Część 1) Dostosowanie do zmian klimatu*. Dodatkowo inicjatywa ma być wsparta środkami z rezerwy celowej budżetu państwa. Koszty całkowite tej inwestycji są szacowane na 273 860 000 zł. Umowę o otwarciu linii pożyczkowej dla projektu podpisali 21 czerwca br. w siedzibie NFOŚiGW: Zastępca Prezesa Zarządu NFOŚiGW Anna Król oraz Prezes PGW Wody Polskie Przemysław Dac.

Przy realizacji projektu przewidziany został bardzo szeroki zakres prac. Nastąpi dokończenie budowy przegrody istniejącego koryta Odry, którą zaprojektowano jako jaz stały o długości 300 m (w tym długość części przelewowej wyniesie 130 m). Kompleksowego wykończenia i oddania do użytku będzie wymagała także baza elektrowni wodnej o mocy 9 MW, stanowiąca kolejny krok w wykorzystaniu w Polsce odnawialnych źródeł energii (OZE). Przewidziana została także finalizacja budowy śluzy żeglownej o długości 190 m, szerokości 12 m i wysokości 12 m oraz awanportu śluzy (głębokość górnego awanportu wynosi 3,5 m, a dolnego – odpowiednio – od 2,5 m do 9,10 m). W planie uwzględniono również odnowienie zniszczonych dróg dojazdowych do obiektu. Cała inwestycja ma zostać sfinalizowana do końca grudnia 2019 r.

Budowa stopnia wodnego w Malczycach przyniesie liczne korzyści ekologiczne i społeczne. Przede wszystkim przyczyni się istotnie do zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego regionu, choć także będzie chronić okoliczne tereny przed przesusze-

niem. Zakończenie przedsięwzięcia będzie istotnym krokiem w kierunku zorganizowania w Polsce odpowiedniego systemu dużej retencji.

Obiekt zapewni utrzymanie optymalnego poziomu wód gruntowych i zarazem ustabilizuje poziom wody w rzece, co będzie miało duże znaczenie dla żeglugi. Od dłuższego czasu trwają bowiem starania o uzyskanie i stałe utrzymanie 4 klasy żeglowności na Odrze. Niezbędnym warunkiem jest właśnie budowa stopni wodnych.

Elektrownia ulokowana przy stopniu wodnym, niezależnie od bieżącej pracy, będzie mogła zostać włączona do krajowego systemu elektroenergetycznego. Wzmocni to generalną wydolność energetyczną w Polsce. A co istotne, energia wyprodukowana przez odnawialne źródło – w tym przypadku spiętrzoną wodę – będzie powodować obniżenie emisji CO₂ do atmosfery.

Funkcją podstawową przedsięwzięcia w Malczycach jest przeciwdziałanie dużej erozji wglębnej na Odrze, która wystąpiła poniżej stopnia wodnego w Brzegu Dolnym. Trzeba także przypomnieć, że

brak tej formy uregulowania rzeki negatywnie wpływał na okoliczne tereny, które były bardzo suche – wyjaśnił po podpisaniu umowy Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Przemysław Dac. – Oprócz tego inwestycja doprowadzi do przedłużenia szlaku wodnego o kolejne kilkadziesiąt kilometrów od stopnia wodnego we wspomnianym Brzegu Dolnym, a docelowo umożliwi uzyskanie parametrów międzynarodowej drogi wodnej. Śluzą również będzie miała taki ważny atrybut: 5 klasę żegludową – dodał szef PGW WP.

Prezes Przemysław Dac pod-

kreślił ponadto, że stopień wodny na Odrze w Malczycach będzie zaopatrzonej w elektrownię wodną, która – produkując czystą, „zieloną” energię, przyniesie razem dochody.

I będziemy mieć jeszcze walor działania przeciwpowodziowego, czyli wsparcie dla bezpieczeństwa mieszkańców okolicznych gmin, którzy od wielu lat są żywo zainteresowani finalizacją inwestycji. Jak pamiętam, na spotkaniach, które odbywały się w rejonie dolnośląskim, zawsze padało pytanie z ich strony: „Kiedy wreszcie zostanie ukończona budowa stopnia wodne-

go w Malczycach?”. Ten obiekt to taki „wyrzut sumienia” polskiej gospodarki wodnej, obok zbiornika Świnna Poręba. Tym bardziej więc się cieszę, że możemy dokończyć inwestycję i skupić się na pozostałych, długoterminowych zadaniach, które zostały wyznaczone Wodom Polskim przez Ministra Marka Gróbarczyka – podsumował Prezes PGW WP Przemysław Dac.

Sławomir Kmieciak
NFOŚiGW

NFOŚiGW: 200 mln zł dla samorządów na gospodarkę odpadami komunalnymi

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej prowadzi szósty z kolei nabór na dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu rozwoju gospodarki odpadami komunalnymi. Z unijnego Funduszu Spójności zarezerwowano na ten cel 200 mln zł, w tym 100 mln zł dla inwestycji dotyczących wyłącznie budowy punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Czas na przygotowanie i wysłanie dokumentów upływa 27 lipca 2018 r.

Źródłem unijnych dotacji, które przyzna NFOŚiGW, będzie Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, działanie 2.2 *Gospodarka odpadami komunalnymi*, które wdrażane jest w porozumieniu i zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Środowiska.

Przedsięwzięcia, obejmujące swoim zakresem elementy gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami z wyłączeniem instalacji do termicznego przekształcania odpadów, mogą zgłaszać jednostki

samorządu terytorialnego (JST) i ich związki, działające w ich imieniu jednostki organizacyjne, a także podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych JST. Mają na to czas do 27 lipca 2018 r.

Wyszczególniono dwa rodzaje projektów, które mają szansę na unijne pieniądze. 100 mln zł zarezerwowano na inwestycje dotyczące wyłącznie PSZOK-ów, które będą obsługiwać powyżej 20 tys. mieszkańców lub wartość ich kosztów kwalifikowanych będzie większa niż 2 mln zł (wymagane jest spełnienie przez projekt co najmniej jednego ze wskazanych warunków). I tyle samo (100 mln zł) przeznaczono na przedsięwzięcia dotyczące innych elementów niż wyłącznie PSZOK-i, dla których wartość kosztów kwalifikowanych będzie większa niż 8 mln zł. Dodatkowo wnioskodawcy będą mogli ubiegać się w NFOŚiGW o pożyczki (ze środków krajowych) uzupełniające dofinansowanie unijne przygotowywanych projektów.

Dotychczas, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska przeprowadził pięć naborów z działania 2.2, na które wpłynęło 107 wniosków. Na razie podpisano 19 umów o kosztach całkowitych ok. 859 mln zł, z czego dotacje wynoszą razem ponad 479 mln zł. W efekcie realizacji tych

przedsięwzięć zostaną wybudowane lub kompleksowo zmodernizowane 4 zakłady zagospodarowywania odpadów, co wiąże się też z następującymi rezultatami: 44 wsparte PSZOK-i, 16 kampanii informacyjno-edukacyjnych dotyczących gospodarki odpadami, ponad 1,6 mln osób objętych systemem zagospodarowania odpadów oraz 122 tys. ton rocznie mocy przerobowej zakładów zagospodarowania odpadów.

Szczegóły naboru z działania 2.2 *Gospodarka odpadami komunalnymi*:

<http://pois.nfosigw.gov.pl/skorzystaj-z-programu/zobacz-ogloszenia-i-wyniki-naborow-wnioskow/punkty-selektywnego-zbierania-odpadow-komunalnych/art.27.vi-nabor-dla-dzialania-2-2-pois-2014-2020.html>

Sławomir Kmieciak
Donata Bieniecka
NFOŚiGW

Szkoła w Kolsku domem pomocy społecznej

Kolsk w województwie zachodniopomorskim, w powiecie choszczeńskim, wzbogaci się o nowoczesny dom pomocy społecznej. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przekaze ponad 1,5 mln zł dotacji na przebudowę, termomodernizację oraz zmianę sposobu użytkowania budynku dawnej szkoły w tej miejscowości.

Beneficjentem został Instytut Medyczny im. Jana Pawła II w Szczecinie, który będzie jednocześnie podmiotem odpowiedzialnym za realizację projektu. W dniu 18 czerwca br. w siedzibie NFOŚiGW umowa przekazania dotacji została podpisana przez Zastępcę Prezesa Zarządu NFOŚiGW Artura Michalskiego oraz Dyrektora Instytutu

Medycznego im. Jana Pawła II w Szczecinie ks. Andrzeja Dymera.

Oprócz remontu, w tym rozbudowy i nadbudowy budynku, zostaną również przeprowadzone prace budowlane w zakresie fundamentów i stropów. Nastąpi też gruntowna modernizacja instalacji wodno-kanalizacyjnej, a także budowa kotłowni (kaskady kotłów gazowych kondensacyjnych o mocy ok. 215 kW). Zamontowana zostanie m.in. gazowa instalacja centralnego ogrzewania – wraz z wentylacją mechaniczną z odzyskiem ciepła na poziomie ok. 85 proc. Budynek zostanie wyposażony w nowoczesną sieć elektryczną oraz teletechniczną, wraz z instalacją fotowoltaiczną PV o mocy 38,48 [kWp] o łącznej powierzchni paneli 213,1

[m²] oraz panelami PV w liczbie 148 sztuk.

Koszty całkowite przedsięwzięcia zamkną się w kwocie 5 492 602 zł. W skład tej sumy, poza dotacją otrzymaną z NFOŚiGW (1 502 000 zł), wejdą środki własne beneficjenta (1 737 602 zł) oraz dodatkowo niskoprocentowana pożyczka z NFOŚiGW (2 253 000 zł).

Prace zostaną sfinalizowane z końcem 2019 r., natomiast osiągnięcie tzw. efektu ekologicznego spodziewane jest pod koniec 2021 r. Będzie to zmniejszenie zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych (w tym przypadku 275,38 GJ/rok), a także zmniejszenie emisji CO₂ (18,78 Mg/rok).

Dofinansowanie projektu umożliwi program priorytetowy NFOŚiGW *Poprawa jakości powietrza, Część 5) Budynki użyteczności publicznej o podwyższonym standardzie energooszczędności*.

Sławomir Kmiecik
NFOŚiGW

Czystsze powietrze w Zambrowie dzięki NFOŚiGW

Ciepłownia w Zambrowie (woj. podlaskie) otrzyma z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej prawie 6 mln zł niskoprocentowanej pożyczki na przeprowadzenie gruntownej modernizacji. Zakład na początku 2019 r. będzie już pracował w trybie wysokosprawnej kogeneracji.

Projekt pn. „Modernizacja Ciepłowni Głównej Zambrowa w celu podniesienia jej sprawności, zmniejszenia emisji pyłów oraz efektywnego wykorzystania energii cieplnej”, który otrzymał wsparcie finansowe z NFOŚiGW, będzie realizowany przez Zambrowskie Ciepłownictwo i Wodociągi Sp. z o.o. Umowę w tej sprawie podpisali 21 czerwca br. w Warszawie, w siedzibie NFOŚiGW: Zastępca Prezesa Zarządu NFOŚiGW Artur Mi-

chalski oraz Prezes Zarządu ZCiW Sp. z o.o. w Zambrowie Waldemar Gawkowski. Całkowity koszt przedsięwzięcia wyniesie 14 022 483 zł. Preferencyjna pożyczka z NFOŚiGW to 5 709 593 zł. Wcześniej beneficjent otrzymał dotację z NFOŚiGW w wysokości 5 175 622 zł.

W wyniku realizacji projektu zostanie oddana do użytku jednostka ciepłownicza, która będzie wytwarzała energię elektryczną i ciepłą w ramach wysokosprawnej kogeneracji. Dzięki unowocześnieniu obiektu, dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej w bazie wyniesie 2,40 MW, a energii cieplnej – 3 MW. Efektem ekologicznym przedsięwzięcia ma być roczny spadek emisji gazów cieplarnianych do poziomu 12 655,46 tony równoważnika CO₂/rok. Rów-

nolegle zmniejszy się zużycie energii pierwotnej do 130 000,24 GJ/rok. Efekt ekologiczny zostanie potwierdzony do końca stycznia 2020 r.

Dofinansowanie inwestycji niskoprocentowaną pożyczką umożliwi program priorytetowy NFOŚiGW pn. *Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej zasobooszczędnej gospodarki, Część 2) Współfinansowanie projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach I osi priorytetowej*.

Zambrowskie przedsięwzięcie to kolejne działanie na rzecz ochrony powietrza i ograniczenia zjawiska smogu w Polsce. – *Projekt jest ważny ekologicznie, gdyż ograniczymy emisję szkodliwych pyłów i CO₂, ale ma on również istotny walor ekonomiczny. Nasze zasadnicze źródło ciepła opieramy na miale węglowym i choć spełniamy wymogi związane z ochroną środowiska, to poważnym obciążeniem finansowym są koszty związane z wykupem uprawnień do emisji CO₂. Z tego względu chcemy inwe-*

stować w kierunku ograniczenia emisji. Dodatkowo, biorąc pod uwagę bezpieczeństwo energetyczne społeczności lokalnej, staramy się o pewną formę dywersyfikacji źródeł ciepła. W razie zachwiania zasilania będziemy mieli większą swobodę

działania – zapowiedział Prezes Waldemar Gawkowski po podpisaniu umowy. Uczestniczący w uroczystości Dyrektor ds. inwestycji w spółce ZCiW Ryszard Fiedorowicz dodał, że inwestycje podjęte w Zambrowie wchodzą w zakres starań

o uzyskanie przez miasto statusu efektywnego systemu energetycznego.

Sławomir Kmiecik
NFOŚiGW

Edukacja ekologiczna w Pułtusk

Gmina Pułtusk, położona wśród bogatych i pięknych zasobów przyrody, podejmie działania edukacyjne w sferze ekologii przeznaczone szczególnie dla dzieci i młodzieży, ale przydatne również dla dorosłych. Docelowo oświatowa inicjatywa obejmie niemal 150 tys. osób. Na ten cel Pułtusk otrzyma unijne wsparcie finansowe z NFOŚiGW w kwocie niemal 380 tys. zł.

Projekt będzie realizowany pn. „Przyjaciele natury w Pułtusk – edukacja i wdrażanie proekologicznych zachowań w celu poprawy jakości środowiska”. Umowę przekazania dotacji 14 czerwca br. w siedzibie Ministerstwa Środowiska w Warszawie podpisały: Zastępca Prezesa Zarządu NFOŚiGW Anna Król oraz p.o. Burmistrza Pułtusk Dorota Subda.

W ramach tej inicjatywy beneficjent podejmie szeroko zakrojone (ogólnopolskie i regionalne) działania edukacyjne, których celem ma być poprawa czystości przyrody w regionie oraz zachowanie w jak najlepszym stanie dziedzictwa naturalnego całej gminy Pułtusk, m.in. Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego, w tym Puszczy Białej (kompleksu leśnego ciągnącego się od Pułtusk po Ostrów Mazowiecką) oraz często odwiedzanych przez mieszkańców i turystów rezerwatów: Popławy, Stawinoga, Bartnia, Wielgolas, Dzierżeńńska Kępa. Edukacja będzie skierowana przede wszystkim do uczniów placówek oświatowych z terenu gminy i powiatu Pułtusk, ale także do dorosłej, lokalnej społeczności oraz instytucji gminnych.

Całkowity koszt inicjatywy wyniesie 442 660 zł, a unijna dotacja zamknie się w kwocie 376 261 zł. Projekt obejmie łącznie 147 482 osób.

Do realizacji tego przedsięwzięcia zostaną wykorzystane różnorodne „ścieżki” kształcenia, np. gra edukacyjna wzbogacona o wirtualny spacer po terenach przyrodniczych Natura 2000: dolinie Dolnej Narwi, rezerwach przyrody i obszarach Nadleśnictwa Pułtusk. Proponowane będą także konkursy w atrakcyjny sposób prezentujące wiedzę o przyrodzie i angażujące uczestników zarówno indywidualnie, jak i grupowo. Przewidywana jest specjalna akcja dla dzieci i młodzieży „Czytanie na polanie” skierowana do uczniów szkół przy współpracy z Nadleśnictwem Pułtusk. W jej ramach pracownicy nadleśnictwa i Urzędu Miejskiego zorganizują aktywny wypoczynek dzieci na łonie natury, opowiedzą o okolicznej przyrodzie oraz będą czytać wspólnie z dziećmi książki o tematyce przyrodniczej. Jeszcze inną formą zaangażowania najmłodszych, będą cyklicznie powtarzane zajęcia terenowe na integracyjnej ścieżce przyrodniczo-dydaktycznej „Nasz Las”. Razem z edukatorem z Nadleśnictwa Pułtusk młodzież, wędrując po lesie, będzie obserwowała zmiany w przyrodzie i zbierała materiały do pracy plastycznej pod hasłem „malowanie lasem”. Spotykając się na leśnej polanie, uczestnicy zabaw będą tworzyli kompozycje plastyczne z użyciem owoców leśnych, liści, trawy, kory drzew.

Zorganizowana zostanie rów-

nież specjalna akcja promująca ekoturystykę. Jej celem ma być upowszechnienie mody na odpoczynek, spacer, odwiedzanie pięknych miejsc, zabawę wśród natury i w zgodzie z naturą. W prowadzonych zajęciach z ekologii uczniom ma towarzyszyć specjalna maskotka – „Pułtuś”.

Projekt, który zamierza zrealizować gmina Pułtusk w ramach edukacji ekologicznej jest mieszkańców miasta i powiatu pułtuskiego niezwykle potrzebny. Są tam znakomite warunki przyrodnicze i zwłaszcza młodzież powinna wiedzieć, jak jeszcze lepiej chronić przyrodę. Mam nadzieję, że postawione cele uda się sprawnie zrealizować i za rok, po zakończeniu projektu, świadomość ekologiczna wzrośnie, a wszyscy będą nawzajem wspierać się w wysiłkach proekologicznych, troszcząc się o niezanieczyszczanie przyrody – zaznaczył uczestniczący w uroczystości podpisania umowy Minister Środowiska Henryk Kowalczyk.

Będziemy edukować ekologicznie szczególnie najmłodszych mieszkańców miasta. Wierzimy, że taka forma nauki spowoduje u nich dobrą, spontaniczną i naturalną potrzebę dbania o środowisko naturalne – zapowiedziała p.o. Burmistrza Pułtusk Dorota Subda.

Pułtuskiego program ekologiczny ma być realizowany do końca września 2019 r. Przedsięwzięcie będzie dotowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dzięki środkom finansowym z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, w ramach działania 2.4 *Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna.*

Sławomir Kmiecik
NFOŚiGW

NFOŚiGW wesprze modernizację oczyszczalni ścieków w Wielkopolsce

Ponad 67 mln zł dotacji ze środków europejskich przekazanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej trafi do Wągrowca, Wolsztyna i Turka w województwie wielkopolskim. Pieniądze te zostaną przeznaczone na rozbudowę i unowocześnienia systemów wodno-ściekowych.

Investycje w trzech wielkopolskich miastach mogą być dofinansowane przez NFOŚiGW dzięki działaniu 2.3 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach – w ramach II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 – które Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wdraża w porozumieniu z Ministerstwem Środowiska.

Wągrowiec

Projekt pn. „Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Wągrowcu”, który będzie realizowany przez tamtejsze Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., otrzyma dotację z NFOŚiGW w wysokości 24 587 065 zł. 19 czerwca br. w siedzibie NFOŚiGW została podpisana w tej sprawie umowa. Sygnowała ją Dyrektor Departamentu Ochrony Wód NFOŚiGW Ewa Kamińska oraz Prezes Zarządu MPWiK Sp. z o.o. w Wągrowcu Krzysztof Garnetz. Całkowity koszt projektu wyniesie 47 231 574 zł. Beneficjent – przy zaangażowaniu środków własnych – otrzyma dodatkowo niskooprocentowaną pożyczkę z NFOŚiGW.

Prace wykonawcze związane z projektem będą trwały w Wągrowcu do końca 2021 r. Nastąpi m.in. rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków, przebudowa sieci kanalizacyjnej oraz wdrożenie inteligentnego systemu zarządzania siecią wodno-kanalizacyjną. Tzw.

efekt ekologiczny ma być osiągnięty do 14 stycznia 2023 r., a jednym z jego przejawów będzie podwyższenie ilości przetwarzanego osadu ściekowego do 1,6 tys. Mg/rok.

Nasza oczyszczalnia pochodzi z lat 80 ubiegłego wieku i wymaga pilnej modernizacji, a właściwie zbudowania nowej bazy. Gdyby nie środki uzyskane z NFOŚiGW, byłoby nam bardzo trudno zorganizować finansowanie. Realizacja planu przyniesie nowoczesne rozwiązanie i spowoduje wprowadzenie do zasobu przeszło 30-letniego zakładu aż 95 procent nowych obiektów. Dodatkowo będziemy mieli zagwarantowaną energooszczędność, co jest bardzo ważnym walorem funkcjonowania oczyszczalni – zaznaczył po podpisaniu umowy Prezes Krzysztof Garnetz.

Wolsztyn

Beneficjentem udzielonej przez NFOŚiGW dotacji (21 694 831 zł) zostało także lokalne Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Wolsztynie. Jako podmiot odpowiedzialny będzie realizować przedsięwzięcie pn. „Modernizacja i rozbudowa systemu odprowadzania ścieków oraz zaopatrzenia w wodę na terenie aglomeracji Wolsztyn – Siedlec”. Umowę regulującą przekazanie unijnej dotacji podpisali 18 czerwca br. w siedzibie NFOŚiGW: Dyrektor Departamentu Ochrony Wód NFOŚiGW Ewa Kamińska oraz Prezes Zarządu PGK Sp. z o.o. w Wolsztynie Maciej Ganowicz. Całkowity koszt inwestycji wyniesie 42 839 568 zł. Ponadto, wobec udziału w przedsięwzięciu środków własnych, beneficjent otrzyma z Narodowego Funduszu niskooprocentowaną pożyczkę.

W ramach przedsięwzięcia zmodernizowana zostanie infrastruktura oczyszczalni ścieków w Komorowie – powstanie tam instalacja

do przeróbki osadów ściekowych wraz z montażem zasilania z pomocą instalacji fotowoltaicznej. Unowocześnienie obejmie również centralną przepompownię ścieków. Przewidywany jest też remont kanalizacji sanitarnej (o długości ok. 2,53 km), a także stacji uzdatniania wody Wroniawy (wraz z przebudową układu zasilania energetycznego i budową instalacji fotowoltaicznej). W planach jest również budowa sieci wodociągowej Adamowo Sarny – Wolsztyn (ok. 2,37 km), która będzie dawać możliwość drugostronnego zasilania w wodę miasta Wolsztyn. Uruchomiony zostanie ponadto system GIS. Po wdrożeniu nowej infrastruktury z końcem 2020 r. ilość suchej masy komunalnych osadów ściekowych poddawanych obróbce sięgnie 1,33 tys. Mg/rok, natomiast ilość uzdatnianej wody – 2 628 000 m³/rok. Pełny efekt ekologiczny ma być osiągnięty z końcem 2021 r.

Zmodernizujemy i przebudujemy całą gospodarkę osadową. Dotychczas wydawaliśmy spore sumy na pozbycie się osadu jako odpadu. Teraz będziemy przekształcać osad w tzw. polepszacz gruntowy – nawóz wapienny posiadający wszystkie niezbędne certyfikaty. Zakładamy, że będzie na niego zbyt, więc nie tylko zmniejszymy wydatki, ale nawet osiągniemy zysk. Drugim ważnym aspektem projektu będzie zbudowanie drugostronnego zasilania Wolsztyna w wodę, gdyż obecnie część gminy otrzymuje ją tylko z jednej arterii. To będzie ok. 2,5 km nowych rurociągów. Inwestycje wykluczy potencjalne kłopoty – takie jak awaria, z powodu której miasto nie miało kiedyś wody przez 24 godziny – zapowiedział po podpisaniu umowy Prezes Maciej Ganowicz.

Turek

Na projekt pn. „Rozbudowa i

przebudowa oczyszczalni ścieków w Turku oraz rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie aglomeracji Turek”, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przekazał unijną dotację w wysokości 21 111 381 zł. Całkowity koszt przedsięwzięcia sięgnie kwoty 40 732 547 zł. Umowa w tej kwestii została podpisana 15 czerwca br. w siedzibie NFOŚiGW przez Dyrektora Departamentu Ochrony Wód NFOŚiGW Ewa Kamińską i Prezesa Zarządu Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkanowej Sp. z o.o. w Turku Mirosława Wypióra.

W ramach projektu zmodernizowana zostanie oczyszczalnia ścieków w Turku. Przewidziano też budowę sieci kanalizacji sanitarnej

o długości 2,42 km i sieci wodociągowej o długości 1,88 km. Nastąpi ulepszenie oczyszczania ścieków poprzez zwiększenie przepustowości oczyszczalni, poprawa gospodarki osadowej i stanu technicznego oczyszczalni, a także przyłączenie dodatkowych odbiorców, czyli użytkowników nowej sieci kanalizacyjnej i ulepszono systemu zaopatrzenia w wodę.

Prace przy przedsięwzięciu zostaną potrwały do końca czerwca 2021 r. W ramach tzw. efektu ekologicznego (ma być w pełni osiągnięty 14 lipca 2022 r.) nastąpi zwiększenie liczby osób korzystających z ulepszonoego oczyszczania ścieków do 95 528 RLM. Ilość suchej masy komunalnych osadów ściekowych poddawanych procesom przetwarzania wyniesie 0,12

tys. Mg/rok.

Coraz większa ilość nieczystości napływających do naszej oczyszczalni ścieków sprawia, że musimy modernizację i rozbudowę wykonać jak najszybciej. Ostatni remont był przeprowadzony 13 lat temu. Na dodatek jakość ścieków pogorszyła się, stężenia poszły w górę. Cała technologia oczyszczania musi być zatem dostosowana do zmieniających się parametrów. Spełniamy oczywiście konieczne warunki, ale dzieje się to już na granicy możliwości oczyszczalni. Środki uzyskane z NFOŚiGW pozwolą rozwiązać problem – podkreślił przy podpisywaniu umowy Prezes Mirosław Wypiór.

Sławomir Kmiecik
NFOŚiGW

Dofinansowania dla klubów sportowych

III edycja Rządowego Programu „KLUB” rozstrzygnięta. Ponad 3 600 małych i średnich klubów sportowych z dofinansowaniem Ministerstwa Sportu i Turystyki.

20 czerwca w Muzeum Gazownictwa w Warszawie odbyła się konferencja prasowa, podczas której poznaliśmy wyniki III edycji Rządowego Programu „KLUB”. W spotkaniu z przedstawicielami mediów udział wzięli: Minister Sportu i Turystyki Witold Bańka, Wiceprezes Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa ds. Operacyjnych Radosław Bartosik oraz ambasadorzy Programu, wieloletni reprezentanci Polski w piłce ręcznej Sławomir Szmal i Karol Bielecki.

Po raz kolejny okazało się, że zainteresowanie Programem jest olbrzymie. To dowód na to, że był on niezwykle potrzebny. Dlatego w tym roku zwiększyliśmy środki – 40 milionów złotych trafi bezpośrednio

do ponad 3 600 małych i średnich klubów sportowych w całej Polsce. Wsparcie Ministerstwa Sportu i Turystyki obejmie setki tysięcy dzieci – mówi Witold Bańka, Minister Sportu i Turystyki.

Rządowy Program „KLUB” to innowacyjny model bezpośredniego wsparcia małych i średnich klubów sportowych, gdzie niejednokrotnie objawiają się sportowe talenty. Projekt cieszy się olbrzymim zainteresowaniem, ponieważ nigdy wcześniej wsparcie nie trafiało bezpośrednio do klubów. Beneficjentami Programu są dzieci i młodzież do 18. roku życia. **Dofinansowaniem objęte są: zakup sprzętu sportowego, organizacja obozu oraz wynagrodzenie trenerów.** Kwota

wsparcia wynosi:

- 10 tys. zł dla klubów jednosekcyjnych
- 15 tys. zł dla klubów wielosekcyjnych.

Partnerem Programu jest Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo.

Wsparcie w ramach Programu trafia tam, gdzie jest ono najbardziej potrzebne. Dzięki niemu powstają warunki, w których dzieci i młodzież mogą realizować swoje sportowe pasje z pożytkiem dla siebie i całego społeczeństwa. Jesteśmy dumni, że PGNiG może uczestniczyć w tak ważnej inicjatywie – powiedział Radosław Bartosik, wiceprezes PGNiG SA. Pierwsza edycja Programu ruszyła w 2016 roku. Na jego realizację MSiT przeznaczyło kwotę 24 mln zł. Pozwoliło to wesprzeć 2151 klubów sportowych ze wszystkich województw. W roku 2017 kwota na realizację programu wzrosła do ponad 37 mln zł, co pozwoliło na dofinansowanie działalności 3 352 klubów sportowych z terenu całej Polski. W roku 2018 na Rządowy Program KLUB przeznaczamy aż 40 mln zł.

Wyniki III Programu dostępne są w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Ministerstw Sportu
i Turystyki RP

Komunikat MSWiA

Nad Polską aktualnie przechodzi front burzowy. Pomiędzy godziną 19 a 22 intensywnych opadów deszczu i gwałtownych porywów wiatru należy spodziewać się na terenie województw: mazowieckiego, opolskiego, łódzkiego, lubelskiego, podkarpackiego, małopolskiego i warmińsko-mazurskiego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji i służby apel-

ują o ostrożność i rozwagę. Pamiętajmy o podstawowych zasadach postępowania w przypadku wystąpienia burz i nawałnic. Gdy zostaniemy zaskoczeni przez burzę należy schronić się w najbliższym budynku. Nie należy również szukać schronienia pod drzewami, czy lekkimi konstrukcjami, takimi jak wiaty przystankowe, gdyż mogą one zostać porwane przez wiatr. Jadąc samochodem podczas burzy,

warto zjechać na pobocze lub na parking. Powinniśmy także unikać parkowania samochodów pod drzewami.

Trwa Mundial i w wielu miastach organizowane są również specjalne strefy, w których kibice wspólnie oglądają mecze. MSWiA zaleca organizatorom stref kibica, aby w związku z przechodzącym frontem burzowym wzięli pod uwagę bezpieczeństwo osób przebywających w tych miejscach.

**Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji
RP**

Komunikat MSWiA ws. zdarzenia w Świnoujściu

W związku ze śmiertelnym wypadkiem funkcjonariusza po odprawie kadry Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wielkopolskim, minister Joachim Brudziński podjął decyzję o odwołaniu ze stanowiska lubuskiego komendanta wojewódzkiego Policji in-

spektora Jarosława Janiaka oraz jego zastępcy podinspektora Piotra Fabijańskiego.

Minister polecił, aby na miejsce udali się pracownicy Biura Nadzoru Wewnętrznego MSWiA. Swoje

działania na miejscu prowadzi również prokuratura.

Co do pozostałych uczestników tego zdarzenia, to szef MSWiA będzie podejmował decyzje personalne na bieżąco. Minister jest stałym kontakcie z komendantem głównym Policji i jest informowany o wszelkich ustaleniach na temat przebiegu zdarzenia w Świnoujściu.

**Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji
RP**

#VisitPoland – Polska oczami YouTuberów

Minister Sportu i Turystyki Witold Bańka, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Paweł Szefernaker oraz prezes Polskiej Organizacji Turystycznej Robert Andrzejczyk zainaugurowali oficjalnie akcję #VisitPoland, w ramach której Polskę odwiedzi kilku wpływowych wideoblogerów. W konferencji wzięła także udział dyrektorka zarządzająca Google Polska Agnieszka Hryniewicz-Bieniek.

#VisitPoland to wspólna akcja Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz Polskiej Organizacji Turystycznej. W jej ramach MSiT i POT zaprosiły do Polski siedmiu wpływowych wideoblogerów z kilku najważniejszych dla naszej branży rynków turystycznych. W Google Campus Warsaw Minister Sportu i Turystyki Witold Bańka, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Paweł Szefernaker oraz prezes POT Robert Andrzejczyk dokonali oficjal-

nej inauguracji projektu oraz przybliżyli sylwetki biorących w nim udział influencerów.

Influencer marketing jest dziś jednym z najskuteczniejszych narzędzi promocyjnych. Wykorzystanie niemal nieograniczonego terytorialnie zasięgu i wpływu YouTuberów jest niezwykle efektywnym sposobem promocji. Wierzę, że zaproszeni do nas YouTuberzy w swoich relacjach doskonale oddadzą ciekawy, dynamicznie rozwijający się i atrakcyjny nasz kraj – mówi Witold Bańka, Minister Sportu i Turystyki.

Wśród zaproszonych do Polski YouTuberów znaleźli się:

•Louis Cole z Wielkiej Brytanii (FunForLouis),

- Alan Estrada z Meksyku (Alanxelmundo),
- Christian Le Blanc z Kanady (Lost LeBlanc),
- Marko i Alex Ayling ze Stanów Zjednoczonych (Vagabrothers),
- Pau Clavero z Hiszpanii (Clavero),
- Conner Sullivan z Niemiec (Conner Sullivan),
- Angela An z Japonii (InternationallyMe).

–Wizyta w Polsce YouTuberów z różnych kontynentów to szansa na pokazanie całemu światu, zapomocą nowych technologii, jak piękny jest kraj nad Wisłą. Projekt Ministerstwa Sportu i Turystyki Polskiej Organizacji Turystycznej to nowa jakość w promocji Polski na świecie, a to wszystkow 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości – podkreśla **Paweł Szeferner, Sekretarz Stanu Minister-**

stwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, jeden z pomysłodawców akcji.

Projekt jest już realizowany. Dotychczas Polskę odwiedziło dwoje influencerów, a pierwsze efekty można zobaczyć na ich profilach w mediach społecznościowych.

Ministerstw Sportu i Turystyki RP

NFOŚiGW kontynuuje współpracę z Białorusią

Inwestycje w gospodarce ściekowej poza granicami kraju, w zlewni rzeki Bug, były tematem rozmów przedstawicieli Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej podczas wizyty studyjnej w Mińsku i Obwodzie Brzeskim na Białorusi w dniach 12-15 czerwca br.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wspólnie z Ministerstwem Środowiska, Ministerstwem Spraw Zagranicznych i Ambasadą RP w Mińsku, mając na uwadze ochronę zlewni Bugu oraz potrzebę promowania polskich firm w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej, zorganizował wizytę studyjną w Mińsku, w ramach której odbyło się seminarium dotyczące współpracy, a także spotkania wyjazdowe w wybranych oczyszczalniach ścieków w Obwodzie Brzeskim.

W związku z dynamicznym rozwojem rynku wschodniego, w

tym rozszerzaniem aktywności Narodowego Funduszu na Białorusi, niezwykle ważne wydaje się upowszechnienie oferty polskich przedsiębiorstw, mogących potencjalnie zaangażować się w budowę i modernizację istniejących tam obiektów wodno-kanalizacyjnych. Celem wizyty była prezentacja stronie białoruskiej polskich firm i ich możliwości projektowych, produkcyjnych i wykonawczych, ze wskazaniem na możliwą współpracę. Polscy przedsiębiorcy mieli okazję do bezpośrednich spotkań z firmami białoruskimi. Zachęcenie zdobyciem pierwszych kontaktów handlowych, wymienili się materiałami reklamowymi w celach promocyjnych.

Ze strony polskiej w seminarium udział wzięli m.in.: Zastępca Ambasadora Michał Chabros i Prezes Zarządu NFOŚiGW Kazimierz Kujda. Stronę białoruską reprezentował m.in. Wiceminister Zasobów Naturalnych i Ochrony Środowiska

Republiki Białorusi Andrej Waleriewicz Chmiel.

Podczas spotkania Prezes Zarządu NFOŚiGW Kazimierz Kujda przedstawił udział Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w polskim systemie finansowania ochrony środowiska w obszarze gospodarki wodno-ściekowej.

Podczas wizyty studyjnej polska delegacja spotkała się z Zarządem oczyszczalni ścieków w Mińsku, a także odwiedziła cztery oczyszczalnie w Obwodzie Brzeskim, w miejscowościach Kosowo, Prużany, Ostromieczewo i Kobryń – w celu rozpoznania potrzeb inwestycyjnych strony białoruskiej. Wizyty w lokalnych oczyszczalniach ścieków zorganizował Brzeski Zarząd Gospodarki Mieszkaniowo-Komunalnej. NFOŚiGW deklaruje możliwości udzielenia wsparcia finansowego oczyszczalniom przygranicznym w ramach istniejącego programu priorytetowego pn. *Inwestycje w gospodarce ściekowej poza granicami kraju, w zlewni rzeki Bug*.

**Sławomir Kmiecik
Donata Bieniecka
NFOŚiGW**

Wysoki poziom młodzieżowych debat oksfordzkich

Sukcesem edukacyjnym okazał się przeprowadzony 19 czerwca 2018 w Ministerstwie Sprawiedliwości pierwszy Turniej młodzieżo-

wych debat oksfordzkich. Konkurencja była bardzo wyrównana, a poziom dyskusji przerósł oczekiwania.

Do udziału w wyjątkowym wydarzeniu, mającym na celu zwiększenie świadomości prawnej młodych Polaków a przy tym - kształ-

townie wysokich standardów dyskursu publicznego, zakwalifikowało się sześć drużyn. Składały się z licealistów reprezentujących swoje szkoły lub młodzieżowe inicjatywy. Drużyny zmierzyły się w turnieju debat, przeprowadzonych według atrakcyjnej i prestiżowej formuły oksfordzkiej. Poprzez losowanie zostały przydzielone do grup eliminacyjnych. Zwycięzcy przeszli do półfinału, a dwie najlepsze drużyny – I LO im. Jana Kasprówicza w Inowrocławiu i Autorskie Towarzystwo Edukacyjne z Warszawy – stoczyły decydującą walkę w finale. Zwycięstwo, z zasłużoną choć minimalną przewagą, przypadło drużynie Autorskiego Towarzystwa Edukacyjnego.

Zachętą do pojedynku na argumenty były ciekawe tematy dysku-

sji. Mówcy mieli w drużynie określone zadania, np. zdefiniowania tezy debaty, sprecyzowania punktów sporu, przedstawienia własnej argumentacji, podważenia stanowiska strony przeciwnej.

W poszczególnych pojedynkach drużyny przedstawiały argumenty broniąc lub negując intrygujące tezy, np. „Adaptowane dziecko winno mieć prawo poznania swoich biologicznych rodziców”, „Wykaz posiadaczy konkretnych adresów IP powinien być jawny i ogólnie dostępny”. Pobudzający młodzież do dyskusji temat finału brzmiał: „Obowiązek nauki do 18 roku życia jest archaizmem i powinien być zniesiony”.

W jury finałowej debaty zasiadli wiceminister sprawiedliwości Michał Wójcik, sędzia Trybunału

Konstytucyjnego w stanie spoczynku prof. Zbigniew Cieślak, dyrektor Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości dr Marcin Romanowski, Szef Gabinetu Politycznego Ministra Jan Kanthak oraz zastępca dyrektora Biura Komunikacji i Promocji Ministerstwa Sprawiedliwości dr Izabela Bogucka.

Zgodnie z formułą oksfordzką, każdą debatę poprowadzi „marszałek” dbający o poziom polemiki i kulturę słowa. Rolę tę z powodzeniem pełnili sędzia Krzysztof Piaseczny i Marcin Sławewski z Ministerstwa Sprawiedliwości.

Zwycięzcy turnieju otrzymali statuetki i atrakcyjne nagrody, a wszyscy uczestnicy - upominki.

Ministerstwo Sprawiedliwości RP

Minister Witold Bańka kandydatem na szefa Światowej Agencji Antydopingowej

Minister Bańka: Chciałbym budować jedność w WADA, wzmacniać partnerstwo między rządami a ruchem sportowym i szukać kompromisów w najtrudniejszych dla obu stron sprawach.

27 czerwca 2018r., podczas briefingu prasowego, minister Bańka potwierdził, że podjął decyzję o kandydowaniu na stanowisko przewodniczącego Światowej Agencji Antydopingowej. Wybór nowego szefa WADA odbędzie się w Katowicach podczas Światowej Konferencji Antydopingowej w listopadzie 2019 roku. Europa zarekomenduje swojego kandydata na to stanowisko prawdopodobnie do końca bieżącego roku. Witold Bańka przedstawił również główne założenia swojego programu.

Silniejszy system antydopingowy

Media skupiają swoją uwagę na dużych skandalach dopingowych. Jednak znacznie większym problemem jest jakość działań antydopingowych na poziomie krajowym –

podkreślił minister. Analiza danych dotyczących kontroli antydopingowych w 2016 r. oraz zdobyczy medalowych w czasie Igrzysk Olimpijskich w Rio dowodzi, że blisko 10% wszystkich medali tej imprezy zdobyli zawodnicy wywodzący się z krajów, gdzie w 2016 r. albo w ogóle nie istniał system antydopingowy, albo w ramach krajowego programu kontroli antydopingowej pobrano mniej niż 100 próbek. Co więcej, blisko połowa krajów, których reprezentacje wystąpiły na igrzyskach w Rio, nie posiadała w tym czasie na swoim terenie narodowej organizacji antydopingowej, realizującej odpowiedni program kontroli antydopingowych.

Minister przedstawił propozycję rozwiązania tego problemu. Ma nim być budowa potencjału antydopingowego na poziomie krajowym, w tym przede wszystkim w postaci sieci dobrze działających narodowych organizacji antydopingowych. Minister wskazał pożądane kierunki realizacji tego celu. – Pro-

ponuję utworzenie odrębnego mechanizmu finansowego w postaci Funduszu Solidarności Antydopingowej, który wspomagałby budowę potencjału na poziomie krajowym, w tym realizację programów partnerstwa na rzecz krajów, gdzie system antydopingowy jest słabiej rozwinięty – wskazał. W ramach tych programów bardziej rozwinięte narodowe organizacje antydopingowe miałyby pomagać tym o mniejszym potencjale organizacyjnym. Fundusz powinien blisko współpracować z WADA, pozostając od niej całkowicie niezależnym. Pozyskiwałby środki z dobrowolnych wpłat od sponsorów, rządów oraz organizacji sportowych.

Sytuacja zawodników

System antydopingowy ma służyć zawodnikom, a nie odwrotnie – zaznaczył minister, prezentując kolejny punkt swojego programu. Podkreślił rolę komunikacji z zawodnikami. System antydopingowy jest bardzo skomplikowany i zdominowany przez biurokrację. Za-

wodnikowi nie jest łatwo się w nim odnaleźć. Często nie otrzymuje on najbardziej podstawowych informacji. Dlatego WADA na poziomie globalnym, a narodowe organizacje antydopingowe na poziomie krajowym powinny koncentrować swoje wysiłki na właściwej i dostosowanej do potrzeb zawodników komunikacji. Oni są powodem, dla którego system antydopingowy został powołany do życia. Dlatego wszelkie kluczowe zmiany, na każdym z wymienionych poziomów, powinny być w pierwszej kolejności dyskutowane z zawodnikami. Powinni oni też otrzymywać podstawowe informacje na temat tego, co dzieje się w ich środowisku antydopingowym. Zdaniem ministra jednym z największych grzechów WADA w sprawie skandalu dopingowego w Rosji był właśnie brak właściwej komunikacji, w tym przede wszystkim z zawodnikami. Wyniki prowadzonych śledztw oraz rozpoczętych po kryzysie w Rosji działań naprawczych nie były w sposób właściwy komunikowane zawodnikom. W rezultacie wielu z nich straciło zaufanie do systemu.

Minister odniósł się również do kwestii angażowania zawodników w działania antydopingowe. – *Zawodnicy powinni być angażowani w działania antydopingowe, w tym w procesy decyzyjne w kluczowych dla nich sprawach. Jedynie w sytuacji, w której poczują się oni częścią systemu antydopingowego, będą go w stanie skutecznie i z pełnym przekonaniem bronić przed sportowymi oszustami* – powiedział. Minister zaproponował utworzenie przy każdej narodowej organizacji antydopingowej rady zawodników oraz włączenie ich reprezentacji do składu organów zarządzających tych organizacji. Poparł również ideę utworzenia stanowiska rzecznika zawodników, który w sposób niezależny reprezentowałby interesy sportowców w WADA.

Laboratoria antydopingowe

Minister Bańka wskazał, że większość laboratoriów antydopingowych akredytowanych przez WADA mieści się w Europie. Istnieje w tym względzie olbrzymia dysproporcja między poszczególnymi kontynentami. – *Moim priorytetem jest zatem ustanowienie więk-*

szej liczby laboratoriów antydopingowych na świecie przy aktywnym zaangażowaniu WADA w cały ten proces – zaznaczył.

Współpraca między wszystkimi zainteresowanymi stronami

Jedynie działając wspólnie możemy tworzyć silną WADA – tak minister Bańka podsumował kwestię współpracy wszystkich uczestników walki z dopingiem w sporcie. WADA od początku istnienia oparta jest na partnerstwie rządów oraz ruchu sportowego. Została utworzona, ponieważ indywidualne próby walki z dopingiem każdej ze stron zawiodły. Istniejący model współpracy przez lata okazał się bardzo efektywną i stabilną platformą działania. – *Moim celem jest budowanie jedności w WADA, wzmacnianie partnerstwa między rządami a ruchem sportowym i poszukiwanie kompromisów w najtrudniejszych dla obu stron sprawach* – powiedział minister na zakończenie briefingu.

**Ministerstwo Sportu i Turystyki
RP**

Podpisana umowa polsko-białoruska

Podpisanie polsko-białoruskiej umowy o utrzymaniu drogowych granicznych obiektów mostowych to nie tylko rozwój bazy prawno-traktatowej, ale wypracowanie narzędzia, które reguluje istotne kwestie w naszej dalszej współpracy - powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

Strony polska i białoruska podpisały umowę o utrzymaniu drogowych granicznych obiektów mostowych w trakcie spotkania ministra infrastruktury Andrzeja Adamczyka z Anatolijem Siwakiem, ministrem transportu i komunikacji Białorusi, które odbyło się 27 czerwca 2018 r. w Brześciu.

Polska i Białoruś jako kraje sąsiadujące mają wiele wspólnych

celów i płaszczyzn do współpracy, w szczególności w zakresie infrastruktury drogowej i kolejowej, a także rozwoju korytarzy transportowych. Cieszy mnie, że podejmowany jest nieustanny dialog na rzecz rozwoju naszych relacji dwustronnych i poszukiwania korzystnych rozwiązań, zarówno na poziomie ministerialnym, jak i eksperckim - mówił minister Adamczyk.

W trakcie spotkania ministrowie Polski i Białorusi omówili też bieżącą współpracę w zakresie kolejnictwa. Minister Adamczyk podkreślił, że obecnie najpopularniejsze połączenia kolejowe, które skupiają dużą część ładunków przesyłanych z Chin, przebiegają przez polsko-białorską granicę. Zgodzono się,

ze oba państwa powinny podjąć działania, które będą stanowiły odpowiedź na wyzwania jutra, czyli wzrastającą wymianę handlową między Europą a Azją.

Poruszona została też kwestia szlaku Via Carpatia. Białoruś wyraziła zainteresowanie współpracą w ramach tego projektu.

Via Carpatia to bardzo ważny, międzynarodowy szlak transportowy, który połączy porty bałtyckie z portami Morza Czarnego i Egejskiego. To projekt stanowiący szansę na rozwój całego regionu, której nie można nie wykorzystać - powiedział A. Adamczyk.

Ministrowie rozmawiali też o rozwoju współpracy w obszarze transportu lotniczego i możliwości rozpoczęcia operacji lotniczych do białoruskich portów regionalnych.

Ministerstwo Infrastruktury RP

Muzeum w Redeczu Krukowym

Na temat Muzeum Techniki Rolniczej i Gospodarstwa Wiejskiego w Redeczu Krukowym z Wiesławą Pieńkowską kustosz muzeum rozmawia dr Ryszard Milewski

Jak nazywa się ten duży piękny obiekt w którym w tej chwili jesteście?

Muzeum Techniki Rolniczej i Gospodarstwa Wiejskiego w Redeczu Krukowym woj.kujawsko-pomorskie.

Kiedy powstało muzeum?

Powstało w 2010 roku. Znajduje się w miejscu dawnego zakładu

Kujawskiej Fabryki Maszyn Rolniczych, który został przeniesiony do Brzeźcia Kujawskiego.

Czyli powstało w halach produkcyjnych fabryki?

Dokładnie tak. Nasze muzeum powstało w dawnych halach produkcyjnych.

Kto był inicjatorem powstania muzeum i skąd macie tyle eksponatów?

Wszystko co tutaj jest, to powstało dzięki inicjatywie i zabiegom pana Janusza Borkowskiego, który jest synem Ziemi Kujawskiej i wyjątkowym społecznikiem.

Ekspozyty, znajdujące się na terenie obiektu również zgromadzo-

ne zostały przez pana Janusza Borkowskiego i jego synów, a także dzięki darom mieszkańców Redecza Krukowego i okolic.

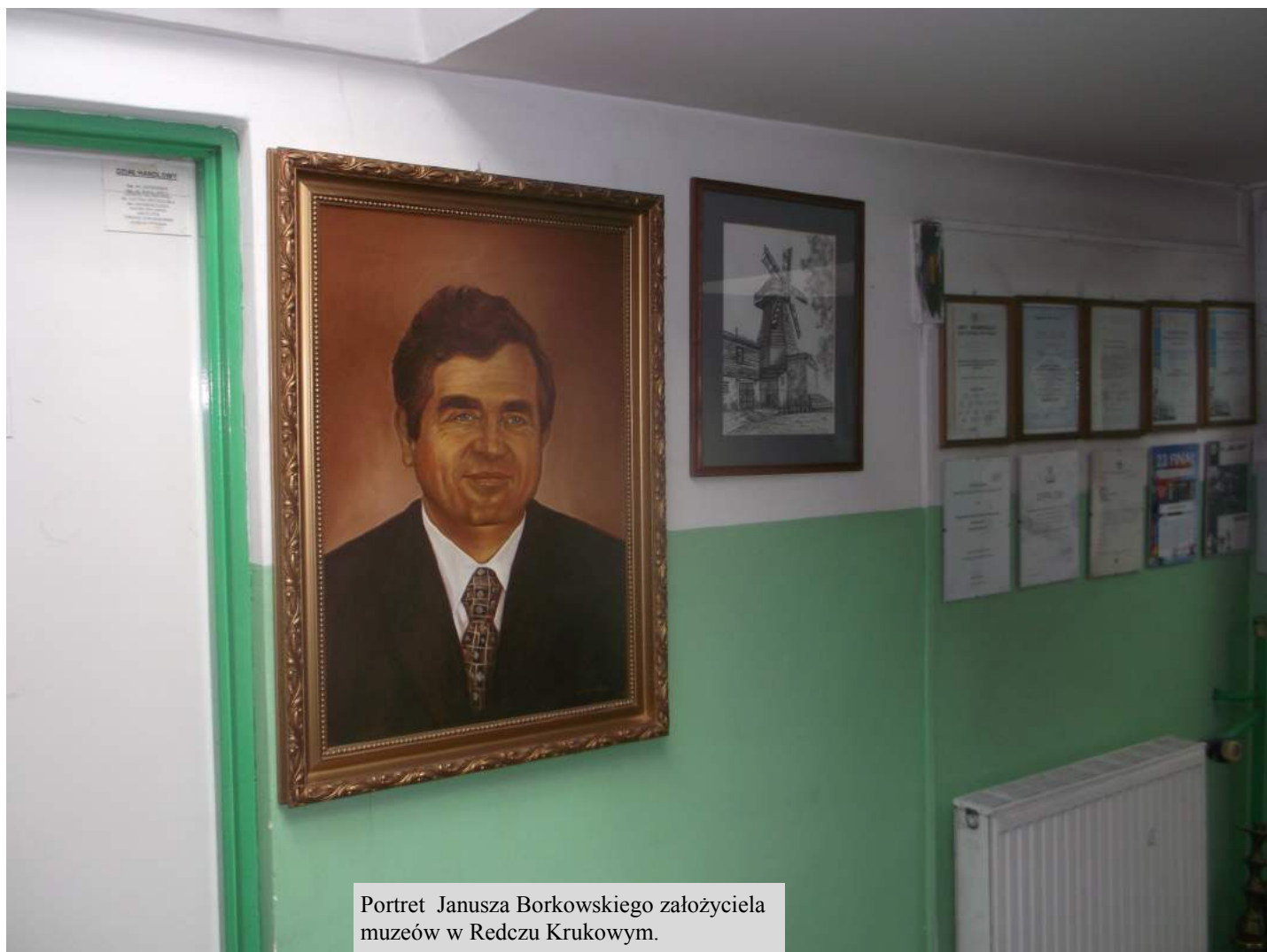
I to wszystko co wokoło nas otacza należy do jednego muzeum?

Nie.

Jak nie?

No nie, bo to są obecnie tutaj cztery muzea: Muzeum Techniki Rolniczej i Gospodarstwa Wiejskiego; Kujawskie Muzeum Oręża, Nauki i Techniki; Kujawskie Muzeum Gwoźdźia i Młotka; Kujawskie Muzeum Kolei.

Co można zobaczyć wśród ogromnej ilości zebranych ekspoz-



Portret Janusza Borkowskiego założyciela muzeów w Redeczu Krukowym.



Kujawskie Muzeum Oręża, Nauki i Techniki; tramwaj warszawski—rok produkcji 1939.



Muzeum Techniki Rolniczej i Gospodarstwa Wiejskiego; fragment ekspozycji kuchni lata 50-60 XX w.



Kujawskie Muzeum Młotki i Gwoździ; fragment ekspozycji.



Muzeum Techniki Rolniczej i Gospodarstwa Wiejskiego; fragment ekspozycji wnętrza mieszkalnego lata 50. XX wieku.



Kujawskie Muzeum Kolei; ekspozycja poczekalni dworcowej z XX wieku.



Muzeum Techniki Rolniczej i Gospodarstwa Wiejskiego; Ekspozycja sklepiu z czasów Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.



Kujawskie Muzeum Orlęza Nauki i Techniki; ekspozycja sali lekcyjnej z lat 70. XX wieku.

natów?

Wśród zgromadzonych eksponatów można znaleźć: artykuły gospodarstwa domowego; maszyny i urządzenia rolnicze; samochody i motocykle; militaria z czasów wojny; pojazdy konne (bryczki, karety, sanitarki); pamiątki z zakładów rzemieślniczych (fryzjer, szewc, apteka); parowozy, lokomotywy i wagony; młotki i gwoździe; samolot MIG i pojazd opancerzony Scott i armaty.

To wszystko?

NIE!

Pani w dalszym ciągu mnie zadziwia, jak to nie?

A no nie, bo 14 lipca 2018 w czasie XI Zjazdu Kujawiaków odbywającego się właśnie na terenie naszego Muzeum Techniki Rolniczej i Gospodarstwa Wiejskiego w Redeczu Krukowym, będzie otwarcie piątego muzeum – Muzeum Straży Pożarnej.

Naprawdę podziwiam i gratuluję. Co chciałaby pani dodać, o co nie zapytałam?

Korzystając z okazji, że jestem przy głosie - zapraszam wszystkich zainteresowanych do zwiedzania naszych Muzeów, które przybliżają historię Naszej Ojczyzny.

**Dziękuję za rozmowę:
R.M.**

Ruda Śląsk ze wsparciem NFOŚiGW

Niemal 21 mln zł niskooprocentowanej pożyczki na walkę ze smogiem trafi z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do spółki Węglokoks Energia ZCP w Rudzie Śląskiej. Firma korzystając z tego wsparcia zbuduje instalację oczyszczania spalin w Elektrociepłowni Mikołaj.

Projekt pn. „Dostosowanie istniejących kotłów w EC Mikołaj do wymagań prawnych – Dyrektywy IED i Konkluzji BAT”, będzie realizowany przez beneficjenta do końca 2021 r. Całkowity koszt przedsięwzięcia został oszacowany na 33 959 070 zł. Pożyczkę preferencyjną w wysokości 20 700 000 zł przewidziano na okres od 1 października 2019 r. do 30 września 2034 r. Jej udzielenie zostało potwierdzone zawarciem umowy w siedzibie NFOŚiGW w Warszawie. Podpisali ją 22 czerwca br.: Wiceprezes Zarządu NFOŚiGW Artur Michalski i Prezes Zarządu Węglokoks Energia ZCP Sp. z o.o. Jerzy

Warmuziński.

Zbudowanie instalacji oczyszczania spalin pozwoli znacznie ograniczyć emisję pyłów, dwutlenku siarki i tlenków azotu przez kotły Elektrociepłowni Mikołaj. Oczyszczanie spalin ma następować metodą niekatalityczną SNCR, a ich odsiarczanie – metodą suchą z użyciem instalacji odpylania. W ramach inwestycji zostanie także zbudowany system ciągłego pomiaru stężeń zanieczyszczeń w spalinach.

Wydajność instalacji wyniesie 333 800 m³/h. Planowany do uzyskania efekt ekologiczny, którego termin osiągnięcia przewidziano na koniec 2022 r., to: ograniczenie emisji dwutlenku siarki o 271.3 Mg/rok, ograniczenie emisji tlenków azotu o 23.4 Mg/rok, oraz ograniczenie emisji pyłów o średnicy w przedziale 2,5-10 mikrometra o 48.00 Mg/rok.

Realizacja inwestycji w całości dotyczy starań na rzecz ochrony środowiska i poprawy jakości powietrza. Elektrociepłownia Mikołaj

(główny dostawca ciepła dla odbiorców komunalnych w Rudzie Śląskiej) jest zobligowana do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery od 2023 r. zgodnie z zapisami Dyrektywy IED i Konkluzji BAT. Wdrożenie instalacji oczyszczania spalin w zakresie wskazanym w niniejszym projekcie jest zatem warunkiem koniecznym dla dalszego funkcjonowania tego zakładu od 2023 r.

Przedsięwzięcie w Rudzie Śląskiej to kolejny, ważny krok na drodze działań antysmogowych w południowej Polsce. Przekazanie środków finansowych przez NFOŚiGW umożliwia program priorytetowy *Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki*, Część 1) *E-KUMULATOR – Ekologiczny Akumulator dla Przemysłu*. Program ten jest zgodny z polityką ekologiczną, kreowaną przez Ministerstwo Środowiska.

Na zdjęciu od lewej: Dyrektor Departamentu Energii i Innowacji w NFOŚiGW Urszula Zajac, Zastępca Prezesa Zarządu NFOŚiGW Artur Michalski, Prezes Zarządu Węglokoks Energia ZCP Sp. z o.o. Jerzy Warmuziński. Fot. NFOŚiGW/M.Sobota

Sławomir Kmieciak
NFOŚiGW

Kasa dla Krynicy Morskiej, Bystrzycy Kłodzkiej i Głogowa

Środki z unijnego Funduszu 30 mln zł.

Spójności przekazane przez NFOŚiGW wesprą rozbudowę i modernizację systemów wodno-kanalizacyjnych w Krynicy Morskiej (woj. pomorskie) i Bystrzycy Kłodzkiej (woj. dolnośląskie) – ośrodkach licznie uczęszczanych przez turystów, a także w Głogowie na Dolnym Śląsku, leżącym nad Odrą. Dotacje dla tych trzech miast wyniosą razem ok.

Wspomniane przedsięwzięcia będą dofinansowane dzięki działaniu 2.3 *Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach* w ramach II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, które Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wdraża w porozumieniu z Ministerstwem Środowiska.

Krynica Morska

Projekt pn. „Rozbudowa i modernizacja systemu wodno-ściekowego w Aglomeracji Krynica Morska” otrzymał unijną dotację z NFOŚiGW w wysokości 6 936 193 zł. Zostanie on zrealizowany przez lokalne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Porozumienie w tej sprawie 21 czerwca br. zostało podpisane w Oltarzewie pod Warszawą podczas szkolenia zorganizowanego przez NFOŚiGW dla beneficjentów II osi priorytetowej POIiŚ 2014-2020. Podpisy na umowie złożyły: Dyrektor Departamentu Ochrony Wód NFOŚiGW Ewa Kamińska i Prezes Zarządu PWiK Sp. z o.o. w Krynicy Morskiej Ewa Guderska.

Działania zaplanowane w ra-



Krynica Morska

Na zdjęciu od lewej: Kierownik, Departament Ochrony Wód NFOŚiGW – Magdalena Tokarska-Kusyk, Prezes Zarządu PWiK Sp. z o.o. w Krynicy Morskiej Ewa Guderska, Dyrektor Departamentu Ochrony Wód NFOŚiGW Ewa Kamińska. **Fot.** NFOŚiGW/A.Poleć.

mach projektu potrwać do końca stycznia 2021 r. i realizowane będą na terenie aglomeracji Krynica Morska oraz w miejscowościach Przebrno i Nowa Karczma-Piaski. Jako jedno z zadań inwestycyjnych przewidziano modernizację i remont oczyszczalni ścieków w Krynicy Morskiej oraz budowę instalacji fotowoltaicznej PV (OZE) na terenie zakładu. Unowocześniony będzie również system przepompowni ścieków, a dodatkowo zostanie zbudowany inteligentny system zarządzania obiektem (SCADA). Zaplanowana została także rozbudowa głównej tłoczni ścieków w Nowej Karczmie-Piaski.

Pozostałe prace będą dotyczyć przebudowy sieci kanalizacyjnej (215 m) i wodociągowej (85 m) na ul. Żołnierzy w Krynicy Morskiej. W zakres tego przedsięwzięcia wejdzie również budowa odcinków nowej sieci kanalizacyjnej (930 m) i wodociągowej (890 m) na ul. Bursztynowej w Nowej Karczmie.

W prognozowaniu tzw. efektu ekologicznego pod uwagę została wzięta liczba nowych użytkowników sieci kanalizacyjnej, którzy przyłączą się do niej w wyniku realizacji projektu oraz liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków i mających dostęp do ulepszanego zaopatrzenia w wodę. W każdym

przypadku będzie to 38 osób, a efekt ekologiczny zostanie osiągnięty do końca grudnia 2021 r. i potwierdzony do 14 stycznia 2022 r. W związku z tym, że Krynica Morska leży na Mierzei Wiślanej, między zatoką Gdańską a Zalewem Wiślanym, na obszarze turystycznym i dość newralgicznym ekologicznie, każde działanie na rzecz ochrony środowiska ma tam szcze-

gólną wartość przydatną także dla innych, okolicznych terenów.

Całkowity koszt inwestycji wyniesie 13 707 120 zł. Wobec zaangażowania środków własnych, beneficjent otrzymał także niskooprocentowaną pożyczkę z NFOŚiGW w wysokości 4 207 806 zł.

Bystrzyca Kłodzka

Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Bystrzycy Kłodzkiej – beneficjent przekazanej przez NFOŚiGW unijnej dotacji w kwocie 14 339 927 zł – będzie realizował projekt pn. „Rozwój i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Aglomeracji Bystrzyca Kłodzka”. Koszt całkowity przedsięwzięcia wyniesie 29 189 246 zł. Na finansowanie projektu beneficjent otrzyma z NFOŚiGW także niskooprocentowaną pożyczkę w wysokości 8 154 076 zł.

Umowa w tej sprawie również została podpisana 21 czerwca br. podczas szkolenia dla beneficjentów II osi priorytetowej POIiŚ 2014-2020 w Ołtarzewie przez Dyrektora Departamentu Ochrony Wód NFOŚiGW Ewę Kamińską oraz Prezesa Zarządu ZWiK Sp. z o.o. w Bystrzycy Kłodzkiej Martę Konieczną-Morawę.

Projekt realizowany będzie w



Bystrzyca Kłodzka

Na zdjęciu od lewej: Kierownik i Koordynator, Departament Ochrony Wód NFOŚiGW – Magdalena Tokarska-Kusyk i Lucyna Wanatko, Prezes Zarządu ZWiK Sp. z o.o. w Bystrzycy Kłodzkiej Marta Konieczna-Morawa, Dyrektor Departamentu Ochrony Wód NFOŚiGW Ewa Kamińska, Główna Księgowa ZWiK Sp. z o.o. w Bystrzycy Kłodzkiej Beata Góźdz. **Fot.** NFOŚiGW/A.Poleć.

Bystrzycy Kłodzkiej i Starej Bystrzycy. Obejmie kilka zadań inwestycyjnych. Obok przebudowy 2,19 km sanitarnej sieci kanalizacyjnej, zostanie zbudowany nowy jej odcinek o długości 9,26 km. Przebudowana ma być również sieć wodociągowa o długości 6,40 km w Bystrzycy Kłodzkiej i Starej Bystrzycy. Co więcej, nastąpi modernizacja funkcjonującej oczyszczalni ścieków w Bystrzycy Kłodzkiej w kierunku poprawy jej efektywności energetycznej i lepszego funkcjonowania technicznego. Zostanie wymieniony zgarniacz osadu w osadniku wtórnym na zgarniacz energooszczędny a sita bębnowe obrotowe z mechanicznym transportem i prasowaniem skratek będą zastąpione sitami dostosowanymi do pracy ze ściekami zawierającymi piasek.

Efekt rzeczowy inwestycji ma być osiągnięty do 30 czerwca 2020 r. i potwierdzony do 30 lipca 2020 r. Z kolei w ramach efektu ekologicznego, który będzie osiągnięty do 30 czerwca 2021 r., a potwier-

dzony do 14 lipca 2021 r. Przewidziano, że 670 nowych użytkowników skorzysta z sieci kanalizacyjnej i taka sama będzie liczba osób korzystająca z ulepszanego oczyszczania ścieków.

Głogów

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przekazał dotację w wysokości 8 717 892 zł na realizację projektu pn. „Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Głogów w aglomeracji Głogów”. Umowę regulującą przekazanie dofinansowania podpisały 15 czerwca br.: Dyrektor Departamentu Ochrony Wód NFOŚiGW Ewa Kamińska i Wójt Gminy Głogów Joanna Gniewosz przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Głogów Joanny Tobię. Beneficjent dotacji, Gmina Głogów, sfinansuje projekt używając własnych środków finansowych oraz korzystając z kwoty niskoprocentowanej pożyczki z NFOŚiGW w wysokości 4 957 232 zł.

Całkowity koszt inwestycji wy-

niesie 16 820 403 zł. W jej ramach przewidziano przede wszystkim budowę zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Przedmoście i Bytnik. Założono stworzenie tam ok. 10,3 km sieci grawitacyjnej i tłocznej oraz przepompowni ścieków. Następnie zbudowane i przebudowane zostaną stacje uzdatniania wody w Borku i Wilkowie. Podobnie budowa i rozbudowa będzie dotyczyć pompowni ścieków w Serbach i Ruszowicach. Prace mają zakończyć się w styczniu 2023 r.

Rezultatem tych starań będzie podłączenie 1050 nowych użytkowników do sieci kanalizacyjnej, którzy równocześnie będą korzystali z ulepszanego oczyszczania ścieków. Ilość uzdatnionej wody po zakończeniu projektu ma wynosić 161 695 m³ na rok. Niniejsze składowe efektu ekologicznego zostaną potwierdzone do 14 stycznia 2024 r.

Sławomir Kmiecik
NFOŚiGW

Komunikat MSWiA

Wspólnym celem zarówno MSWiA jak i związkowców jest zapewnienie funkcjonariuszom jak najlepszych warunków służby. Trwa dialog z przedstawicielami wszystkich związków zawodowych służb podległych resortowi.

Minister Joachim Brudziński jest otwarty na dalsze rozmowy o wszelkich propozycjach związkowców. Do tej pory odbyły się 23 spotkania i rozmowy szefa MSWiA z przedstawicielami związków zawodowych służb mundurowych. Ponadto w stałym kontakcie ze stroną związkową jest powołany przez szefa MSWiA pełnomocnik ds. kontaktów ze związkami zawodowymi, Edward Zaremba. Do tej pory odbył on ponad 100 spotkań, których tematy dotyczyły postulatów funkcjonariuszy. Jesteśmy przekonani, że to właśnie otwartość

na dialog oraz gotowość do kompromisów pozwalają osiągnąć porozumienie.

Postulaty i propozycje związkowców są zawsze starannie analizowane w resorcie. Zdajemy sobie sprawę, że oczekiwania funkcjonariuszy, po wielu latach zaniedbań, są o wiele większe. Zapewniamy jednak, że robimy wszystko, by postulaty funkcjonariuszy i możliwości budżetowe udało się pogodzić.

Resort wprowadził i realizuje Program Modernizacji Służb Mundurowych. Formacje podległe MSWiA w latach 2017-2020 otrzymały łącznie niemal 9,2 miliardów zł. Policja w ramach tych środków otrzymała niemal 6 miliardów zł.

Jednym z podstawowych elementów tego programu są podwyżki dla funkcjonariuszy i pracowników cywilnych służb. Dzięki suk-

cesywnie wprowadzanym podwyżkom uposażeń, już w styczniu 2019 r. funkcjonariusze będą zarabiać średnio o ponad 800 zł więcej niż w 2015 r., a wynagrodzenia pracowników cywilnych wzrosną średnio o 750 zł. Warto zaznaczyć, że w maju br. podnieśliśmy pensje dla najmniej zarabiających funkcjonariuszy. Zwiększyliśmy również o 175 zł brutto wysokość dodatku stołecznego. Kwota tego dodatku nie była zmieniana od 2009 r.

Również ze środków z Programu Modernizacji systematycznie i konsekwentnie realizujemy zakupy nowoczesnego sprzętu i wyposażenia oraz poprawiamy standardy służby w całej Polsce.

Wszystkie te działania mają motywować do dłuższego pozostawania funkcjonariuszy w formacjach podległych MSWiA oraz zachęcać młodych ludzi do wstępowania do służby.

Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji
Rzeczypospolitej Polskiej

Program NFOŚiGW Czyste Powietrze

Ministerstwo Środowiska, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Bank Ochrony Środowiska S.A. rozpoczęły 29 czerwca br. kampanię edukacyjno-szkoleniową programu priorytetowego NFOŚiGW Czyste Powietrze. Prawie dwieście osób uczestniczyło w Warszawie w inauguracyjnym szkoleniu, z udziałem Ministra Środowiska Henryka Kowalczyka. Szefowi resortu towarzyszyli: Anna Król – Zastępca Prezesa Zarządu NFOŚiGW i Bogusław Białowas – Prezes Zarządu BOŚ S.A.

W spotkaniu informującym o programie NFOŚiGW Czyste Powietrze uczestniczyli przedstawiciele Ministerstwa Środowiska (MŚ), Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (WFOŚiGW), Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ), wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska (WIOŚ), oraz Banku Ochrony Środowiska S.A. (BOŚ), którzy z końcem lipca br. – z inicjatywy Ministra Środowiska – podejmą w 2500 polskich gmin realizację cyklu szkoleniowego na temat jakości powietrza i za-

grożeń związanych z jego nadmiernym zanieczyszczeniem, a zwłaszcza programu Czyste Powietrze, który w dziesięcioletnim okresie wdrażania ma rozwiązać problem smogu w Polsce.

Szkolenie otworzyli, witając uczestników, Minister Henryk Kowalczyk i Prezes Anna Król. W swoim wystąpieniu szef resortu środowiska podkreślił przełomowy charakter i skalę programu priorytetowego Czyste Powietrze. Ma on, w odróżnieniu od niektórych inicjatyw samorządowych, charakter kompleksowy. Minister zaznaczył, że projekt programu jest już w końcowej fazie uzgadniania, a podczas



Na zdjęciu od lewej: Minister Środowiska Henryk Kowalczyk, Zastępca Prezesa Zarządu NFOŚiGW Anna Król, Prezes BOŚ Bogusław Białowas. **Fot.** NFOŚiGW/M.Sobota.

inauguracyjnego dnia szkoleniowego zostaną przekazane jego zasadnicze ramy. Henryk Kowalczyk dodał, że w trakcie jego spotkań poselskich hasło „czyste powietrze” wywołuje bardzo duże zainteresowanie i jednocześnie wzrasta aktywność społeczna w tym zakresie.

Zastępca Prezesa NFOŚiGW Anna Król podziękowała za liczne uczestnictwo w pierwszym spotkaniu szkoleniowym. Zwróciła uwagę, że NFOŚiGW opracowywał i realizował już programy z udziałem banków i funduszy wojewódzkich, ale program Czyste Powietrze przewyższa je wagą, zasięgiem i przeznaczanymi na jego realizację środkami finansowymi. – W grupie siła, więc na pewno uda nam się wspólnie uzyskać cele stawiane przed projektem – stwierdziła Prezes Anna Król.

Minister Henryk Kowalczyk w zasadniczej części swojego wystąpienia omówił ramowy scenariusz spotkań informacyjno-szkoleniowych w gminach oraz zaprezentował materiały przygotowane w tym celu przez Ministerstwo Środowiska. Projekt kampanii informacyjno-szkoleniowej programu Czyste Powietrze jest realizowany przez resort. Prelegenci odpowiadają za stronę merytoryczną prezentacji, dyskusję oraz bloki warsztatowe, natomiast zadania organizacyjno-techniczne są realizowane poprzez firmę zewnętrzną wyłonioną w przetargu. Jeden prelegent będzie obsługiwał około 20 spotkań. Ministerstwo Środowiska opracuje wkrótce ich harmonogram. Rozpoczną się w trzeciej dekadzie lipca br., a zakończyć powinny się do połowy października br. Terminarz spotkań resort ustali w porozumieniu z władzami lokalnymi, parlamentarzystami i radnymi z danego terenu. Sam program Czyste Powietrze będzie realizowany przez WFOŚiGW, które mają zawierać umowy z beneficjentami. NFOŚiGW będzie pełnił rolę koordynatora, zawierając z funduszami wojewódzkimi umowy o udostępnieniu środków.

Spotkania szkoleniowe będą prowadzone przez prelegentów

rekrutujących się z WFOŚiGW, WIOŚ oraz oddziałów BOŚ S.A. Mają to być szkolenia całodniowe, składające się z trzech bloków: 1. jakość powietrza (definicja niskiej emisji, przyczyny i skutki niskiej emisji, informacje o stanie powietrza w danym regionie), 2. propozycje wsparcia dla zwalczania niskiej emisji (program NFOŚiGW Czyste Powietrze oraz programy BOŚ S.A.), 3. warsztaty pisania wniosków do programu Czyste Powietrze. W każdym bloku (szczególnie warsztatowym) powinien znaleźć czas na dyskusję i pytania.

W swoim wystąpieniu Minister Henryk Kowalczyk zwrócił ponadto uwagę m.in. na następujące kwestie:

- * Prelegenci powinni udzielać wyczerpujących odpowiedzi na wszystkie zadawane pytania i stawiane problemy; na stronie internetowej programu będzie zakładka z najczęściej zadawanymi pytaniami i odpowiedziami.

- * W związku z faktem, że Minister Finansów dopuszcza ulgę podatkową 20%, trwają jeszcze uzgodnienia z NFOŚiGW w sprawie możliwości pokrycia 10% wsparcia dotacją NFOŚiGW.

- * Ogrzewanie elektryczne jest opłacalne przy taryfie nocnej na poziomie 40% dziennej, nie dokonano jeszcze uzgodnień w tej materii.

- * Dochody będące podstawą określenia intensywności dofinansowania mają być obliczane tak jak w Programie 500+.

- * Wymiana starych palenisk na piece opalane paliwem stałym (nawet nowej generacji) będzie ostatecznością. Priorytetem jest instalacja ciepłownicza, a w dalszej kolejności gazowa i pompy ciepła. Rozwiązania techniczne będą zależą od opłacalności ekonomicznej wskazanej w audytach i analizach.

- * Określenie maksymalnej ceny jednostkowej dla pomp ciepła wymaga rewizji, gdyż jest ona prawdopodobnie niedoszacowana.

- * Zakup i montaż kolektorów słonecznych i mikroinstalacji fotowoltaicznych może być realizowany z części pożyczkowej dofinansowania.

Minister Środowiska Henryk Kowalczyk zaakcentował, że pro-

gram Czyste Powietrze jest rozłożony na dziesięć lat, a umowa może być wykonywana dwa lata. Koncentracja realizacji umów może spowodować wzrost cen robocizny i urządzeń, a w skrajnych przypadkach nawet wywołać brak wykonawców na rynku.

Anna Król, Zastępca Prezesa Zarządu NFOŚiGW w swoim zasadniczym wystąpieniu omówiła założenia programu Czyste Powietrze, przygotowaną dokumentację oraz schemat obsługi wniosków (o dofinansowanie oraz o płatność). Wnioski o dofinansowanie będą załatwiane przez WFOŚiGW w ciągu trzech miesięcy. Wnioskodawcy/beneficjenci będą mieli możliwość uzupełniania/poprawy wniosków w okresie 14-dniowym. Podpisanie umów ma być poprzedzone wizją lokalną dokonywaną przez przedstawiciela WFOŚiGW.

W dalszej części inauguracyjnego szkolenia jego uczestnicy wysłuchali prezentacji specjalistów NFOŚiGW, które były poświęcone: wypełnianiu formularzy wniosków o dofinansowanie (preferowana jest forma elektroniczna ich składania), wymaganiom technicznym usług, materiałów i urządzeń stosowanych przy realizacji prac w ramach programu, przepisom prawa budowlanego i ochrony środowiska mającym zastosowanie przy realizacji zadań objętych programem. Przedstawiono również zagadnienia techniczne dla termomodernizacji budynków, źródeł ciepła na cele centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej oraz kolektorów słonecznych i mikroinstalacji fotowoltaicznych.

Wystąpienia miały charakter roboczy – były przerywane pytaniami i uwagami przedstawianymi z sali. Inauguracyjne szkolenie zakończyła wielowątkowa dyskusja, którą podsumowała i zakończyła – dziękując uczestnikom za aktywny udział w spotkaniu – Zastępca Prezesa Zarządu Funduszu Anna Król.

Sławomir Kmiecik
NFOŚiGW

KOMUNIKAT

Ministerstwo Infrastruktury RP

W poniedziałek 02 lipca 2018 o g.10.00 w Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym w **Krakowie** przy ul. Wielickiej 265 (budynek B, aula B2-27) będzie przeprowadzona lekcja bezpieczeństwa dla małych pacjentów krakowskiego szpitala. Lekcję przeprowadzą: Wiceprezes Rady Ministrów **Beata Szydło**, Minister

Infrastruktury **Andrzej Adamczyk**, Wiceminister Zdrowia **Józefa Szczurek-Żelazko** i Główny Inspektor Transportu Drogowego **Alvin Gajadhur**.

Spotkania z małymi pacjentami szpitali dziecięcych odbywają się w ramach nowego cyklu edukacyjnego, którego celem jest przekazywa-

nie najmłodszym, którzy nie mogą uczestniczyć w organizowanych w szkołach zajęciach, wiedzy o bezpieczeństwie.

**Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej**

Uroczyste przekazanie pamiątek

Ministerstwo Spraw Zagranicznych poinformowało, że odbyła się uroczystość przekazania Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku pamiątek po kaprale Bronisławie

Gozdowskim. Uroczystość rozpoczęła się w piątek, 29 czerwca o godz. 15⁰⁰.

Pozyskane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych zabytki prze-

kazał dyrektorowi Muzeum Józefa Piłsudskiego minister spraw zagranicznych Jacek Czaputowicz.

Wśród pamiątek był również mundur kaprała Gozdowskiego, w którym kapral Gozdowski w latach 1917 – 1919 służył jako ochotnik ze Stanów Zjednoczonych w Armii Polskiej pod dowództwem gen Józefa Hallera, a także różne inne cenne zdjęcia i dokumenty.

**Ministerstwo Spraw
Zagranicznych
Rzeczypospolitej Polskiej**



Chodzenie przy tężniach solankowych w Ciechocinku jest płatne.

Czy sprawiedliwość może wymierzać sędzia który sam nie przestrzega prawa?

Na temat buntu sędziów Sądu Najwyższego z bezpartyjnym czynnym biegłym sądowym i ekspertem w zakresie: polityka, public relations, dziennikarstwo śledcze, prawo prasowe, prawo autorskie, etyka, etyka dziennikarska, ochrona danych osobowych, prawa człowieka (UE), manipulacja informacją, reklama, prasoznawstwo, dr Ryszard Milewski rozmawia inż. Cezary Sakra



Czy sędzia musi przestrzegać ustanowione prawo?

Tak, i to w zakresie zdecydowanie większym niż osoba nie pełniąca funkcji sędziego.

Dlaczego?

Panie redaktorze, sędzia z racji pełnionej funkcji sędziego i obowiązujących zapisów ustawowych w prawie przyjętym przez parlament Rzeczypospolitej Polskiej musi postępować w taki sposób aby był wzorem do naśladowania, a to oznacza, że właśnie przede wszystkim sędzia musi realizować ustanowione prawo zarówno w czasie pełnienia funkcji sędziego jak i w czasie poza służbą. Nie zapominajmy, że pełnienie funkcji sędziego jest służbą urzędniczą względem społeczeń-

Dr Ryszard Milewski pod kierunkiem naukowym prof.zw.nauk prawnych dr hab. Bogdana Michalskiego napisał i obronił rozprawę doktorską nt: „Problematyka prawnoprasoznawcza tzw. dziennikarstwa śledczego”. **Przedstawił** uwarunkowania prawne i metodologiczne dziennikarstwa śledczego, które w konstytucyjnym pojęciu sensu stricto nie istnieje a jest kultywowane. Stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce – w specjalizacji dziennikarstwo śledcze otrzymał 29 września 2004r. na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego.

A wcześniej pod kierunkiem naukowym prof.dr hab. Haliny Satkiewicz napisał i obronił pracę magisterską przedstawiając sposoby stosowania manipulacji w przekazie wiadomości w massmediach i otrzymał na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersyte-

tu Warszawskiego tytuł magistra dziennikarstwa.

Ukończył też różne kursy, m.in. kurs przygotowujący do pracy w charakterze syndyka i nadzorcy sądowego. Cyklicznie uczestniczy też w szkoleniach biegłych sądowych, organizowanych przez prezesów sądów okręgowych.

Wykładał przedmioty: dziennikarstwo śledcze, współpraca z mediami, prawo autorskie, prawo prasowe, public relations, jest też biegłym sądowym i wykonuje ekspertyzy dla sądów i prokuratur w całej Polsce z zakresu: dziennikarstwa śledczego, prawa prasowego, prawa autorskiego, etyki dziennikarskiej, praw człowieka (UE).

Ekspert w zakresie: polityka, public relations, dziennikarstwo śledcze, prawo prasowe, prawo autorskie, etyka, etyka dziennikarska, prawa człowieka (UE), manipulacja informacją, reklama, prasoznawstwo.

W redakcjach pracował na wszystkich etapach zawodu dziennikarskiego, był: fotoreporterem, dziennikarzem, redaktorem, kierownikiem Oddziału Wielkopolskiego w Redakcji Gromada Rolnik Polski, redaktorem naczelnym i założycielem czasopisma lokalnego w Czarnkowie – dwutygodnika „Nadnoteckie Echa”. Pracował w mediach: lokalnych, regionalnych, ogólnopolskich.

01 września 2012 utworzył własne czasopismo: Wieści Szamotulskie. A od 01 lutego 2017 zmienił nazwę czasopisma na Wieści Światowe, bo prowadzony przez dra Ryszarda Milewskiego (redaktora naczelnego) periodyk bardzo dobrze rozwija się i wzbudza zainteresowanie wśród nowych czytelników. Czasopismo wydawane jest w wersji papierowej i elektronicznej na stronie internetowej: www.wiesciswiatowe.pl

Jako dziennikarz czasopisma pt. „Forum Dziennikarzy” wydawanego przez Zarząd Główny Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich w Warszawie napisał m.in. teksty: Dziennikarstwo – służba społeczeństwu i państwu, Dziennikarstwo śledcze a prawa człowieka, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego podsłuchuje dziennikarzy? Prawo a massmedia (w opublikowanym tekście przedstawił propozycje dokładnych zmian nowelizacyjnych, które należy wprowadzić niezwłocznie w ustawie prawo prasowe).

(dop.red.)

stwa i państwa. I pełnienie funkcji sędziego można przyrównać do korony zawodu prawniczego. Funkcję sędziego mają pełnić ludzie najlepsi z najlepszych, ludzie o kryształowym postępowaniu.

To w jaki sposób można rozumieć informację podawaną szeroko przez massmedia i również na stronie internetowej: <https://wiadomosci.wp.pl/sedziowie-sn-nie-chca-informowac-o-stanie-zdrowia-nie-jestem-kandydatem-6267969402648193a>, że sędziowie Sądu Najwyższego odmówili spełnienia obowiązku ustawą nałożonego, o poddaniu się obowiązkowemu badaniu lekarskiemu po ukończeniu 65. roku życia?

To można rozpoznawać tylko w kategoriach przestępstwa i oznacza również, że sędzia który nie realizuje ustawą nałożonych obowiązków stracił również niezawisłość sędziowską (art.178 ust.1 Konstytucji RP), czyli sędzia taki nie może dalej orzekać i trzeba byłoby się przywrzeć jego wcześniejszemu orzecznictwu, bo sprzeniewierzył się podstawowym zasadom funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości (zob. Wyrok z dnia 24 czerwca 1998 r. sygn. K. 3/98, TK). W przywołanym wyroku TK wyraźnie zaznaczył. Cyt.: „(...) niezawisłość obejmuje szereg elementów: 1) bezstronność w stosunku do uczestników postępowania, 2) niezależność wobec organów (instytucji) pozasądowych, 3) samodzielność sędziego wobec władz i innych organów sądowych, 4) niezależność od wpływu czynników politycznych, zwłaszcza partii politycznych, 5) wewnętrzna niezależność sędziego. Poszanowanie i obrona tych wszystkich elementów niezawisłości są konstytucyjnym obowiązkiem wszystkich organów i osób stykających się z działalnością sądów, ale także są konstytucyjnym obowiązkiem samego sędziego.”

W jaki sposób mogli postąpić sędziowie którzy nie zgadzają się z przyjętym zapisem w ustawie?

Mogli złożyć skargę konstytucyjną, czyli zaskarżyć zapis w ustawie do Trybunału Konstytucyjnego. A nie mają prawa sami wymyślać i wprowadzać swoje własne prawo według swoim pomysłom.

Panie redaktorze, skoro wszyscy obywatele są równi wobec prawa i są zobowiązani przestrzegać ustanowione

prawo, to dlaczego sędziowie wymyślają swoje prawo, a nie przestrzegają prawa ustanowionego przez parlament Rzeczypospolitej Polskiej? W żadnej ustawie nie ma zapisu, że sędziowie są specjalną kastą społeczną, która ma prawo wymyślać i wprowadzać swoje prawo według swoich pomysłów i swego upodobania. Ale w art.32 ust.1. Konstytucji RP ustawodawca wyraźnie zaznaczył, cyt.: „1. Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.” Przywołany zapis oznacza, że dotyczy również sędziów. Natomiast w art.178 ust.1., tej samej Konstytucji RP, ustawodawca zaznaczył, cyt.: „Sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom.” A to oznacza, że obowiązująca ustawa musi być realizowana przez sędziów, i sędziowie muszą postępować zgodnie z ustanowionym prawem. W przeciwnym razie nie mogą być sędziami, bo sprzeniewierzają się zasadzie niezawisłości sędziowskiej (zob. wyrok TK z dnia 24 czerwca 1998 r. sygn. K. 3/98).

Ale Trybunał Konstytucyjny na poczekaniu nie rozpoznałby skargi złożonej przez sędziów, a czas płynie i zaświadczenie lekarskie trzeba byłoby złożyć...

Panie redaktorze, w ustanowionym prawie jest zapis który dotyczy wszystkich obywateli, że jeżeli złoży się skargę to należy również spełnić obowiązek ustawą nałożony, w tym przypadku poddać się badaniu lekarskiemu. A jeżeli skarga będzie zasadna, to obowiązek nałożony ustawą nie ma zastosowania. Takie prawo jest ustanowione i dotyczy wszystkich, to dlaczego nie ma dotyczyć sędziów?

A może nie są zdrowi?

No właśnie, zachowanie sędziów wywołuje takie uzasadnione podejrzenie.

W jaki sposób powinno postąpić państwo względem sędziów buntowników, którzy wymyślają i wprowadzają swoje prawo?

W tym przypadku można tylko zastosować rozwiązanie wprowadzone w Turcji, czyli natychmiastowe wydalenie ze służby sędziowskiej, bez prawa do uposażenia wynikającego z pełnienia funkcji sędziego.

Bez prawa uposażenia sędziowskiego?

Tak. W demokratycznym państwie

prawa, nie można zmuszać obywatela do utrzymywania sędziego który został wydalony ze służby, bo nie realizował ustanowionego prawa.

Jakie rozwiązania powinny być wprowadzone w nowej Konstytucji RP?

Podstawowym rozwiązaniem to jest wprowadzenie do życia codziennego zasad demokracji, a nie tylko zapisów o demokracji na papierze tak jak to jest obecnie w Konstytucji RP. Zasady demokracji wynikają z praw człowieka, to społeczeństwo tworzy państwo i wybiera władze na określoną kadencję, a nie odwrotnie. A to oznacza, że obywatel ma demokratyczne prawo m.in. wybierać na kadencję czteroletnią osoby do pełnienia władzy sędziowskiej, tak jak to dzieje się w państwach demokratycznych.

A prasa jest od tego aby ukazywała sposób pełnienia funkcji sędziego przez poszczególnego sędziego. Aby obywatel miał wiedzę w jaki sposób wypełnia swoje ustawowe obowiązki urzędnik państwowy pracujący w roli sędziego. I czy warto danego sędziego utrzymywać z podatków obywateli.

W związku z powyższym obecną Konstytucję RP trzeba zmienić natychmiast, ale z wprowadzeniem zasad demokracji, czyli praw człowieka.

I w tym miejscu, jeżeli pan redaktor pozwoli, to przywołam propozycję pytań do referendum konstytucyjnego opracowanych przez zespół ekspercki posła na Sejm RP Janusza Sanockiego.

Proszę bardzo...

Dziękuję, cyt.: „1/. Czy jesteś za tym, żeby Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wybierany w powszechnych wyborach tworzył rząd powołując ministrów i kierując pracą Rady Ministrów? 2/. Czy jesteś za tym, żeby sędziów do wszystkich sądów wybierali obywatele bezpośrednio w wyborach powszechnych na kadencję czteroletnią, tak jak to jest przyjęte w państwach demokratycznych? 3/. Czy jesteś za tym, żeby sędziów wybierali wybrani wcześniej przedstawiciele obywateli? 4/. Czy jesteś za tym, żeby o sprawowanie funkcji sędziego mógł ubiegać się w wyborach powszechnych w Jednomandatowym Okręgu Wyborczym obywatel z wykształceniem prawniczym i co najmniej 15 -letnim stażem w zawodzie prawniczym? 5/. Czy jesteś za tym, żeby znieść immunitety sędziowskie? 6/. Czy jesteś za tym,

żeby zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez sędziego związane z wykonywaniem funkcji sędziego mógł podpisać i złożyć obywatel? 7/. Czy jesteś za tym, żeby sposób wykonywania pracy sędziego mogło kontrolować społeczeństwo przede wszystkim przy pomocy massmediów, czyli prasy? 8/. Czy jesteś za tym, żeby usuwalny na stałe z pełnienia funkcji sędziego był sędzia który popełnił przestępstwo? 9/. Czy jesteś za tym żeby Krajowa Rada Sądownictwa była wybierana w wyborach powszechnych przez obywateli? 10/. Czy jesteś za tym, żeby prawo wybieralności (prawo bycia wybranym) do Krajowej Rady Sądownictwa mieli wszyscy obywatele nie tylko sędziowie? 11/. Czy jesteś za tym, żeby rozwiązać Krajową Radę Sądownictwa? 12/. Czy jesteś za stworzeniem instytucji skargi nadzwyczajnej na wyroki sądowe szczególnie niesprawiedliwe? 13/. Czy jesteś za tym, żeby wobec funkcjonariuszy państwowych, w tym sędziów, nie obowiązywało prawo przedawnienia w przypadku popełnionych przestępstw bądź wykroczeń służbowych? 14/. Czy jesteś za tym, żeby posłów wybierali bezpośrednio obywatele w Jednomandatowych Okręgach Wyborczych (JOW)? 15/. Czy jesteś za konstytucyjnym ograniczeniem ilości urzędników państwowych i samorządowych?”

A w jaki sposób ocenia pan doktor kontrole instancyjne istniejące w sądach?

Panie redaktorze, kontrole instancyjne należy przyrównać do bajek, iluzji, fikcji, manipulacji informacją.

To jest totalny brak kontroli.

Proszę powiedzieć, w jaki sposób może kolega sędzia kontrolować kolegę sędziego, skoro kontrolujący najczęściej postępuje w taki sam sposób jak kontrolowany. A kolejny raz role mogą się odwrócić, i kontrolowany sędzia będzie kontrolować sędziego kontrolującego. I co wtedy?

Może pan doktor podać przykład?

Przykładów jest bardzo dużo.

Wystarczy jeden...

W kodeksie postępowania karnego w art.41. § 1. Jest m.in. zapis, cyt.: „Sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie.” Ale zapis można przyrównać do martwego zapisu, albo do bajek, bo wniosek o wyłączenie sędziego będzie rozpoznawał kolega sędzia z tego samego sądu i z tego samego wydziału. To też za cud należy uznać przypadek w którym sędzia faktycznie zostanie wyłączony z rozpoznawania danej sprawy.

No zdarza się, że sędziowie też nieraz mają do siebie wzajemne animozje.

I teraz ciąg dalszy: Jeżeli strona złoży zawiadomienie o przestępstwie popełnionym przez sędziego w toku rozpoznawania sprawy sądowej, to takie zawiadomienie nawet nie będzie rozpoznawane, bo zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez sędziego ma prawo podpisać tylko: prokurator, adwokat, radca prawny (zob. art.

80. § 2a, ustawa prawo o ustroju sądów powszechnych). Nie zapominajmy, że sędzia ma immunitet, który właśnie chroni sędziego przed pociągnięciem sędziego do odpowiedzialności karnej.

I o jakiej możemy mówić demokracji i sprawiedliwości w Polsce? Proszę powiedzieć: Czy w prawie skonstruowanym w przedstawiony sposób można zaprzeczyć, że sędziowie są specjalną kastą społeczną?

Co chciałby pan doktor dodać, o co nie zapytałem?

Chciałbym dodać, że w obecnym systemie prawnym obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej sędziowie mają prawo uważać się i nazywać specjalną kastą społeczną i mają prawo wydawać wyroki na zasadzie swego kaprysu, lub na zamówienie, a nie na podstawie faktów przedstawionych sądowni i zebranych w toku przewodu sądowego. Dlatego obecnie obowiązujące prawo totalitarne, należy zmienić na prawo demokratyczne. Sędziowie cały czas funkcjonują w sposób totalitarny i bez żadnej kontroli społecznej, czyli w taki sam sposób jak w czasach Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (PRL).

Dlatego od nas, od całego społeczeństwa zależy, czy wprowadzimy do polskich sądów zasady sprawiedliwości i demokracji społecznej; a tym samym do polskiego życia społecznego. Wykorzystajmy szansę, którą dał Prezydent RP Andrzej Duda.

Dziękuję za rozmowę:

KOMUNIKAT Ministerstwa Infrastruktury RP

Biorąc pod uwagę spodziewane prognozy ruchu, a w szczególności stale zwiększający się ruch w obrębie Warszawy, Ministerstwo Infrastruktury uznało, że montaż filtrów w ramach realizacji Południowej Obwodnicy Warszawy będzie niezbędny. Już w ubiegłym roku zostały rozpoczęte przygotowania do montażu filtrów, zaś w ostatnich tygodniach w resorcie in-

frastruktury odbywały się rozmowy na ten temat, które utwierdziły ministerstwo w przekonaniu co do racji mieszkańców Ursynowa.

Analiza, która będzie przeprowadzona w krótkim czasie po oddaniu trasy do ruchu wykaże, jakiego rodzaju wykonanie i montaż filtrów będzie niezbędny. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadzi

analizę niezwłocznie po uruchomieniu drogi, nie oczekując na pierwotnie wskazany w decyzji środowiskowej roczny termin jej wykonania.

Warto podkreślić, że umowa zawarta z wykonawcą na realizację trasy POW wskazuje na konieczność montażu filtrów w zależności od potrzeb. Ubolewamy, że na etapie prac środowiskowych, przeprowadzonych w latach 2009 - 2013, nie uwzględniono sygnalizowanej wówczas przez mieszkańców potrzeby instalacji tych urządzeń — zauważył Minister Infrastruktury Andrzej Adamczyk.

Ministerstwo Infrastruktury RP

KOMUNIKAT poselski

Szanowni Państwo!

Przedstawiam propozycję pytań do referendum konstytucyjnego, które według zapowiedzi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy ma odbyć się w listopadzie 2018 roku; ponieważ pytania przedstawione przez p. Prezydenta RP Andrzeja Dudę nie mają charakteru pytań ustrojowych i ośmieszają ideę referendum.

Proszę wypowiedzieć swoje zdanie, czy akceptujecie PAŃSTWO opublikowane niżej pytania autorstwa mojego zespołu eksperckiego. Jeśli tak, to proszę o przesłanie poparcia imiennego i zorganizowanie wśród znajomych akcji zbierania podpisów poparcia. W lipcu 2018 planujemy zorganizować spotkanie Komitetów Referendalnych wszystkich grup, które zaangażują się w zbieranie podpisów pod NASZYMI PYTANIAMi.

Referendum konstytucyjne to bardzo poważna sprawa i dlatego nie możemy pozwolić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej Andrzejowi Dudzie ośmieszyć Rzeczpospolitą Polską i nas OBYWATELI.

Jestem do Państwa dyspozycji razem z moim zespołem eksperckim. Zachęcam do podjęcia inicjatywy.

Janusz Sanocki
poseł na Sejm RP
tel. 602-397-455

Propozycja pytań do referendum konstytucyjnego

- 1/. Czy jesteś za tym, żeby Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wybierany w powszechnych wyborach tworzył rząd powołując ministrów i kierując pracą Rady Ministrów?
- 2/. Czy jesteś za tym, żeby sędziów do wszystkich sądów wybierali obywatele bezpośrednio w wyborach powszechnych na kadencję czteroletnią; tak jak to jest przyjęte w państwach demokratycznych?
- 3/. Czy jesteś za tym, żeby sędziów wybierali wybrani wcześniej przedstawiciele obywateli?
- 4/. Czy jesteś za tym, żeby o sprawowanie funkcji sędziego mógł ubiegać się w wyborach powszechnych w Jednomandatowym Okręgu Wyborczym obywatel z wykształceniem prawniczym i co najmniej 15 -letnim stażem w zawodzie prawniczym?
- 5/. Czy jesteś za tym, żeby znieść immunitety sędziowskie?
- 6/. Czy jesteś za tym, żeby zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez sędziego związane z wykonywaniem funkcji sędziego mógł podpisać i złożyć obywatel?
- 7/. Czy jesteś za tym, żeby sposób wykonywania pracy sędziego mogło kontrolować społeczeństwo przede wszystkim przy pomocy massmediów, czyli prasy?
- 8/. Czy jesteś za tym, żeby usuwalny na stałe z pełnienia funkcji sędziego był sędzia który popełni przestępstwo?
- 9/. Czy jesteś za tym żeby Krajowa Rada Sądownictwa była wybierana w wyborach powszechnych przez obywateli?
- 10/. Czy jesteś za tym, żeby prawo wybieralności (prawo bycia wybranym) do Krajowej Rady Sądownictwa mieli wszyscy obywatele nie tylko sędziowie?
- 11/. Czy jesteś za tym, żeby rozwiązać Krajową Radę Sądownictwa?
- 12/. Czy jesteś za stworzeniem instytucji skargi nadzwyczajnej na wyroki sądowe szczególnie niesprawiedliwe?
- 13/. Czy jesteś za tym, żeby wobec funkcjonariuszy państwowych, w tym sędziów, nie obowiązywało prawo przedawnienia w przypadku popełnionych przestępstw bądź wykroczeń służbowych?
- 14/. Czy jesteś za tym, żeby posłów wybierali bezpośrednio obywatele w Jednomandatowych Okręgach Wyborczych (JOW)?
- 15/. Czy jesteś za konstytucyjnym ograniczeniem ilości urzędników państwowych i samorządowych?

Za zespół ekspertów:
Janusz Sanocki
poseł na Sejm RP
(niezrzeszony) z Nysy
tel. 602-397-455

KOMUNIKAT

Zakład Gospodarki Komunalnej w Szamotułach Sp. z o. o. informuje wszystkich zainteresowanych, że :

Nowe, zatwierdzone taryfy dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków obowiązują od dnia 12-06-2018 do 11-06-2021.

Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Wód Polskich w Poznaniu – po rozpatrzeniu wniosku „Zakładu Gospodarki Komunalnej w Szamotułach” Sp. z o.o. zatwierdził taryfę dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na okres trzech lat.

„Po dokonaniu oceny kompletnego wniosku i jego uzasadnienia pod względem zgodności z przepisami ustaw o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i Prawem wodnym oraz analizy zmiany warunków ekonomicznych wykonywania przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne działalności gospodarczej, w tym marży zysku oraz zweryfikowaniu kosztów związanych ze świadczeniem usług, poniesionych w latach obrotowych obowiązywania poprzedniej taryfy, ustalonych na podstawie ewidencji księgowej, z uwzględnieniem planowanych zmian tych kosztów w okresie obowiązywania taryfy – pod względem celowości ich ponoszenia w celu zapewnienia ochrony interesów odbiorców usług przed nieuzasadnionym wzrostem cen organ regulacyjny – Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Wód Polskich w Poznaniu uznał, iż wniosek zasługuje na uwzględnienie”.

W przypadku odbiorców z grupy taryfowej – gospodarstwa domowe cena za 1 m³ wody:

- w pierwszym roku obowiązywania taryfy wynosi 4,16 zł brutto (tj. 97,7% wcześniej obowiązującej taryfy)
- w drugim roku obowiązywania taryfy wynosi 4,21 zł brutto (tj. 99,0% wcześniej obowiązującej taryfy)
- w trzecim obowiązywania taryfy wynosi 4,30 zł brutto (tj. 101,0% wcześniej obowiązującej taryfy)

W przypadku odbiorców grupy taryfowej – przemysł cena za 1m³ wody:

- w pierwszym roku obowiązywania taryfy wynosi 6,48 zł brutto (tj. 114,3% wcześniej obowiązującej taryfy)
- w drugim roku obowiązywania taryfy wynosi 6,59 zł brutto (tj. 116,2% wcześniej obowiązującej taryfy)
- w trzecim roku obowiązywania taryfy wynosi 6,73 zł brutto (tj. 118,7% wcześniej obowiązującej taryfy)

W przypadku odbiorów grupy taryfowej – pozostali odbiorcy cena za 1 m³ wody:

- w pierwszym roku obowiązywania taryfy wynosi 4,18 zł brutto (tj. 97,0% wcześniej obowiązującej taryfy)
- w drugim roku obowiązywania taryfy wynosi 4,23 zł brutto (tj. 98,2% wcześniej obowiązującej taryfy)
- w trzecim roku obowiązywania taryfy wynosi 4,31 zł brutto (tj. 100,0% wcześniej obowiązującej taryfy)

Jeśli chodzi o odprowadzanie ścieków cena za 1 m³:

W przypadku odbiorców z grupy taryfowej – gospodarstwa domowe cena za 1 m³ ścieków:

- w pierwszym roku obowiązywania taryfy wynosi 8,62 zł brutto (tj. 108,0% wcześniej obowiązującej taryfy)
- w drugim roku obowiązywania taryfy wynosi 8,77 zł brutto (tj. 109,9% wcześniej obowiązującej taryfy)
- w trzecim obowiązywania taryfy wynosi 8,86 zł brutto (tj. 111,0% wcześniej obowiązującej taryfy)

W przypadku odbiorców grupy taryfowej – przemysł cena za 1m³ ścieków:

- w pierwszym roku obowiązywania taryfy wynosi 8,64 zł brutto (tj. 88,5% wcześniej obowiązującej taryfy)
- w drugim roku obowiązywania taryfy wynosi 8,79 zł brutto (tj. 90,0% wcześniej obowiązującej taryfy)
- w trzecim roku obowiązywania taryfy wynosi 8,88 zł brutto (tj. 90,9% wcześniej obowiązującej taryfy)

W przypadku odbiorów grupy taryfowej – pozostali odbiorcy cena za 1 m³ ścieków:

- w pierwszym roku obowiązywania taryfy wynosi 8,66 zł brutto (tj. 88,7% wcześniej obowiązującej taryfy)

- w drugim roku obowiązywania taryfy wynosi 8,80 zł brutto (tj. 90,2% wcześniej obowiązującej taryfy)
- w trzecim roku obowiązywania taryfy wynosi 8,90zł brutto (tj. 91,2% wcześniej obowiązującej taryfy)

Grupa taryfowa – pozostali odbiorcy - dostawcy wód poplucznych cena za 1 m³ ścieków:

- w pierwszym roku obowiązywania taryfy wynosi 8,62 zł brutto (tj. 156,2% wcześniej obowiązującej taryfy)
- w drugim roku obowiązywania taryfy wynosi 8,77 zł brutto (tj. 158,9% wcześniej obowiązującej taryfy)
- w trzecim roku obowiązywania taryfy wynosi 8,86zł brutto (tj. 160,5% wcześniej obowiązującej taryfy)

Oplata za przyłączenie do urządzeń wodociągowych i kanalizacji sanitarnej wynosi 86,40zł brutto (za odbiór jednego przyłącza).

Rodzaje i wysokość cen i stawek opłat przedstawiają niżej opublikowane taryfy w tabelach

5.1. Taryfa dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę

Tabela 3 Taryfa dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę w okresie od 12.06.2018 do 11.06.2019

Grupa	Rodzaj opłaty	Cena/stawka opłaty netto	Cena/stawka opłaty brutto	Jednostka miary
1	cena za dostarczoną wodę	3,85	4,18	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej – odbiorcy bez licznika	3,91	4,22	zł/mies./odbiorcę
	stawka opłaty abonamentowej – odbiorcy z licznikiem	4,34	4,69	zł/mies./odbiorcę
2	cena za dostarczoną wodę	6,00	6,48	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej – odbiorcy bez licznika	3,91	4,22	zł/mies./odbiorcę
	stawka opłaty abonamentowej – odbiorcy z licznikiem	4,34	4,69	zł/mies./odbiorcę
3	cena za dostarczoną wodę	3,87	4,18	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej – odbiorcy bez licznika	3,91	4,22	zł/mies./odbiorcę
	stawka opłaty abonamentowej – odbiorcy z licznikiem	4,34	4,69	zł/mies./odbiorcę

Tabela 4 Taryfa dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę w okresie od 12.06.2019 do 11.06.2020

Grupa	Rodzaj opłaty	Cena/stawka opłaty netto	Cena/stawka opłaty brutto	Jednostka miary
1	cena za dostarczoną wodę	3,90	4,21	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej – odbiorcy bez licznika	4,07	4,40	zł/mies./odbiorcę

2	stawka opłaty abonamentowej – odbiorcy z licznikiem	4,52	4,88	zł/mies./odbiorcę
	cena za dostarczoną wodę	6,10	6,59	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej – odbiorcy bez licznika	4,07	4,40	zł/mies./odbiorcę
	stawka opłaty abonamentowej – odbiorcy z licznikiem	4,52	4,88	zł/mies./odbiorcę
3	cena za dostarczoną wodę	3,92	4,23	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej – odbiorcy bez licznika	4,07	4,40	zł/mies./odbiorcę
	stawka opłaty abonamentowej – odbiorcy z licznikiem	4,52	4,88	zł/mies./odbiorcę

Tabela 5 Taryfa dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę w okresie od 12.06.2020 do 11.06.2021

Grupa	Rodzaj opłaty	Cena/stawka opłaty netto	Cena/stawka opłaty brutto	Jednostka miary
1	cena za dostarczoną wodę	3,98	4,30	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej – odbiorcy bez licznika	4,26	4,60	zł/mies./odbiorcę
	stawka opłaty abonamentowej – odbiorcy z licznikiem	4,72	5,10	zł/mies./odbiorcę
2	cena za dostarczoną wodę	5,23	6,73	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej – odbiorcy bez licznika	4,26	4,60	zł/mies./odbiorcę
	stawka opłaty abonamentowej – odbiorcy z licznikiem	4,72	5,10	zł/mies./odbiorcę
3	cena za dostarczoną wodę	3,99	4,31	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej – odbiorcy bez licznika	4,26	4,60	zł/mies./odbiorcę
	stawka opłaty abonamentowej – odbiorcy z licznikiem	4,72	5,10	zł/mies./odbiorcę

5.2. Taryfa dla zbiorowego odprowadzenia ścieków

Tabela 6 Taryfa dla zbiorowego odprowadzania ścieków w okresie od 12.06.2018 do 11.06.2019

Grupa	Rodzaj opłaty	Cena/stawka opłaty netto	Cena/stawka opłaty brutto	Jednostka miary
1	cena za odprowadzone ścieki	7,98	8,62	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej	-	-	zł/mies./odbiorcę
2	cena za odprowadzone ścieki	8,00	8,64	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej	-	-	zł/mies./odbiorcę
3	cena za odprowadzone ścieki	8,07	8,66	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej	-	-	zł/mies./odbiorcę
4	cena za odprowadzone ścieki	7,98	8,62	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej	-	-	zł/mies./odbiorcę

Tabela 7 Taryfa dla zbiorowego odprowadzania ścieków w okresie od 12.06.2019 do 11.06.2020

Grupa	Rodzaj opłaty	Cena/stawka opłaty netto	Cena/stawka opłaty brutto	Jednostka miary
1	cena za odprowadzone ścieki	8,12	8,77	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej	-	-	zł/mies./odbiorcę
2	cena za odprowadzone ścieki	8,14	8,79	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej	-	-	zł/mies./odbiorcę
3	cena za odprowadzone ścieki	8,15	8,80	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej	-	-	zł/mies./odbiorcę
4	cena za odprowadzone ścieki	8,12	8,77	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej	-	-	zł/mies./odbiorcę

Tabela 8 Taryfa dla zbiorowego odprowadzania ścieków w okresie od 12.06.2020 do 11.06.2021

Grupa	Rodzaj opłaty	Cena/stawka opłaty netto	Cena/stawka opłaty brutto	Jednostka miary
1	cena za odprowadzone ścieki	8,20	8,86	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej	-	-	zł/mies./odbiorcę
2	cena za odprowadzone ścieki	8,22	8,88	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej	-	-	zł/mies./odbiorcę
3	cena za odprowadzone ścieki	8,24	8,90	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej	-	-	zł/mies./odbiorcę
4	cena za odprowadzone ścieki	8,20	8,86	zł/m ³
	stawka opłaty abonamentowej	-	-	zł/mies./odbiorcę

Dodatkowo w stawce ujęto opłaty dodatkowe, które zastosowanie będą miały w przypadku przekroczenia umownych warunków określonych w poniższej tabeli. Opłata dodatkowa wyliczana będzie proporcjonalnie, odpowiednio do zawartego w ściekach ładunku przyjmując za jednostkę odniesienia ładunki określone dla 1m³. Podstawą naliczenia opłaty dodatkowej są badania ścieków przeprowadzane przez Spółkę lub dostawców ścieków. Opłata dodatkowa biegnie od dnia kontroli tj. od dnia stwierdzenia przekroczenia warunków umownych. Zakończenie biegu opłaty dodatkowej następuje w dniu poprzedzającym kontrolę stwierdzającą zaprzestanie naruszania warunków umownych.

Tabela 9 Stawki opłat za przekroczenie warunków określających wprowadzenie ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych

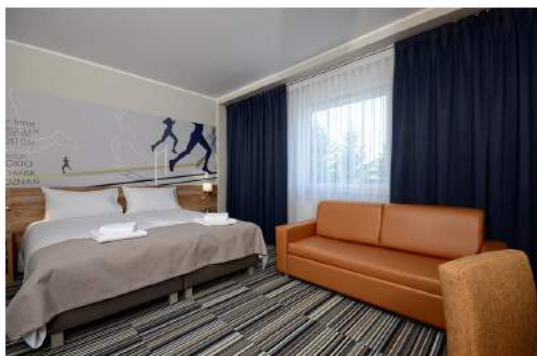
Wskaźnik	Jednostka	Dopuszczalne stężenie w ściekach	Stawka opłaty za przekroczenie zł/kg ładunku netto	Stawka opłaty za przekroczenie zł/kg ładunku brutto
BZT ₅	kg O ₂ /m ³	0,5	3,75	4,05
CHZT	kg O ₂ /m ³	1	3,75	4,05
Ekstrakt Pterowy	kg/dm ³	0,05	3,75	4,05

Powyższe stawki stanowią opłatę dodatkową wynikającą z przekroczenia warunków umownych przez dostawców ścieków, nie są włączone do prognozy przychodów z uwagi na brak możliwości określenia prawdopodobieństwa ich wystąpienia.



CENTRUM MARATON

HOTEL & SPORT ***



KOMFORTOWE *** POKOJE

SMACZNA KUCHNIA

RELAKS NA PŁYWALNI, W SAUNIE I GRODZIE SOLNEJ

ZAPLECZE REKREACYJNO - SPORTOWE

ZAPRASZAMY DO AKTYWNEGO SPĘDZENIA CZASU.

Centrum Maraton Hotel & Sport ***

ul. Sportowa 6

64-500 Szamotuły

Tel. + 48 61 29 219 61

www.centrummaraton.com